

ΤΕΥΧΟΣ

100

ΕΚΔΟΣΗ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ_ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

TAY

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΑΥ

ΤΕΥΧΟΣ ΤΡΙΠΛΟ & ΕΠΕΤΕΙΑΚΟ • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ 2012
ΤΟΥ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Πρεβελάκη και Γρεβενών Ηράκλειο • Τηλ. 2810 284431, Fax: 2810 281128

Ιδιοκτήτης

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ, ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Εκδότης

ΙΝΙΩΤΑΚΗΣ ΠΕΤΡΟΣ

Πρόεδρος Δ.Ε. του ΤΕΕ/ΤΑΚ

Επιμέλεια Έκδοσης

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΙΚΑΛΑΚΗΣ

Πολιτικός Μηχανικός

ΔΙΟΙΚΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΕΕ/ΤΑΚ

ΙΝΙΩΤΑΚΗΣ ΠΕΤΡΟΣ

Μηχανικός Παραγωγής & Διοίκησης, Πρόεδρος

ΣΓΟΥΡΟΣ ΟΔΥΣΣΕΑΣ

Αρχιτέκτονας Μηχανικός, Αντιπρόεδρος

ΤΡΙΑΜΑΤΑΚΗ ΧΑΡΑ

Πολιτικός Μηχανικός, Γενική Γραμματέας

ΒΑΪΛΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Αγρονόμος Τοπογράφος Μηχανικός, Μέλος

ΚΑΤΣΑΡΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Χημικός Μηχανικός, Μέλος

ΜΠΑΚΙΝΤΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Αγρονόμος Τοπογράφος Μηχανικός, Μέλος

ΜΑΡΝΕΛΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Αγρονόμος Τοπογράφος Μηχανικός, Μέλος

ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ ΘΕΟΔΟΥΛΟΣ

Πολιτικός Μηχανικός, Μέλος

ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ ΒΑΝΝΑ

Αρχιτέκτονας Μηχανικός, Μέλος

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ ΤΕΕ/ΤΑΚ

ΑΓΑΠΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Αγρονόμος Τοπογράφος Μηχανικός, Πρόεδρος

ΤΣΑΓΚΑΡΑΚΗ - ΜΑΥΡΑΚΗ ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ

Χημικός Μηχανικός, Αντιπρόεδρος

ΚΑΣΑΠΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Χημικός Μηχανικός, Γενικός Γραμματέας

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

ΑΛΕΞΑΚΗΣ ΧΑΡΙΛΑΟΣ

Πολιτικός Μηχανικός, Πρόεδρος

ΧΩΡΑΦΑΣ ΜΙΧΑΗΛ

Πολιτικός Μηχανικός, Αντιπρόεδρος

ΡΟΥΚΟΥΝΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

Μηχανικός Περιβάλλοντος, Γραμματέας

ΚΩΣΤΑΚΗ ΑΦΡΟΔΙΤΗ

Πολιτικός Μηχανικός, Μέλος

ΤΣΙΧΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Πολιτικός Μηχανικός, Μέλος

ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΕΝΤΥΠΟΥ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ

ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.Ε.
ΓΡΑΦΟΤΕΧΝΙΚΗ

3ο χλμ. Ε.Ο. Ρεθύμνου - Χανίων,

Τηλ. 28310 22223, Fax: 28310 52519

e-mail: info@grafotekniki.gr, www.grafotekniki.gr

Τα άρθρα εκφράζουν τις απόψεις των συγγραφέων τους.
Διανέμεται δωρεάν στα μέλη του ΤΕΕ/ΤΑΚ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

04-07

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

08-21

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΠΙΝΑΛΟΓΚΑ

22-31

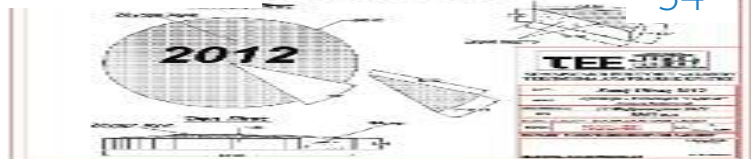
ΜΟΝΙΜΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

32-33

ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

34

ΜΙΚΡΑ

35-36

ΑΛΛΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ

36

ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ

37-46

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

47

ΠΑΡΑΤΑΞΕΙΣ

48-50

Για όλη την πρόσφατη δραστηριότητα του Τμήματος, όπως προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος για Ομάδες Εργασίας, προκηρύξεις, ανακοινώσεις, ημερήσιες διατάξεις συνεδριάσεων της Δ.Ε., δελτία τύπου, προγραμματισμό ημερίδων κ.ο.κ. οι Μηχανικοί μπορούν να ενημερώνονται από την ιστοσελίδα του Τμήματος στη διεύθυνση: <http://www.teetak.gr>

ΤΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Συνάδελφοι,

Με ανάμικτα συναισθήματα γράφω τούτο το σημείωμα για το «ΤΑΥ» Νο.100. Νιώθω χαρά και συγκίνηση γιατί απ' τον Οκτώβρη του 1991 που ξεκίνησε η νεότερη σειρά τευχών του περιοδικού με τον τίτλο «ΤΑΥ»... επιτέλους... τα εκατοστήσαμε! Απ' την άλλη, νιώθω λύπη και οργή γιατί για πρώτη φορά στα 70 και πλέον χρόνια διαδρομής στο χρόνο κινδυνεύει η ύπαρξη του ΤΕΕ, όπως και του τεχνικού κλάδου, με αφανισμό απ' την πρωτόγνωρη λαίλαπα των αγορών, στη δίνη της οικονομικής κρίσης.

Το επετειακό «ΤΑΥ» Νο.100 μας βρίσκει σε διάταξη μάχης, αγώνα και κινητοποιήσεων. Ένα αγώνα για την επιβίωση και την αξιοπρέπεια του επιστημονικού και τεχνικού κόσμου αλλά και για αυτή τη συλλογικότητα, το ΤΕΕ, που μπορεί να αρθρώνει λόγο ακηδεμόνευτο για τον τόπο και τους ανθρώπους του. Ένα αγώνα για να έχουμε όλοι μας ΑΥΡΙΟ.

Παρά τις αντιξοότητες, το ΤΕΕ/ΤΑΚ γυρίζει σελίδα κι όπως διαπιστώνετε ξεφυλλίζοντας το «ΤΑΥ» Νο. 100, το περιοδικό αλλάζει μορφή και τρόπο διανομής, όχι όμως και στόχευση, επιδιώκοντας να συνεχίσει την επιτυχημένη πορεία του στο χώρο των ενημερωτικών-επιστημονικών εκδόσεων της Κρήτης.

Αυτή η προσπάθεια, αποτέλεσμα της ανάγκης να βρισκόμαστε πιο κοντά στις προσδοκίες κάθε μηχανικού της Ανατολικής Κρήτης, χρειάζεται στήριξη κι ενεργό συμμετοχή. Οι σελίδες του «ΤΑΥ» ήταν και θα είναι ο καθρέφτης της δράσης μας και της τεχνογνωσίας μας.

Χρειάζεται λοιπόν η συμβολή όλων σε κάθε μικρή η μεγάλη πρωτοβουλία του ΤΕΕ ΤΑΚ, αλλά και κάθε συλλογικής δράσης μας, είτε αυτή είναι κινητοποίηση ή επιστημονική εκδήλωση είτε ακόμη δημιουργική κοινωνική δράση. Η συμμετοχή μας θρέφει τη συλλογικότητα και την αλληλεγγύη, αρχές και αξίες που κι αυτές δοκιμάζονται σκληρά σήμερα. Με αυτές τις αξίες αγωνιούμε κι αγωνιζόμαστε για την κάθε μέρα που έρχεται... κι απ' το μέλλον το δικό μας εξαρτάται, όσο παράξενα κι αν ηχεί, το μέλλον του τόπου και της χώρας μας.

Έτσι λοιπόν, από το τεύχος 100 του «ΤΑΥ» πορευόμαστε σε νέο δρόμο επικοινωνίας με την ευχή... να τα χιλιάσουμε.

Συναδελφικά,
ο Πρόεδρος της Δ.Ε. ΤΕΕ/ΤΑΚ
Πέτρος Ινιωτάκης

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΜΗΝΟΜΙΑΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ & ΔΡΑΣΕΙΣ

Η κατάρρευση της κοινωνικής ασφάλισης και οι εξελίξεις στο ΤΣΜΕΔΕ

Στο πλαίσιο της συνεδρίασης της «Α», πραγματοποιήθηκε εκδήλωση με θέμα «Η ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟ ΤΣΜΕΔΕ» την Τετάρτη 18 Ιανουαρίου 2012 με εισηγητές τους Χ. Σπίρτζη, Πρόεδρο ΤΕΕ και Κων/νο Μακέδο, μέλος Δ.Ε. Τ.Ε.Ε, υπεύθυνο τομέα Κοινωνικής Ασφάλισης & Εργασίας Τ.Ε.Ε. Πριν την εκδήλωση οι δύο εισηγητές συμμετείχαν σε έκτακτη συνεδρίαση της Δ.Ε. κατά τη διάρκεια της οποίας συζητήθηκαν υπηρεσιακά θέματα σχετικά με τη λειτουργία του Τμήματος (προσωπικό, θέματα συντήρησης του αναπαλαιωμένου κτιρίου των γραφείων του Τμήματος στην οδό Πρεβελάκη & Γρεβενών στο Ηράκλειο κ.α.) αλλά και θέματα που σχετίζονται με τις εξελίξεις στο ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ κ.α. θέματα του ΤΕΕ (όπως η σχεδιαζόμενη συνολική και κατά τομέα πρόταση που θα κάνει το ΤΕΕ στην Κυβέρνηση για την -εν μέσω κρίσης- ανάπτυξη της χώρας).

ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΚΡΗΤΗΣ:

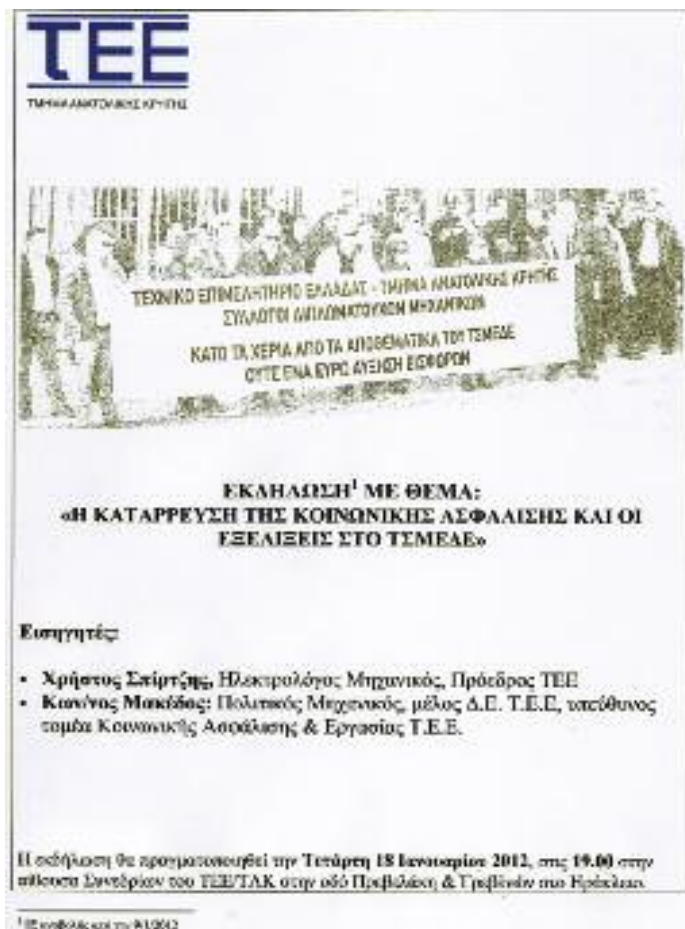
Α) ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 3 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2012: ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΛΗΣΤΕΥΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΤΣΜΕΔΕ, ΣΤΙΣ ΥΠΕΡΟΓΚΕΣ ΦΟΡΟΜΠΗΧΤΙΚΕΣ ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΜΑΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΙΣΟΠΕΔΩΣΗ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ

Πραγματοποιήθηκαν παντεχνικές συγκεντρώσεις διαμαρτυρίας για το ασφαλιστικό την 03/02/2012 στο Ηράκλειο στην Πλατεία Ελευθερίας, στον Άγιο Νικόλαο στο κτίριο της Περιφέρειας, στην Ιεράπετρα στο κτίριο των Τ.Υ. του Δήμου και στη Σητεία στα γραφεία της Πολεοδομίας του Δήμου. Στο Ηράκλειο, μετά τη συγκέντρωση, η Δ.Ε. του ΤΕΕ/ΤΑΚ και Εκπρόσωποι των Διοικήσεων των κλαδικών Συλλόγων των Μηχανικών επισκέφθηκαν τον Περιφερειάρχη κ. Αρναουτάκη, όπου του εξέθεσαν τις θέσεις των Μηχανικών.

Ο Πρόεδρος της Δ.Ε. ΤΕΕ/ΤΑΚ κ. Π. Ινωτάκης, μιλώντας στους συγκεντρωμένους Μηχανικούς, είπε τα εξής:

Συναδέλφισες και συνάδελφοι φίλες και φίλοι, το ΤΕΕ-ΤΑΚ, συνεχίζει τις αγωνιστικές του κινητοποιήσεις, στο πλαίσιο των Πανελλαδικών κινητοποιήσεων που έχει προκηρύξει το ΤΕΕ απέναντι στις μνημονιακές και αδιέξοδες πολιτικές της κυβέρνησης και των υπερεθνικών της εντολών που έχουν καταργήσει μέχρι σήμερα με αντιδημοκρατικό και βίαιο τρόπο όλα τα θεσμικά και επιστημονικά κεκτημένα των μηχανικών και έχουν υποχρεώσει την ελληνική κοινωνία να υποκύψει σε πρακτικές που εξυπηρετούν μόνο τα μεγάλα συμφέροντα ενός διεθνούς εξωπολιτικού χρηματοπιστωτικού συστήματος αδιαφάνειας και απληστίας.

Οι Μηχανικοί και όλοι οι εργαζόμενοι της χώρας στενάζουν κάτω από το βάρος φορολογικών επιβαρύνσεων και έκτακτων εισφορών και οδηγούνται σε οικονομική εξαθλίωση. Η ανεργία στους Μηχανικούς έχει πάρει τεράστιες διαστάσεις. Μέσα στο αβέβαιο οικονομικό περιβάλλον όλο και περισσότεροι συνάδελφοι όλων των κλάδων επιλέγουν το εξωτερικό στην προσπάθεια επαγγελματικής αποκατάστασης. Τα επαγγελματικά δικαιώματα των μηχανικών βάλονται και αμφισβητούνται. Επιχειρείται ισοπέδωση των διπλωματούχων μηχανικών και των επιστημόνων με την υποβάθμιση των Πανεπιστημίων και των Πολυτεχνικών Σχολών

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Τα ασφαλιστικά Ταμεία με διαχρονική ευθύνη των εκάστοτε κυβερνήσεων έχουν υποστεί μια μεγάλη συνεχή και αδιάλειπτη ληλασία η οποία συνεχίζεται αμείωτα ως τις μέρες μας.

- Η πρώτη μεγάλη ληστεία στα αποθεματικά των Ταμείων ξεκινά από τη δεκαετία του '50 με τις αναγκαστικές και επί δεκαετίες άτοκες ή χαμηλότοκες καταθέσεις τους στην Τράπεζα της Ελλάδας, σε βάρος της βιωσιμότητας των Ταμείων και σε βάρος των υπηρεσιών τους στους Έλληνες εργαζόμενους και των μελλοντικών συντάξεών τους.
- Η δεύτερη μεγάλη ληλασία των Ταμείων προήλθε από το ίδιο το κράτος, το οποίο για μια ολόκληρη δεκαετία από το 1992 – 2002 αθετούσε πλήρως τη θεσμοθετημένη υποχρέωση του, στο πλαίσιο της τριμερούς χρηματοδότησης, να καταβάλει το μέρος που του αναλογεί προς τα Ασφαλιστικά Ταμεία.
- Η τρίτη μεγάλη ληστεία των αποθεματικών των Ταμείων πραγματοποιήθηκε κατά την περίοδο 1999 – 2000 – 2001 όταν μεγάλο μέρος των αποθεματικών των ταμείων, το ύψος των οποίων πρέπει να διερευνηθεί, κατευθύνθηκε συντονισμένα στο χρηματιστηριακό «τζόγο», με αποτέλεσμα να χαθούν τεράστια ποσά απ' τα χρήματα των ασφαλισμένων, μετά το «σπάσιμο» της χρηματιστηριακής «φούσκας».
- Η τέταρτη μεγάλη καταλήστευση των αποθεματικών των Ταμείων είναι αυτή (2005 – 2006 – 2007) με την έκδοση απ' το δημόσιο μιας μακράς σειράς από τα λεγόμενα «σύνθετα – δομημένα» ομόλογα, τα οποία μέσω των εγχώριων και ξένων Τραπεζών και σε ορισμένες περιπτώσεις με την παρεμβολή και άλλων μεσαζόντων εταιρειών, διοχετεύοντο μεθοδευμένα στα ασφαλιστικά Ταμεία.
- Και φτάνουμε σήμερα με την στην ισοπέδωση του ταμείου μας όπου επενδύθηκε χωρίς τη σύμφωνη γνώμη του ΤΣΜΕΔΕ το μεγαλύτερο μέρος των αποθεματικών του ταμείου μας, ύψους 3 δις ευρώ, σε ελληνικά ομόλογα όπου μετά την περίφημη συμφωνία της 26ης Οκτώβρη, τα ομόλογα αυτά οδηγούνται υποχρεωτικά σε κούρεμα 50%. Αυτό σημαίνει πως το Ταμείο θα χάσει άμεσα 1,5 δις ευρώ με αποτέλεσμα τον κίνδυνο κατάρρευσής του και την περικοπή στο μισό των συντάξεων, της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και των κοινωνικών παροχών προς τους ασφαλισμένους του.
- **ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΕΙ ΤΩΡΑ Η ΑΓΡΙΑ ΚΑΤΑΛΗΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ Η ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΥΓΙΟΥΣ ΤΑΜΕΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΘΟΥΝ ΤΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΤΟΥ !**
- **ΝΑ ΚΑΤΑΡΓΗΘΟΥΝ ΟΙ ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΕΣ ΚΑΙ ΥΠΕΡΟΓΚΕΣ ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΤΟΥ ΤΣΜΕΔΕ ΑΠΟ 1.1.2012, ΠΟΥ ΑΠΕΙΛΟΥΝ ΜΕ ΔΙΑΛΥΣΗ ΤΟ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΚΛΑΔΟ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ!**
- **ΝΑ ΜΕΤΑΤΡΑΠΕΙ ΤΟ ΤΣΜΕΔΕ ΣΕ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΦΟΡΕΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΕΙ Η ΑΠΑΞΙΩΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΤΙΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΟΔΗΓΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΟΥ!**
- **ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΕΙ ΠΛΕΟΝ Η ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΑΝΑΣΦΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥΣ ΚΑΙ Η ΕΠΙΘΕΣΗ ΣΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΤΟΥΣ.**

Από τη συνεδρίαση της Δ.Ε. Φαίνονται από αριστερά ο κ. Μακέδος, ο κ. Σπίρτζης, ο κ. Ινιωτάκης, ο κ. Σγουρός, ο κ. Κατσαράκης, η κα Σφακιανάκη και ο κ. Μπάκιντας

Από την εκδήλωση, άποψη της αίθουσας

Από την εκδήλωση, άποψη της αίθουσας και του προεδρείου. Στο βήμα ο κ. Σπίρτζης

Συνάδελφοι σήμερα είμαστε εδώ:

- για να διατρανώσουμε την ανάγκη υπεράσπισης των καταληστευόμενων αποθεματικών του ταμείου μας,
- να εκφράσουμε την απόλυτη αντίθεσή μας στην απαράδεκτη αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών που απειλεί να διαλύσει τον κλάδο μας,
- να αναδείξουμε την ανάγκη ενίσχυσης του κοινωνικού ρόλου του ταμείου μας και την ουσιαστική συμβολή του στα ζητήματα της πραγματικής ασφάλισης των συναδέλφων μηχανικών,
- να βάλουμε ένα τέλος στην ισοπέδωση και την εργασιακή απαξίωση των Μηχανικών και γενικότερα των Επιστημόνων της χώρας που **ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΕΙ** στο εξωτερικό
- Η Κυβέρνηση δια του κ. Κουτρουμάνη έχει δηλώσει ότι οι αυξήσεις των ασφαλιστικών εισφορών, δηλαδή η υποχρεωτική κατάταξη ανά Ζετία σε ανώτερη ασφαλιστική κατηγορία, γίνεται «για το καλό μας», επειδή με αυτό τον τρόπο διασφαλίζεται μεγαλύτερη σύνταξη και αποδοχές στους ασφαλισμένους μετά την 1/1/1993, και μάλιστα ότι οι αυξήσεις αυτές θα χρεωθούν αναδρομικά από τον Ιούλιο του 2011.
- Επιπλέον ο κ. Κουτρουμάνης στο αίτημα του ΤΕΕ να εξαιρεθούν τα ομόλογα των Ταμείων από το «κούρεμα», απάντησε αρνητικά, ενώ δεν αναφέρθηκε ούτε στην ανεξέλεγκτη διαχείριση της Τράπεζας της Ελλάδας και τη μετατροπή των αποθεματικών σε ομόλογα με δική της απόφαση και ευθύνη, ούτε στην πρόβλεψη του Μεσοπρόθεσμου για την ανυπαρξία εγγύησης των συντάξεων του ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ από το 2015 και μετά
- Δεν υπήρξε η παραμικρή απάντηση στα επιχειρήματα του ΤΕΕ τόσο για τη δυσμενή συγκυρία που διανύουμε όσο και για τις αναλογιστικές μελέτες που αποδεικνύουν τη βιωσιμότητα του ΤΣΜΕΔΕ για τα επόμενα 25 χρόνια τουλάχιστον.

Απαιτούμε να μην ενταχθούν τα ομόλογα των ασφαλιστικών ταμείων στη συμφωνία για το κούρεμα και να προστατευτούν τα αποθεματικά, να προταχθεί η λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για την κατάργηση της εισφοροδιαφυγής, να καλύπτει το κράτος τις υποχρεώσεις του εξασφαλίζοντας πόρους από μία δίκαιη φορολόγηση προς όλους.

Β) ΤΡΙΤΗ 07 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2012: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ - ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΗΣ ΑΠΕΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΑΔΕΔΥ – ΓΣΕΕ

Για «Την ανατροπή της βάρβαρης πολιτικής και όσους τη στηρίζουν, για να φύγει η τρόικα και τα μνημόνια τους»

Γ) ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 10 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2012: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ - ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΠΑΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΡΕΙΑΣ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ (ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ Ε.Κ.Η. ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ)

Για «Τα νέα μέτρα της τρόικας και της κυβέρνησης. Για να σταματήσει πλέον η εργασιακή ανασφάλεια για όλους τους μηχανικούς και η επίθεση στο εισόδημα τους».

Δ) ΤΕΤΑΡΤΗ 22 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2012: ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ, ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΑΝΤΙΜΝΗΜΟΝΙΑΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ & ΔΡΑΣΕΙΣ

Το ΤΕΕ-TAK, συνεχίζοντας τις αγωνιστικές του κινητοποιήσεις, στο πλαίσιο των Πανελλαδικών κινητοποιήσεων που προκήρυξε το ΤΕΕ, προχώρησε στις παρακάτω δράσεις τις οποίες δημοσιοποίησε με το παρακάτω δελτίο τύπου στα τοπικά ΜΜΕ:

Το ΤΕΕ-TAK, συνεχίζει τις αγωνιστικές του κινητοποιήσεις, στο πλαίσιο των Πανελλαδικών κινητοποιήσεων που έχει προκηρύξει το ΤΕΕ απέναντι στις μνημονιακές και αδιέξοδες πολιτικές της κυβέρνησης και των υπερεθνικών της εντολών [ΔΝΤ-ΕΚΤ-ΕΕ] που έχουν καταργήσει μέχρι σήμερα με αντιδημοκρατικό και βίαιο τρόπο όλα τα θεσμικά και επιστημονικά κεκτημένα των Ελλήνων εργαζομένων και έχουν υποχρεώσει την ελληνική κοινωνία να υποκύψει σε πρακτικές που εξυπηρετούν μόνο τα μεγάλα συμφέροντα ενός διεθνούς εξωπολιτικού χρηματοπιστωτικού συστήματος αδιαφάνειας και απληστίας.

Το ΤΕΕ-TAK, συνεχίζει τον αγώνα του:

- Ενάντια σε μια πολιτική που δεν έχει επίκεντρο τον άνθρωπο, την κοινωνική συνοχή, το δημόσιο συμφέρον.
- Ενάντια σε μια πολιτική που δεν δίνει διέξοδο από την κρίση, αλλά εξαθλιώνει τους ερ-

Από τη συγκέντρωση στην Πλ. Ελευθερίας την 3/2/12

γαζόμενους, τους πολίτες, τις ευπαθείς ομάδες και ισοπεδώνει τους επιστήμονες της χώρας, περιθωριοποιώντας ιδιαίτερα τους νεότερους από αυτούς.

- Ενάντια σε μια πολιτική που κατεδαφίζει το ασφαλιστικό σύστημα της χώρας.
- Ενάντια σε αυτούς που προστρέχουν στην Τρόικα και εμφανίζονται ως δεσμευμένοι της χώρας, πολιτικές κοινωνικής αναληψίας και ξεριζώματος των δημοκρατικών θεσμών.

Επιβάλλονται πολιτικές που οδηγούν σε:

- Χτύπημα οποιουδήποτε θεσμού ή Φορέα διαμορφώνει απόψεις μέσα από μία δημοκρατική διαδικασία (οι προβλέψεις για την ακύρωση του ρόλου και της λειτουργίας του ΤΕΕ, των Δικηγορικών Συλλόγων, των Επιστημονικών Φορέων, είναι η φήμωση της κοινωνίας)
- Χτύπημα των επιστημόνων και του ασφαλιστικού συστήματος (οι προβλέψεις για αύξηση των πάγιων εισφορών, για κατάργηση των αναλογικών εισφορών και η αποσύνδεση τους από νόμιμες αμοιβές, είναι η κορύφωση της πολιτικής εξυπηρέτησης συμφερόντων)
- Προστασία όσων υπηρετούν αυτή την πολιτική (η αντισυνταγματική απαλλαγή στο νέο Μνημόνιο των στελεχών της Τράπεζας της Ελλάδος από την ευθύνη κακοδιαχείρισης και κλοπής των αποθεματικών του ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ, αποτελεί κορυφαίο παράδειγμα κατάλυσης του κράτους δικαίου).

Με βάση όλα τα παραπάνω, το ΤΕΕ/TAK, εναρμονίζοντας τις κινήσεις και κινητοποιήσεις του με αυτές του κεντρικού ΤΕΕ και των υπόλοιπων Περιφερειακών του Τμημάτων, και σε συνεργασία με τους τοπικούς Συλλόγους των Μηχανικών, προβαίνει άμεσα στις παρακάτω ενέργειες:

1. Θα απέχει μέσω των Εκπροσώπων του από όλες τις Επιτροπές και Συμβουλία στα οποία μετέχει, από Πέμπτη 23/02/2012 έως και Τετάρτη 29/02/2012
2. Αναστέλλει τις λειτουργίες όλων των Υπηρεσιών του, από Πέμπτη 23/02/2012 έως και Τετάρτη 29/02/2012
3. Απεργίες – στάσεις εργασίας των υπαλλήλων Μηχανικών, στο αντίστοιχο διάστημα, και συμμετοχή στις κινητοποιήσεις που εξαγγέλλονται

Συμμετέχουμε στην προγραμματισμένη για σήμερα Τετάρτη 22/02/2012 διαμαρτυρία, και Κηρύσσουμε:

ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΚΡΗΤΗΣ ΣΗΜΕΡΑ ΤΕΤΑΡΤΗ 22 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2012, ΩΡΑ 18.00

ΣΗΜΕΙΟ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ Η ΕΙΣΟΔΟΣ ΤΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ (ΠΡΩΗΝ ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ)

Στόχος μας είναι η ΑΝΑΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΜΝΗΜΟΝΙΟΥ και της πολιτικής που το εφαρμόζει, και η σύνταξη και εφαρμογή ενός αναπτυξιακού σχεδίου εξόδου από την κρίση.

Ε) ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΓΙΑ ΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΟΥ ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

Συμβολική Κατάληψη για 1 ημέρα σε όλα τα Γραφεία του ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ στην Κρήτη, πραγματοποιήθηκε την Πέμπτη 26-4-2012 από τους Μηχανικούς. Οι Δ.Ε. των δύο Τμημάτων του ΤΕΕ, την 09/04/2012, απέστειλαν σχετική κοινή επιστολή στον Πρόεδρο και τη Δ.Ε. του (κεντρικού) ΤΕΕ η οποία αναφέρει τα εξής:

Συνάδελφοι, οι Δ.Ε. των Τμημάτων Ανατολικής και Δυτικής Κρήτης του ΤΕΕ, κατά την κοινή συνεδρίαση που πραγματοποιήθηκε στο Ρέθυμνο την 05/04/2012, λαμβάνοντας υπόψη τις πρόσφατες αρνητικές εξελίξεις σε θέματα που αφορούν τους Μηχανικούς όπως το «κούρεμα» των αποθεματικών του ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ και του ΤΕΕ, οι μειώσεις σε μισθούς και συντάξεις, η κρίση στην οικοδομή και η τρομακτική ανεργία που επιφέρει στους συναδέλφους, η μετανάστευση των επιστημόνων της χώρας, ιδιαίτερα των νέων στο εξωτερικό προς ανεύρεση εργασίας, και με αφορμή:

- Το γεγονός ότι από 01/06/2012 ο Κλάδος Υγείας του ΕΤΑΑ υπάγεται στον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.) με ό,τι αρνητικό αυτό συνεπάγεται (υποβάθμιση της ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης και μείωση των παροχών). Τη στιγμή μάλιστα που είχε σχεδόν ολοκληρωθεί η αναδιοργάνωση του κλάδου (νέα βιβλιάρια, νέα συνταγολόγια, πληρωμή μέσω Τραπεζής, συμβεβλημένοι ιατροί-εξεταστικά κέντρα-νοσοκομεία κλπ). Το γεγονός αυτό συνιστά πολύ σοβαρή απώλεια των Μηχανικών, αφού ο κάθε ένας από εμάς που υποχρεωτικά ασφαλιζεται και καταβάλλει υψηλότερες εισφορές, ακόμη και αν είναι άνεργος, εξομοιώνεται με αυτούς που κατέβαλαν ελάχιστες ή και καθόλου εισφορές.
- Τη φημολογούμενη κατάργηση ή συγχώνευση Τμημάτων και Διευθύνσεων αλλά και Περιφερειακών Γραφείων του ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ και τις εξ αυτού του γεγονότος επικείμενες απολύσεις υπαλλήλων του Ταμείου,

- Τη συνεχιζόμενη επίθεση στους συνταξιούχους του Ταμείου με συνεχείς μειώσεις των συντάξεων τους και
- Τις πρόσφατες υπερβολικές αυξήσεις των ασφαλιστικών εισφορών των Μηχανικών, ιδιαίτερα των νέων,
- Το πρωτοφανές κούρεμα των αποθεματικών του ταμείου αλλά και των Περιφερειακών Τμημάτων του ΤΕΕ.

Αποφασίσαμε από κοινού να πραγματοποιήσουμε συμβολική κατάληψη την Πέμπτη 26-4-2012 και για 1 ημέρα σε όλα τα Γραφεία του ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ στην Κρήτη, με τη συμμετοχή όλων των μελών μας, διαμαρτυρούμενοι για όλα τα παραπάνω. Επιπλέον σας παρακαλούμε να προβείτε σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες ώστε:

- ΝΑ ΕΠΙΣΤΡΑΦΟΥΝ Ή ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ ΝΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΘΟΥΝ ΤΑ ΠΟΣΑ ΠΟΥ ΚΑΤΑΛΗΣΤΕΥΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΤΟΥ ΤΕΕ ΚΑΙ ΤΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΑ
- ΝΑ ΕΠΙΣΤΡΑΦΟΥΝ Ή ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ ΝΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΘΟΥΝ ΤΑ ΠΟΣΑ ΠΟΥ ΚΑΤΑΛΗΣΤΕΥΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
- ΝΑ ΚΑΤΑΡΓΗΘΕΙ Ο ΕΠΑΧΘΗΣ ΝΟΜΟΣ 2469/1997 ΠΟΥ ΕΠΙΒΑΛΛΕΙ ΤΗΝ ΑΣΥΔΟΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΤΕΕ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΤΑΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
- ΝΑ ΕΞΟΦΛΗΘΟΥΝ ΑΜΕΣΑ ΟΙ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΕΣ ΟΦΕΙΛΕΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΡΓΟΔΟΣΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΤΣΜΕΔΕ. ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΡΙΜΕΡΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΩΝ ΕΤΩΝ ΟΦΕΙΛΟΝΤΑΙ 600 ΕΚ.Ε
- ΝΑ ΚΑΤΑΡΓΗΘΟΥΝ ΟΙ ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΕΣ ΚΑΙ ΥΠΕΡΟΓΚΕΣ ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΤΟΥ ΤΣΜΕΔΕ, ΠΟΥ ΑΠΕΙΛΟΥΝ ΜΕ ΔΙΑΛΥΣΗ ΤΟ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΚΛΑΔΟ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ!
- ΝΑ ΕΠΑΝΑΚΤΗΘΕΙ ΤΟ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΤΟ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΜΑΣ ΠΑΡΑΜΕΝΟΝΤΑΣ ΝΠΔΔ
- ΝΑ ΜΕΤΑΤΡΑΠΕΙ ΤΟ ΤΣΜΕΔΕ ΣΕ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΦΟΡΕΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΕΙ Η ΑΠΑΞΙΩΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΟΔΗΓΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΟΥ.

Από τη συνάντηση με Περιφερειάρχη κ. Σ. Αρναουτάκη την 3/2/12

- ΝΑ ΜΗΝ ΠΡΟΧΩΡΗΣΕΙ Η ΠΙΘΑΝΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΝ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΤΟΥ ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ ΚΑΙ ΟΙ ΕΞ ΑΥΤΟΥ ΤΟΥ ΓΕΓΟΝΟΤΟΣ ΕΠΙΚΕΙΜΕΝΕΣ ΑΠΟΛΥΣΕΙΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ,
- ΝΑ ΜΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΘΕΙ Η ΥΠΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΚΥΤ ΣΤΟΝ Ε.Ο.Π.Υ.Υ. ΜΕ ΕΠΑΚΟΛΟΥΘΟ ΤΗΝ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΙΑΤΡΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ ΚΑΙ ΤΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ ΣΤΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ
- ΟΧΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΘΕΣΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΕΤΑΑ ΣΕ ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ (ΟΠΩΣ ΠΧ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ)
- ΝΑ ΜΗΝ ΜΕΙΩΘΟΥΝ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΟΙ ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
- ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΕΙ ΑΜΕΣΑ Ο ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΜΕΝΟΣ ΚΛΑΔΟΣ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ ΩΣΤΕ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΑΜΕΣΑ ΕΦΙΚΤΗ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ, ΤΩΝ ΑΝΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΕΥΜΕΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΛΗΡΩΜΗ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΤΟΥΣ ΕΙΣΦΟΡΩΝ
- ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΣ ΔΟΜΗΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΤΟΜΕΩΝ ΜΕ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΓΙΑ ΝΑ ΕΚΛΕΨΟΥΝ ΤΑ ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΕΛΑΧΙΣΤΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΣΤΟ ΤΑΜΕΙΟ
- ΝΑ ΠΡΟΑΣΠΙΣΤΕΙ Η Δ/ΝΣΗ ΕΓΓΥΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ, Η ΟΠΟΙΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΑ ΜΕΛΗ ΜΑΣ ΣΕ ΑΝΤΙΘΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ. ΕΙΝΑΙ ΓΝΩΣΤΑ ΤΑ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ ΠΟΥ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΝ ΤΗΝ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΜΙΑΣ ΑΠΟΔΥΝΑΜΩΣΗΣ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΓΙΑ ΝΑ ΔΙΑΛΥΣΟΥΝ ΤΗΝ Δ/ΝΣΗ ΑΥΤΗ.

Επαναλαμβάνουμε για μία ακόμα φορά το αίτημά μας προς το Κεντρικό ΤΕΕ για το άνοιγμα διαφανών διαδικασιών στα θεσμοθετημένα όργανά μας για την πλήρη και αναλυτική ενημέρωση για όλες τις αποφάσεις και ενέργειες της διοίκησης του Ταμείου μας όσον αφορά στη διαχείριση της περιουσίας του, για την ορθολογικότερη αξιοποίηση της περιουσίας του και τη διαμόρφωση ολοκληρωμένης και εμπειριστατωμένης πρότασης για τη μετεξέλιξη του ΤΣΜΕΔΕ σε έναν πρότυπο και αυτοδιοικούμενο ασφαλιστικό φορέα.

Από τη συγκέντρωση στην Πλ. Ελευθερίας την 3/2/12

ΔΙΑΛΕΞΗ - ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΜΕ ΤΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟ

Μιχάλη ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗ

**Τη Δευτέρα 23 Ιανουαρίου
2012 διοργανώθηκε
από το ΤΕΕ/ΤΑΚ
μία εξαιρετικά ενδιαφέρουσα
διάλεξη - συζήτηση
με το συγγραφέα και πολιτικό
Μιχάλη Χαραλαμπίδη.
Η διάλεξη, που είχε θέμα
«Πόλεων και τόπου παιδεία -
το νέο κατοικείν»,
και την παρακολούθησαν
πολλοί Μηχανικοί,
πραγματοποιήθηκε
στην αίθουσα Συνεδρίων
του ΤΕΕ/ΤΑΚ στο Ηράκλειο.
Στην εισαγωγική του
ομιλία, ο Πρόεδρος
του ΤΕΕ/ΤΑΚ
κ. Π. Ινιωτάκης
είπε τα εξής:**

Αγαπητοί συνάδελφοι, σήμερα είναι μια ξεχωριστή βραδιά, ο πολύ καλός φίλος ο Μιχάλης ο Χαραλαμπίδης ο πολιτικός, ο συγγραφέας, θα μιλήσει για πρώτη φορά στο Τεχνικό Επιμελητήριο. Είναι η πρώτη επίσημη πρόσκληση η οποία απευθύνθηκε από το θεσμοθετημένο τεχνικό σύμβουλο της πολιτείας.

Για πολλούς είναι γνωστός ο Μιχάλης, μέσα από τη δράση του, μέσα από τη δραστηριότητά του για πολλές δεκαετίες, μέσα από τον πολιτικό φορέα τον οποίο υπηρέτησε. Για τους νεότερους είναι γνωστός από τα βιβλία του και κυρίως όμως το τελευταίο διάστημα μέσα από το διαδίκτυο. Μέσα από τους χώρους της κοινωνικής δικτύωσης, που φαίνεται έχουν μια εκπληκτική δύναμη και νομίζω ότι δίνουν τη δυνατότητα να υπάρχει δημοκρατία, να υπάρχουν ανοιχτοί ορίζοντες, πράγμα που φαίνεται ότι στην εποχή της μικροπολιτικής και της τηλεκρατίας, είχε περιοριστεί σημαντικά.

Πριν πω οτιδήποτε θα σας παρακαλούσα να μας επιτρέψετε να δείξουμε ένα μικρό βίντεο, ένα μικρό απόσπασμα από μία – για μένα – ιστορική ομιλία του Μιχάλη του Χαραλαμπίδη. Ήμουν φοιτητής τότε, ήμουν παρών και μπορώ να πω ότι και τότε με είχε στιγματίσει, αλλά νομίζω ότι μετά από αρκετά χρόνια νομίζω ότι μου λείπει ακόμα περισσότερα.

Αγαπητοί φίλες και φίλοι, αγαπητοί συνάδελφοι, μπαίνοντας στο διαδίκτυο και βλέποντας αρκετές φορές αυτό το βίντεο, είδα και πολλά σχόλια. Επιτρέψτε μου να καταγράψω ένα από αυτά ενός νέου παιδιού.

«Είμαι 26 χρονών και αυτό το βίντεο ήταν η πρώτη φορά στη ζωή μου όπου ένας πολιτικός λόγος μου κέντρισε το ενδιαφέρον. Μετά από μερικά λεπτά του βίντεο ο λόγος του κ. Χαραλαμπίδη με καθήλωσε. Γενικότερα δεν ασχολούμαι με την πολιτική και αυτό γιατί νοιώθω αηδία απέναντι στην πολιτική, λόγω των πολιτικών

και άλλων που δεν μου κέντρισαν ποτέ το ενδιαφέρον και δεν με έκαναν να νοιώσω ποτέ εμπιστοσύνη στα πρόσωπά τους. Αλλά και να νοιώσω διάθεση να πιστέψω και να στηρίξω τα λεγόμενά τους. Είναι η πρώτη φορά που μαθαίνω την ύπαρξη του κ. Χαραλαμπίδη και είμαι σίγουρος μετά από το βίντεο που είδα ότι φρόντισαν κάποιοι γι' αυτό. Αυτοί που φρόντισαν να μην ξέρω εγώ και η γενιά μου, να μην ξέρουμε τον κ. Χαραλαμπίδη, είναι οι ίδιοι που φρόντισαν να φτάσει η γενιά μου να μην έχει ελπίδα για το μέλλον και όρεξη για το παρόν».

Νομίζω ότι μετά από αυτή την παράγραφο ίσως δεν θα χρειαζόταν να πω απολύτως τίποτα, όμως φιλοξενώντας το Μιχάλη τον Χαραλαμπίδη οφείλω να πω πέρα από τη μεγάλη τιμή και τη μεγάλη χαρά που νοιώθω προσωπικά και για το Τεχνικό Επιμελητήριο το ΤΕΕ/ΤΑΚ που έχει ανοίξει κυριολεκτικά τις πόρτες, τη σκέψη του, τους ορίζοντές του και παλεύουμε να κάνουμε μία σχεδία λόγου, παλεύουμε να κάνουμε μία κιβωτό σκέψης, ένα χώρο όπου μπορούν να υπάρξουν όλες οι ιδέες και να εκφραστούν ελεύθερα.

Πέρα από τη μεγάλη χαρά και την τιμή να είναι σήμερα ο Μιχάλης ο Χαραλαμπίδης εδώ, ο οποίος αποδέχθηκε αμέσως με χαρά πριν από δύο μήνες την πρόταση να είναι ομιλητής και μάλιστα με δικιά του πρόταση και λέγοντάς μου, ότι έχει γράψει μάλιστα βιβλία συγκεκριμένα που ενδιαφέρει τον τεχνικό και επιστημονικό κόσμο της χώρας, όπως το «Πόλεων και τόπου παιδεία», όπως την «Αγροφιλία» και άρχισε να μου αναπτύσσει έτσι τη λογική ότι είναι το ίδιο νόμισμα με τις δύο όψεις, το πώς θα καταφέρουμε να κάνουμε πράξη, να κατακτήσουμε την ποιότητα στις πόλεις μας, μέσα από τη συμφιλίωσή μας με την ύπαιθρο, μέσα από το αγκάλιασμα των παραδοσιακών, των τοπικών προϊόντων. Και ότι αυτή είναι η μια κεντρική ίσως συνιστώσα, της απάντησης στην κρίση η οποία διατρέχει και διαπερνά σήμερα την ελληνική κοινωνία και την ελ-

ληνική οικονομία. Και να μου πει ότι η επιστροφή μας Πέτρο στα προϊόντα της Κρήτης, στο λάδι της Βιάννου, στο τυρί του Μυλοπόταμου, είναι ένα από τα μεγάλα όπλα που δυστυχώς οι ηγεσίες μας ούτε κατάλαβαν, ούτε πίστεψαν, ούτε έδειξαν κάποιες προοπτικές για να τις ακολουθήσει ο κόσμος. Έτσι είναι μεγάλη μου η χαρά που τον έχουμε κοντά μας και θα μας μιλήσει νομίζω για πράγματα, για ζητήματα που έχουν απασχολήσει όλους μας και μας έχουν προβληματίσει.

Ο Μιχάλης λοιπόν Χαραλαμπίδης γεννήθηκε στην Αλεξανδρούπολη το 1951, σπούδασε Πολιτικές, Οικονομικές Επιστήμες και Κοινωνιολογία και έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στο Πανεπιστήμιο της Ρώμης. Κατά τη διάρκεια της δικτατορίας διωκόμενος διέφυγε παράνομα στην Ιταλία και συμμετείχε στην 7μελή ομάδα που συνέγραψε την ιδρυτική διακήρυξη του ΠΑΣΟΚ της 3ης του Σεπτεμβρίου στο Μόναχο της Γερμανίας τον Αύγουστο του 1974. Ήταν μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του ΠΑΣΟΚ από το 1977, λόγω σοβαρών πολιτικών διαφωνιών αποχώρησε από το ΠΑΣΟΚ και ίδρυσε τη Δημοκρατική Περιφερειακή Ένωση. Είναι μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής της Διεθνούς Ένωσης για τα δικαιώματα και την απελευθέρωση των λαών, διεθνούς μη κυβερνητικής οργάνωσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα, αναγνωρισμένης από τον ΟΗΕ. Το 1994 το ελληνικό Κοινοβούλιο υιοθέτησε την πρότασή του για την αναγνώριση της 19ης Μαΐου ως ημέρα μνήμης της Ποντιακής γενοκτονίας. Έχει γράψει πολλά βιβλία καταθέτοντας την άποψή του γύρω από κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα, όπως επίσης γύρω από την ιστορία, τον πολιτισμό και τον ποντιακό ελληνισμό. Ανέδειξε μεγάλα διεθνή ζητήματα όπως το κουρδικό, την ποντιακή γενοκτονία, το ζήτημα της Κύπρου, εκφράζοντας με πολιτικό λόγο και συνέπεια και με δημιουργικότητα τις απόψεις σε διεθνείς οργανισμούς.

Πρέπει να πω όμως για όλους όσους δεν τον γνωρίζετε, ότι ο Μιχάλης ήταν ο εκφραστής κεντρικών απόψεων για μεγάλα αναπτυξιακά έργα και ήταν αυτός που έβαλε το ζήτημα ότι η Ελλάδα δεν περικλείεται στο στενό τρίγωνο του Κολωνακίου – Συντάγματος – Ομονοίας και ότι η ελληνική περιφέρεια έχει δικαίωμα σε μεγάλα αναπτυξιακά έργα και ήταν ο οραματιστής της Εγνατία Οδού. Όχι όμως μόνο του δικτύου, αλλά ενός αναπτυξιακού δρόμου που θα ήταν συνυφασμένο με την ανάπτυξη της περιοχής, την ανάπτυξη των τοπικών προϊόντων, ένα δρόμο που θα ένωνε τους λαούς των Βαλκανίων και της ευρύτερης περιοχής και θα έκανε πρωταγωνιστή στη γεωπολιτική την Ελλάδα.

Επίσης είναι ο άνθρωπος που μίλησε για την Ιωνία Οδό, ο άνθρωπος που μίλησε πρώτος για τη σύνδεση Ηγουμενίτσας – Βόλου και πολλά άλλα. Επίσης πρέπει να αναφέρω ότι ήταν δικιά του ιδέα και ψηφίστηκε από το σύνολο της Ελληνικής Βουλής, αλλά δυστυχώς δεν έγινε πράξη, η ίδρυση μίας νέας πόλης, πράγμα που οι περισσότεροι αγνοούμε με το όνομα Ρωμανία στη Θράκη, προκειμένου να εγκατασταθούν οι Πόντιοι που ήρθαν από τις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης και όχι βέβαια μόνο αυτό. Οι συμβολισμοί νομίζω από τη δημιουργία αυτής της πόλης για τον ελληνισμό ολόκληρο, θα ήταν καταλυτικοί.

Είναι αυτός που σήμερα την εποχή της μικροπολιτικής και της τηλεοπτικής δικτατορίας οραματίζεται την περιφερειακή επαναθεμελίωση του κράτους, είναι από τους πρώτους που βάλανε την έννοια της πολυκεντρικής Ελλάδας, με ότι αυτό συνεπάγεται, την αγροτική ανάπτυξη και τη διατροφική επανάσταση, την αγροφιλία και τη τοποφιλία. Την εθνική στρατηγική στο νέο ανατολικό ζήτημα, ο Μιχάλης είναι ο άνθρωπος που μίλησε ότι δεν υπάρχει ούτε ζήτημα Κύπρου, ούτε ζητήματα στο Αιγαίο, υπάρχει ένα ζήτημα το τουρκικό, αλλά καμία εθνική ηγεσία μας ποτέ δεν βάζει τα ζητήματα με αυτό τον τρόπο.

Την αρχιτεκτονική τέλος και αισθητική αναγέννηση των πόλεων που σήμερα θα συζητήσουμε, έτσι περιγράφει και έτσι τοποθετεί τα ζητήματα, λέγοντας ότι έχουμε μπροστά μας το νέο μεγάλο ραντεβού με την ιστορία. Όπως το είχε πει και το συνέδριο τότε στο '96 όταν μίλησε για τα χαμένα ραν-

Φαίνονται από αριστερά: ο κ. Ινιωτάκης και ο κ. Χαραλαμπίδης

τεβού και αναφερόταν βέβαια στην πτώση της Σοβιετικής Ένωσης και τις δυνατότητες που παρουσιαζόταν για τον ελληνισμό, τα οποία επίσης δεν είδε και επίσης προσπεράσαμε.

Μέσα στα βιβλία του βρήκα ένα – δυο σημεία τα οποία νομίζω είναι καταλυτικά και επιτρέψτε μου να τα αναφέρω. Οι διαδικασίες της παγκοσμιοποίησης λείπει λοιπόν ο Μιχάλης ο Χαραλαμπίδης αναβαθμίζουν αντί να υποβαθμίζουν την τοπική διάσταση και τη διάσταση της πόλης. Η αισθητική ποιότητα καθορίζει πλέον την ίδια την ανάπτυξη, την ποιότητα της ανάπτυξης στους ανέμους της παγκοσμιοποίησης άγριους ή ευχάριστους, ανταγωνιστικούς ή αλληλέγγυους θα σταθούν αξιοπρεπώς μόνο οι έξυπνες αλλά και όμορφες πόλεις και περιφέρειες. Οι πόλεις και οι τόποι που θα ανθίσουν αισθητικά, ανακτώντας τη χαμένη ιστορική, πολιτισμική, αρχιτεκτονική κληρονομιά και ταυτότητά τους, την ψυχή, το πνεύμα τους. Ο επανασχεδιασμός του χώρου και του τόπου προκαλεί μεγάλες κοινωνικές αλλαγές, μετασχηματίζοντας το χώρο, το τοπίο, μετασχηματίζουμε τις κοινωνικές σχέσεις, τις ανθρώπινες σχέσεις.

Ο Μιχάλης ο Χαραλαμπίδης έχει πει πάρα πολλά, έχει γράψει κυρίως πάρα πολλά, ήταν μέσα σε ένα κόμμα όπου δεν είχε μάθει να συνδιαλέγεται δημοκρατικά και όσοι ήμασταν και είμαστε το έχουμε βιώσει, το έχουμε νοιώσει καλά στο πετσί μας, αλλά ήταν και είναι παρών και κατέθετε διαρκώς την άποψή του. συνήθως ήταν μόνος, συνήθως τον αφήναμε μόνο, όμως αυτός ήταν και είναι και παρών και συνεχίζει να είναι παρών. Γι' αυτό λοιπόν τον ευχαριστώ που είναι και σήμερα στο Ηράκλειο στο Τεχνικό Επιμελητήριο, για να μας μιλήσει για τα οράματα και τις ιδέες που έχει παλέψει και έχει αγωνιστεί εδώ και δεκαετίες. Σας ευχαριστώ πολύ.

Σ.σ. ολόκληρη η διάλεξη του κ. Χαραλαμπίδη, ευρίσκεται αναρτημένη στην ιστοσελίδα του Τμήματος στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.teetak.gr/>, στην υποπαράγραφο εκδηλώσεις → ημερίδες → ημερίδες 2012...

Αποψη της αίθουσας

ΒΡΑΒΕΥΣΗ

Του Δικτύου Οινοποιιών Ανατολικής Κρήτης

Αξίζει να αναφερθεί ότι στο πλαίσιο της εκδήλωσης, και προκειμένου να γίνει η σχετική οργάνωση και προετοιμασία, πραγματοποιήθηκε το Σάββατο 21/1/2012, επίσκεψη και ταυτόχρονα συνάντηση των μελών της Δ.Ε. και των μελών των Μονίμων Επιτροπών, με τον Οινοποιό και συνάδελφο κ. Πατεριανάκη, στο Κτήμα - Οινοποιείο του.

Κηρύσσοντας την έναρξη της εκδήλωσης, κατά το χαιρετισμό του, ο Πρόεδρος της Δ.Ε. του ΤΕΕ/ΤΑΚ κ. Πέτρος Ινωτάκης αναφέρθηκε στον στόχο που έχει θέσει το ΤΕΕ/ΤΑΚ για το 2012 να στηρίξει την τοπική αγορά και επιχειρηματικότητα μέσω μιας σειρά πρωτοβουλιών και δράσεων, καθώς είναι αυτονόητη η ανάγκη για συλλογική δράση προκειμένου να βγούμε από αυτήν τη δύσκολη πραγματικότητα στην οποία έχει περιέλθει η ελληνική κοινωνία.

Έτσι επιλέχθηκε η φετινή εκδήλωση του ΤΕΕ/ΤΑΚ να αφιερωθεί σε ένα τομέα που αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση, το Δίκτυο Οινοποιών Ανατολικής Κρήτης, το οποίο από το 2006 αποτελεί την κύρια συλλογική, συγκροτημένη και συντονισμένη έκφραση των οινοποιών της Ανατολικής Κρήτης.

Οι Οινοποιοί μας, δήλωσε ο Πρόεδρος, επενδύοντας στην Κρητική γη και κάνοντας πράξη την υγιή επιχειρηματική άμιλλα και την συνεργατική ανταγωνιστικότητα έχουν καταφέρει να αναδείξουν τον Κρητικό Αμπελώνα και μέσα σε πέντε χρόνια έχουν καταφέρει να διευρύνουν τους ορίζοντες των αγοραστών που απευθύνονται, και ήδη παράγουν πλούτο για όλους εμάς.

Επίσης, αναφέρθηκε στην απουσία της κρατικής και κοινωνικής ευαισθησίας, η οποία οδήγησε στην απαξίωση του πολιτισμικού και διατροφικού πλούτου του νησιού και στην έλλειψη σχεδιασμού αγροτικής πολιτικής, που είχε ως απο-

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε το Σάββατο 4 Φεβρουαρίου 2012 στην Βασιλική του Αγίου Μάρκου η εκδήλωση του ΤΕΕ/ΤΑΚ για το καλωσόρισμα της νέας χρονιάς κατά την οποία πραγματοποιήθηκε βράβευση του Δικτύου Οινοποιών Ανατολικής Κρήτης, με προσκεκλημένο ομιλητή το Δήμαρχο Θεσσαλονίκης κ. Γιάννη Μπουτάρη.

Άποψη της κατάμεστης αίθουσας

Οι εκπρόσωποι όλων των Οινοποιών

Τεχνικό επιμελητήριο Ελλάδος | πρώτο ανατολικής κρήτης

TEE-TAK

πόκριση στο κάλεσμα του ΤΕΕ/ΤΑΚ τον κάλεσε στο βήμα.

Κατά την ομιλία του ο κ. Μπουτάρης εξήρε την προσπάθεια των Κρητών οινοποιών να διασώσουν τον τοπικό αμπελώνα, και να αναδείξουν το κρητικό κρασί στις διεθνείς αγορές. Αναφέρθηκε στην μεγάλη προσπάθεια που απαιτείται καθώς χρειάζεται μεγάλη υπομονή και επιμονή προκειμένου η επένδυση στο κρασί να αποδώσει πραγματική και οικονομική ανταμοιβή.

Επίσης, τόνισε πως θα πρέπει οι οινοποιοί να λειτουργούν με στόχο την ανάπτυξη στο χώρο τους και όχι να επιδιώκουν μόνο την προσωπική τους ενεργοποίηση, λέγοντας χαρακτηριστικά πως στόχος πρέπει να είναι η διεύρυνση της πίτας κι όχι να φάμε κάποιο κομμάτι από την πίτα του γείτονα. Είπε τέλος πως μέσω του Δικτύου Οινοποιών και με σημείο αναφοράς το κρασί δίνεται η μεγάλη ευκαιρία να αναπτυχθεί ο οινικός τουρισμός που μπορεί να αποδώσει σημαντικά στην ανάπτυξη του νησιού μας.

Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε η βράβευση του Δικτύου Οινοποιών Ανατολικής Κρήτης.

Το τιμητικό δίπλωμα παρέλαβε ο Πρόεδρος του ΝΟΔΗ, κ. Νίκος Δουλουφάκης και παραβρέθηκαν εκπρόσωποι όλων των εταιρειών που ανήκουν στο Δίκτυο.

Η εκδήλωση συνεχίστηκε με μουσικό πρόγραμμα με τον Ψαραντώνη που με το μοναδικό του τρόπο ενθουσίασε τους παρευρισκομένους και προσέφερε «ψυχική ανάταση» όπως χαρακτηριστικά τόνισε ο Πρόεδρος του ΤΕΕ/ΤΑΚ.

Η βραδιά έκλεισε με οινογευσία τοπικών κρασιών που ευγενικά προσέφερε το Δίκτυο Οινοπαραγωγών και το κοινό είχε την ευκαιρία να απολαύσει τις εκλεκτές ποικιλίες που παράγει ο τόπος μας.

τέλεσμα την περιθωριοποίηση της γεωργίας, τονίζοντας πως ειδικά σήμερα είναι ο κατάλληλος χρόνος να προωθήσουμε μια νέα ηθική και αναπτυξιακή παιδεία, κυρίως προς τους νέους ανθρώπους καθώς με αυτούς μπορούμε να αναζωογονήσουμε και να αναδείξουμε τα παραδοσιακά παραγωγικά συστήματα.

Έτσι θα μπορέσουμε να ανακτήσουμε μια αρμονία των σχέσεων ανάμεσα στο φυσικό, ιστορικό, αρχιτεκτονικό και ανθρώπινο περιβάλλον αντάξια της κληρονομιάς μας, αυτού του κοιτάσματος με αξίες αιώνων που μέχρι και σήμερα δεν έχουμε αξιοποιήσει.

Κλείνοντας τον χαιρετισμό του ο κ. Ινιωτάκης μίλησε για τον Δήμαρχο Θεσσαλονίκης ο οποίος υπήρξε ο πρώτος οινοποιός που έκανε πραγματικότητα το όνειρο να αποκτήσει η Ελλάδα Κρασιά Ονομασίας Προέλευσης, βάζοντας έτσι στο διεθνή χάρτη το ελληνικό και το Κρητικό κρασί και τόνισε πως ο κ. Μπουτάρης πάντοτε επιλέγει να στηρίζει το κοινό όφελος του κλάδου και είναι αξιοθαύμαστα προσηλωμένος σ' αυτό και ευχαριστώντας τον για την ευγενική του αντα-

Ο Ψαραντώνης

Ο Ψαραντώνης με το συνοδό του στο λαούτο

Το τιμητικό δίπλωμα που δόθηκε στον κ. Δουλουφάκη (μεσον της εικόνας). Στα δεξιά του ο κ. Ινιωτάκης και αριστερά του ο κ. Μπουτάρης

Από την επίσκεψη στο κτήμα Πατεριανάκη

Ο κ. Δουλουφάκης και ο κ. Μπουτάρης

«Οικοδομικές άδειες & λειτουργίες ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ

Μετά από πρόταση και με τη συνδρομή της Μ.Ε. «ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ ΤΕΕ/ΤΑΚ», διοργανώθηκε ενημερωτική εκδήλωση, που απευθυνόταν ιδιαίτερα στους νέους Μηχανικούς – μέλη του Τμήματος με θέμα τις οικοδομικές άδειες και τις λειτουργίες της Πολεοδομίας, με εισηγητές δύο έμπειρους Πολιτικούς Μηχανικούς και υπαλλήλους της Δ/σης Πολεοδομίας & Π.Ε. του Δήμου Ηρακλείου, την κα Φραγκιουδάκη Μαίρη και τον κ. Μαυρογιάννη Αντώνη.

Λόγω της εξαιρετικά μεγάλης συμμετοχής συναδέλφων Μηχανικών που ήθελαν να παρακολουθήσουν την εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 01 Φεβρουαρίου 2012 στην αίθουσα Συνεδρίων του ΤΕΕ/ΤΑΚ στο Ηράκλειο, η εκδήλωση επαναλήφθηκε και την επόμενη Τετάρτη, 08 Φεβρουαρίου 2012 στον ίδιο χώρο. Το ΤΕΕ/ΤΑΚ θέλει και μέσα από τις σελίδες του περιοδικού, να ευχαριστήσει δημόσια τους δύο Εισηγητές, για την προσφορά τους στους νέους συναδέλφους.

Άποψη της αίθουσας & του Προεδρείου

Άποψη της αίθουσας

ΗΜΕΡΙΔΕΣ ΜΕ ΘΕΜΑ «ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΑ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΑ Μύθοι και... πραγματικότητα»

Μετά από πρόταση και με τη συνδρομή της Μ.Ε. «ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ ΤΕΕ/ΤΑΚ», διοργανώθηκαν από το ΤΕΕ/ΤΑΚ και το Σύλλογο Διπλωματούχων Αγρονόμων Τοπογράφων Μηχανικών Κρήτης - ΣΔΑΤΜΚ δύο ημερίδες με θέμα «ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΑ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΑ Μύθοι και ...πραγματικότητα». Η πρώτη πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα 05 Μαρτίου 2012 στην αίθουσα Συνεδρίων του ΤΕΕ/ΤΑΚ στο Ηράκλειο, και επαναλήφθηκε τη Δευτέρα 12 Μαρτίου 2012 στην αίθουσα εκδηλώσεων του Επιμελητηρίου Λασιθίου στον Άγιο Νικόλαο.

Όπως αναγράφεται και στο Πρόγραμμα των δύο ημερίδων που φαίνεται παρακάτω, τα εξαρτημένα τοπογραφικά είναι «μελέτες υποδομής» ομώνυμες με το επάγγελμα του Τοπογράφου και επιλέχθηκαν ως «αφιέρωμα στην 1η Πανευρωπαϊκή ημέρα Τοπογράφων και Γεωπληροφορίας».

Δευτέρα, 12 Μαρτίου 2012

ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΑ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΑ

Μύθοι και... Πραγματικότητα

Ο ΣΔΑΤΜΚ Κρήτης διοργανώνει ενημερωτική ημερίδα με θέμα «ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΑ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΑ Μύθοι και... Πραγματικότητα» στις 12 Μαρτίου 2012 στην αίθουσα εκδηλώσεων του Επιμελητηρίου Λασιθίου στον Άγιο Νικόλαο. Η ημερίδα διοργανώνεται με την ευκαιρία της 1ης Πανευρωπαϊκής Ημέρας Τοπογράφων και Γεωπληροφορίας, που διοργανώνεται από το Ευρωπαϊκό Γεωγραφικό Ινστιτούτο (ΕΓΓ) και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Τοπογράφων (ΕΣΤ) στις 12 Μαρτίου 2012. Η ημερίδα διοργανώνεται με την ευκαιρία της 1ης Πανευρωπαϊκής Ημέρας Τοπογράφων και Γεωπληροφορίας, που διοργανώνεται από το Ευρωπαϊκό Γεωγραφικό Ινστιτούτο (ΕΓΓ) και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Τοπογράφων (ΕΣΤ) στις 12 Μαρτίου 2012.

Πρόγραμμα Ημερίδας

11.00 – 11.30	Προσέλευση
11.30 – 12.00	Χαιρετισμοί <ul style="list-style-type: none"> • Επίσημο χαιρετήριο από το Διευκ. Δ. Γ. της ΤΕΕ/ΤΑΚ • Επίσημο χαιρετήριο από το Διευκ. Δ. Γ. του ΕΣΤ/ΕΓΓ • Χαιρετήριο φιλίας από τον κ. Π. Παπαδόπουλο
12.00 – 12.15	Εισαγωγή – Παρατίτλοι
	• Καλοκαίρι-Μαυρογιάννης, κ.κ.κ.
	• Καλοκαίρι-Μαυρογιάννης, κ.κ.κ.
	• Καλοκαίρι-Μαυρογιάννης, κ.κ.κ.
12.15 – 12.30	Ανακοίνωση συνταξιοδότησης
	• Καλοκαίρι-Μαυρογιάννης, κ.κ.κ.
12.30 – 12.45	Παρουσίαση Τοπογραφικά και Γεωπληροφορία
	• Καλοκαίρι-Μαυρογιάννης, κ.κ.κ.
12.45 – 13.00	Παρουσίαση και Αμφιβολίες για τη Πανευρωπαϊκή Ημερίδα
	• Καλοκαίρι-Μαυρογιάννης, κ.κ.κ.
13.00 – 13.15	Συστήματα Αναφοράς και Προβλεπτικές Επιδράσεις στο Κρητικό Σύστημα Αναφοράς
	• Καλοκαίρι-Μαυρογιάννης, κ.κ.κ.
13.15 – 13.30	Μέθοδοι και Διατάξεις
	• Καλοκαίρι-Μαυρογιάννης, κ.κ.κ.
13.30 – 13.45	Μέθοδοι και Διατάξεις
	• Καλοκαίρι-Μαυρογιάννης, κ.κ.κ.
13.45 – 14.00	Μέθοδοι και Διατάξεις
	• Καλοκαίρι-Μαυρογιάννης, κ.κ.κ.
14.00 – 14.15	Μέθοδοι και Διατάξεις
	• Καλοκαίρι-Μαυρογιάννης, κ.κ.κ.
14.15 – 14.30	Μέθοδοι και Διατάξεις
	• Καλοκαίρι-Μαυρογιάννης, κ.κ.κ.

ΓΙΟΡΤΗ

ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε η ετήσια γιορτή για τα παιδιά των μηχανικών που διοργάνωσε και φέτος, όπως κάθε χρόνο το ΤΕΕ/ΤΑΚ το Σάββατο 11/02/2012 στον παιδότοπο «ΣΒΟΥΡΑ».

Κατά τη διάρκεια της γιορτής μοιράστηκαν δώρα και οι γονείς των παιδιών πέρασαν όμορφες και ιδιαίτερα χαλαρές στιγμές παρέα με συναδέλφους, καλό φαγητό και ποτό.

Ο Πρόεδρος και η Δ.Ε. του Περιφερειακού Τμήματος Ανατολικής Κρήτης του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας ευχαριστούν θερμά τους παρακάτω συναδέλφους και εταιρείες που ανέλαβαν τη χορηγία της εκδήλωσης:

- "ΔΟΜΙΚΗ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε."
- ΛΥΔΑΚΗΣ ΑΕ
- "ΜΑΡΜΙ Α.Ε."
- "ΠΛΟΥΣΟΣ-ΣΗΦΑΚΗΣ Α.Ε."
- "ΤΑΛΩΣ Α.Τ.Ε."
- ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΛΑΔΟΣ
- ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΑΘΟΥΣΑΚΗΣ
- ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΠΕΛΙΜΠΑΣΑΚΗΣ
- ΜΑΝΩΛΗΣ ΝΙΚΗΦΟΡΑΚΗΣ
- ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΟΥΤΣΑΚΗΣ
- ΘΕΟΔΟΥΛΟΣ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ

ΝΑ ΣΩΣΟΥΜΕ ΤΟ ΗΡΩΟΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Α) ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΕΨΗ

Επίσκεψη ενημέρωσης, πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 18/03/2012 για το Ηρώο Ηρακλείου, με πρωτοβουλία του ΤΕΕ/ΤΑΚ, της εθελοντικής Ομάδας «Μιμοίστας» και των Συλλόγων Αρχιτεκτόνων Ηρακλείου και Εκτάκτων Αρχαιολόγων Κρήτης (Συντονιστικό Φορέων για την προστασία και την ανάδειξη του Ηρώου στην Πλατεία Ελευθερίας Ηρακλείου). Η πρόσκληση που στάλθηκε στους Μηχανικούς – μέλη του ΤΕΕ/ΤΑΚ αναφέρει τα εξής:

Σε μια περίοδο διαρκούς μετασχηματισμού της καθημερινής μας συνθήκης, θεωρούμε πως η έμπρακτη εναντίωσή μας στους μηχανισμούς της λήθης, αποτελεί τη μεγαλύτερη συμβολή στην υπεράσπιση και την ανάδειξη της συλλογικής Μνήμης και της ταυτότητας του Τόπου μας.

Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας μας για την επαφή και τη γνωριμία με τις πολύπλευρες αναφορές που χαρακτηρίζουν ιστορικά την εξέλιξη του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος της περιοχής μας και τη διαμόρφωση των πόλεων και των οικισμών της Κρήτης («Τόπου διήγησις») σας καλούμε στην πρώτη επίσκεψη ενημέρωσης που θα γίνει την προσεχή Κυριακή 18 Μαρτίου 2012, στις 12 μ., στο χώρο του αγάλματος του Ελευθερίου Βενιζέλου, απέναντι από το κτίσμα του Ηρώου στην Πλατεία Ελευθερίας στο Ηράκλειο.

Το παρακάτω ενημερωτικό κείμενο για το Ηρώο συνέταξε ο Αρχιτέκτονας Μηχανικός κ. Οδυσσέας Σγουρός, Αντιπρόεδρος της Δ.Ε. του ΤΕΕ/ΤΑΚ και ο κ. Γεώργιος Τζωράκης, πρόεδρος του Συλλόγου Εκτάκτων αρχαιολόγων Κρήτης:

«Τόπου διήγησις»

Κυριακή 18 Μαρτίου 2012 / Γνωριμία με το Ηρώον στην Πλατεία Ελευθερίας

Το Ηρώον της πόλης του Ηρακλείου θεμελιώθηκε το 1930, σε οικόπεδο που παραχωρήθηκε γι' αυτόν τον σκοπό από το Δήμο στη Νομαρχία Ηρακλείου. Αφορμή της θεμελίωσής του υπήρξε ο εορτασμός της Εκατονταετηρίδας από την Εθνική Παλιγγενεσία και την ίδρυση του ελληνικού κράτους, η οποία εορτάστηκε τον ίδιο χρόνο σε ολόκληρη τη χώρα. Οικοδομήθηκε σε σχέδια του σπουδαίου αρχιτέκτονα και Νομομηχανικού του Δήμου Ηρακλείου, Δημήτρη Κυριακού, που εγκρίθηκαν ομόφωνα από την Επιτροπή Εορτασμού Εκατονταετηρίδας, η οποία αποτελούνταν από εκπροσώπους φορέων και αρχών και προσωπικότητες του Ηρακλείου εκείνης της εποχής.

Το Ηρώο του Ηρακλείου σχεδιάστηκε σε γραμμές και αναλογίες της μινωικής αρχιτεκτονικής, όπως αυτή γινόταν τότε γνωστή από τις ανασκαφές και τις αναστηλώσεις του Έβανς στο ανάκτορο της Κνωσού, που ολοκληρώνονταν εκείνα ακριβώς τα χρόνια. Αρχιτεκτονικά ακολούθησε τον τύπο του Μινωικού Μεγάρου, με πρόστωο που σχηματίζεται από δύο κίονες, το οποίο οδηγούσε στην κυρίως αίθουσα και απέδιδε ανακτορικού χαρακτήρα τριμερές ιερό, με ιερά θρανία και θρόνο στο εσωτερικό.

Να σώσουμε το ηρώον Ηρακλείου

Συμβολικά επιχειρούσε να ενσωματώσει τις ιστορικές μνημες της Κρήτης, από τους μινωικούς χρόνους μέχρι τις κρητικές επαναστάσεις. Η ανέγερσή του Ηρώου χρηματοδοτήθηκε αποκλειστικά από δημόσιους εράνους στους οποίους συμμετείχαν οι δήμοι και οι κοινότητες, σύλλογοι, σωματεία εργαζομένων και απλοί ιδιώτες. Αποτέλεσε για πολλά χρόνια το κύριο Ηρώον της πόλης, για την πραγματοποίηση εκδηλώσεων σχετικών με τους εορτασμούς της Εθνικής Επετείου της 25ης Μαρτίου του 1821. Τα ίδια χρόνια λειτούργησε ως το πρώτο Ιστορικό-Εθνολογικό Μουσείο της Κρήτης, με ενθυμήματα των Κρητικών Επαναστάσεων, όπως όπλα, πολεμικές σημαίες, ιστορικά έγγραφα, αλλά και λείψανα των Κρητών αγωνιστών.

Δυστυχώς, λεηλατήθηκε και εγκαταλήφθηκε οριστικά το Μάιο του 1941, κατά τη διάρκεια της αναρχίας που επικράτησε στην πόλη του Ηρακλείου, πριν από τους Γερμανικούς βομβαρδισμούς και την ρίψη των αλεξιπτωτιστών. Κατά τη διάρκεια της Κατοχής, από τα θραύσματα βόμβας που εξερράγη στον περιβάλλοντα χώρο του, το Ηρώον υπέστη επίσης σοβαρές ζημιές, οι οποίες διακρίνονται και σήμερα στον ανατολικό τοίχο του.

Σήμερα το ιστορικό Ηρώο της πόλης χρήζει άμεσης προστασίας. Χρήσεις που δεν αρμόζουν στο χώρο και την ιστορία του έχουν αλλοιώσει τη μορφή και απειλούν και την ίδια την υπόσταση του μνημείου. Η εικόνα του Ηρώου δεν περιποιεί τιμή για την πόλη του Ηρακλείου και τους ανθρώπους της. Η εγκατάλειψη και η βεβήλωση περιγράφουν ως λέξεις την κατάσταση του μνημείου, το οποίο εγκλωβίζεται ανάμεσα σε μεταγενέστερα προσκτίσματα, όπως οι τουαλέτες (!) και τα πρόχειρα υπόστεγα, που εξυπηρετούν τις ανάγκες των τελευταίων χρήσεων του χώρου. Τα ιερά κέρατα που επέστεφαν το θριγκό του μνημείου έχουν εξαφανιστεί, ενώ οι γυάλινοι φεγγίτες έχουν αντικατασταθεί με σιδερένια πλέγματα και λαμαρίνες. Οι σοβάδες αποκολλούνται και η τοιχοποιία ρηγματώνεται με γοργούς ρυθμούς από την οργιώδη βλάβιση που ανα-

πτύσσεται πάνω στα αρχιτεκτονικά μέρη του Ηρώου. Άγνωστα χέρια έχουν επιχρωμάσει τους ερυθρούς κίονες και την ζωηρή μετώπη του θριγκού, αντικαθιστώντας τη μινωική πολυχρωμία με την ψυχρή λευκότητα του ασβέστη. Πανύψηλα, πυκνά δέντρα έχουν αφεθεί, λες επίτηδες, απεριποίητα, για να κρύψουν την πρόσοψη του Ηρώου, δημιουργώντας ένα μνημείο-φάντασμα, άγνωστο, δυστυχώς, στη μεγάλη πλειονότητα των κατοίκων της πόλης.

Γύρω από το επαπειλούμενο σήμερα Ηρώο έχουν συνασπισθεί φορείς, σύλλογοι και κάτοικοι της πόλης διεκδικώντας το αυτονόητο: Την προστασία των πολιτιστικών μνημείων, την προάσπιση της ιστορικής μνήμης.

Το ισόγειο κτίσμα του Ηρώου, υπερυψωμένο σε σχέση με τον περιβάλλοντα χώρο όπου έχει ανεγερθεί, είναι τοποθετημένο απέναντι από την κύρια όψη του αρχαιολογικού μουσείου Ηρακλείου στραμμένο διαγώνια προς το κέντρο της πλατείας Ελευθερίας. Τρεις ευδιάκριτοι, διαφορετικού μεγέθους όγκοι, που αποκλιμακώνονται όσο το κτίσμα αναπτύσσεται σε ύψος συνθέτουν τη στερεομετρική ογκοπλαστική του διαμόρφωση. Η βάση έδρασης, σε έξαρση ύψους 10 βαθμίδων (περισσότερων ίσως σύμφωνα με το αρχικό σχέδιο που διασώζεται) αποτελείται από την κεντρική αμφίπλευρη κλίμακα ανόδου προς το χώρο του Ηρώου που προστατεύεται από συμπαγή βαθμιδωτά στηθαία από επιχρισμένη λιθοδομή, διαμορφώνοντας μια μνημειακή προσπέλαση στο προστώο της εισόδου του κεντρικού χώρου. Το προστώο αναπτύσσεται σε όλο το μέτωπο του κύριου όγκου του κτίσματος, αρθρωμένο στον τύπο του μινωικού ημιανοικτού στεγασμένου μεταβατικού χώρου, τονίζοντας και τον άξονα συμμετρικής οργάνωσης της όψης όπου κυριαρχούν στο κέντρο οι δυο τοποθετημένοι σχεδόν ισομετρικά μινωικού τύπου κίονες με αρνητική μείωση που επιστέφονται από τα αφαιρετικά κιονόκρανα μιας αντίστοιχης τυπολογίας. Τα ίδια στοιχεία έχουν χρησιμοποιηθεί στη συνθετική επεξεργασία και τις αποκαταστάσεις του παρακείμενου μινωικού ανακτόρου της Κνωσού. Το Καραβάν Σεράι, μικρός πρόστυλος χώρος από την εποχή του Sir Arthur Evans, κοντά στα Σπήλια, αποτελεί ομόλογη τυπολογική αναφορά για τη συνθετική επεξεργασία και την κλίμακα μεγεθών και του κτίσματος του Ηρώου.

Ο σχεδόν τετράγωνος σε κάτοψη εσωτερικός χώρος του Ηρώου, αποτελεί μαζί με το προστώο τον κύριο όγκο του σώματος του κτιρίου, ενώ η τρίτη διακριτή ενότητα της πλαστικής του συγκρότησης δημιουργείται από το υπερυψωμένο τμήμα της οροφής του κεντρικού χώρου, που παρέχει τη δυνα-

τότητα τοποθέτησης περιμετρικών φεγγιτών που μεταφέρουν το φυσικό φως από τον εξωτερικό χώρο στο εσωτερικό, διασπώντας την έντασή του και δημιουργώντας ένα ήπιο αποτέλεσμα, τόσο γνώριμο στη μινωική αρχιτεκτονική σύμφωνα με τους μελετητές και συμβατό με την εκτεταμένη εφαρμογή στις μεγάλες αποκαταστάσεις του μεγάλου ανακτορικού χώρου της παρακείμενης Κνωσού. Η δομή του εσωτερικού χώρου συμπληρωνόταν από την τοποθέτηση καθισμάτων και του θρόνου στο κέντρο του άξονα συμμετρίας που παραπέμπουν με άμεσο τρόπο στον τύπο του «μινωικού ιερού μετά θρόνου» συσχετίζοντας άμεσα την επεξεργασία του με τις οικείες εικόνες της μινωικής εποχής.

Τη μινωική περίοδο η διάταξη αυτή ήταν φορτισμένη με πολλές σημασίες και αποτελούσε ένα οργανωτικό πρότυπο που περιέγραφε με χαρακτηριστικό τρόπο, την ιεραρχική δομή και την κοινωνική και πολιτική οργάνωση ενός αρχαίου πολιτισμού, με σημαντικό απόθεμα υλικών κατακτήσεων και ένα σαφώς φυσιοκρατικό και ήπιο προσανατολισμό, που είναι εμφανής και σήμερα από τις μαρτυρίες και την ποιότητα των ευρημάτων εκείνης της εποχής.

Η γεωμετρική οργάνωση του Ηρώου όμως δεν θα επαρκούσε ως μοναδική συνιστώσα για την συνολική του αξιολόγηση, καθώς η χρήση πολύ ισχυρών αρχιτεκτονικών και συμβολικών στοιχείων αποτέλεσε τελικά μια κεντρική σημασιοδοτική παράμετρο που ήταν αρθρωμένη με έντονα αντισυμβατικό για την εποχή τρόπο, παρά την εμφανή σχέση που διέθετε με τις αναζητήσεις μιας «παμινωικής» ερμηνευτικής μονομέρειας που διέτρεχε τα πάντα εκείνα τα χρόνια. Στο σημείο αυτό πρέπει να σημειωθεί το ζήτημα της παρουσίας του αρχαιολόγου Σπυρίδωνος Μαρινάτου ως επικεφαλής του αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου και οι πιθανές επιρροές που διαμόρφωσε η αντίληψή του στις συνθετικές επιλογές που τελικά κυριάρχησαν στη σχεδιαστική επεξεργασία του μελετητή του κτίσματος και νομομηχανικού Ηρακλείου, Δημήτρη Κυριακού.

Η αποκατάσταση- στην κυριολεξία- της Κνωσού από τον Sir Arthur Evans, δεν αναστήλωσε από τα σπαράγματα του μόνο ένα λαμπρό οικοδόμημα των μινωικών χρόνων αλλά στην ουσία συνέβαλε με καθοριστικό τρόπο στην ανασύσταση και την ανάκτηση μιας πληθώρας αναφορών της μεγαλονήσου σε μια περίοδο αναζητήσεων συνδυασμένων με την καλλιέργεια ενός αισθήματος ταυτότητας του νησιού, που σχετικά πρόσφατα είχε ενταχθεί στην ελληνική επικράτεια, μετά τον τερματισμό μιας πολύχρονης οθωμανικής κυριαρχίας. Η ανασκαφική και αναστηλωτική εργασία του Sir A.Evans στην Κνωσό και οι αποκαταστάσεις μεγάλης έκτασης που πραγματοποιήθηκαν στις αρχές του 20ου αιώνα, αποτελούσαν ένα ισχυρό σημείο καμπής στο ανα-σχηματισμό των τοπικών εικονογραφικών στοιχείων ταυτότητας και μιας πολιτισμικής ιδιαιτερότητας με διακριτά γνωρίσματα που έθετε στη δημόσια συζήτηση της περιόδου εκείνης το απώτατο παρελθόν και το κλέος της μεγαλονήσου Κρήτης.

Αξίζει να σημειωθεί πως στα δημοσιεύματα του τοπικού τύπου, ευπαθούς δέκτη των κυρίαρχων απόψεων της περιόδου εκείνης στην Κρήτη και το Ηράκλειο, σε όλους τους τόνους και με κάθε ευκαιρία, αναφέρεται το ένδοξο μινωικό παρελθόν, η πιο ολοκληρωμένη και σύνθετη πολιτισμική αναφορά που μπορεί να συνδέει την Κρήτη με το ευρύτερο μεσογειακό περιβάλλον των μεγάλων ιστορικών αφηγήσεων και της μινωικής θαλασσοκρατίας και να τη θέτει στο κέντρο μιας αναπτυσσόμενης διεπιστημονικής συζήτησης αλλά και των καλλιτεχνικών οραμάτων της εποχής. Στη δεύτερη δεκαετία του 20ου αιώνα, περιηγητές και φωτογράφοι επισκέπτονται την Κρήτη και την Κνωσό, με κεντρικό πόλο έλξης το αρχαιολογικό της απόθεμα και τις μεγάλες αποκαταστάσεις του ανακτόρου και δεν παραλείπουν με έμμεσους και άμεσους τρόπους να εστιάζουν στον τόπο και τη βαθύτερη φυσιογνωμία του, θέτοντας στο κέντρο των σκοπεύσεών τους τις επισκέψιμες πλέον αναφορές ενός σπουδαίου παρελθόντος και τα πολλά σπαράγματα που είχε αναδείξει η ανασκαφική έρευνα των αρχών του 20ου αιώνα.

Σε ανακοίνωση του, ο Σύλλογος Αρχιτεκτόνων Ηρακλείου αναφέρει τα εξής:

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΝΟΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Η κοινότητα των Αρχιτεκτόνων μέσα από το Σύλλογο τους, χρόνια τώρα, επισημαίνει πως απέναντι στην καταστρατήγηση των αξιών που συνεπάγεται ο μέχρι τώρα τρόπος ανάπτυξης των Ελληνικών πόλεων και αφορούν την Πολιτιστική μας ταυτότητα, κυρίαρχος στόχος προβάλλει η προστασία και η ανάδειξη της αρχιτεκτονικής μας κληρονομιάς, και η ένταξη της στη ζωή της πόλης. Αναμφίβολα η ιστορικότητα των πόλεων πρέπει να αναγνωρίζεται ως ένας ιδιαίτερος και σημαντικός συντελεστής της ανάπτυξης μιας πόλης. Αυτή η παράμετρος μαζί με άλλες -όπως εκείνες της εξασφάλισης και προστασίας του Δημόσιου χώρου- συνθέτουν τη φυσιογνωμία μιας πόλης και συμβάλλουν στην ποιότητα της ζωής των κατοίκων της. Αυτές τις παραμέτρους έχουν βαρύνοντες να προστατέψουν και να αναπτύξουν οι Τοπικές Αρχές και πρώτη απ' όλους η Δημοτική Αρχή.

Σήμερα το Ιστορικό Κέντρο του Ηρακλείου, σημείο ιστορικής, πολιτιστικής αναφοράς για όλη την πόλη, παρουσιάζεται να έχει αποκομμένα και διάσπαρτα, ιστορικά κτήρια. Ένα Κέντρο που οι Δημοτικές αρχές φρόντισαν είτε με τη δράση τους είτε με την αδράνεια τους να το αποκόψουν από τα οικιστικά σύνολα που εξασφαλίζουν την ιστορική συνέχεια. Και δυστυχώς αυτό έγινε ιδεολογία και προτείνεται χρόνια τώρα με αφορμή την μελέτη της παλιάς πόλης, στο όνομα μιας κακώς προτεινόμενης ανάπτυξης, της σύγχρονης πόλης του Ηρακλείου και ιδιαίτερα του Ιστορικού της κέντρου. Το 1930 μια πολυμελής ομάδα προσωπικοτήτων αποτελούμενη από τις τοπικές Αρχές, τον τότε Νομάρχη, το Δήμαρχο και το διευθυντή του Αρχαιολογικού Μουσείου συνενερέθησαν σ' ένα κοινό τόπο και ταυτίστηκαν σ' ένα στόχο. Εκείνο της ανέγερσης του "Ηρώου υπέρ των Κρητών Αγωνιστών" με μελέτη του Αρχιτέκτονα και υπαλλήλου του Δήμου Δημ. Κυριακού. Σήμερα η διατήρησή του, η προστασία του και ο χαρακτηρισμός του ως μνημείου της πόλης αποτελεί στόχο μιας μεγάλης ομάδας πολιτών. Σ' αυτό τον στόχο μαζί με εκείνο του χαρακτηρισμού του περιβάλλοντος χώρου ως Δημόσιου Κοινόχρηστου υπαίθριου χώρου ταυτίστηκε και ο Σύλλογος Αρχιτεκτόνων Ν. Ηρακλείου.

Προκαλούμε λοιπόν την Δημοτική Αρχή να μπει μπροστά σ' αυτόν τον αγώνα και το Υπουργείο Πολιτισμού και Τουριστικής Ανάπτυξης να πράξει το καθήκον του. Άλλωστε η σημερινή κρίση, οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική και πολιτική απαιτεί αλλαγή νοοτροπιών συμπεριφορών και επαναπροσδιορισμό αξιών που θα διαμορφώσουν άλλους όρους και συνθήκες ζωής. Και αυτό πρέπει να γίνει καθημερινή πρακτική για όλους μας.

Β) ΑΝΟΙΚΤΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΦΟΡΕΩΝ

Επίσης, πραγματοποιήθηκε την 28/04/2012 ανοικτή συνάντηση Φορέων, ΜΜΕ και πολιτών στην αίθουσα Συνεδρίων του Τμήματος για το Ηρώο. Το σχετικό δελτίο τύπου που εξέδωσε το «Συντονιστικό Όργανο των Φορέων για την προστασία και ανάδειξη του Ηρώου», αναφέρεται εξής:

Η ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΑ του τριμερούς ιερού από την Κνωσό (Sir Arthur Evans, The palace of Minos)

ΤΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΜΑΣ ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΑΚΡΙΤΟ ΤΡΟΠΟ ΟΥΤΕ ΝΑ ΑΠΑΞΙΩΝΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΟΛΥΠΟΙΚΙΛΟΥΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ ΛΗΘΗΣ! ΤΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΜΑΣ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΦΩΝΗ ΑΛΛΑ ΕΜΕΙΣ ΕΧΟΥΜΕ!

Μετά από την κοινοποίηση του εγγράφου της 30.03.2012 του ΥΠΠΟΤ, με θέμα την άρνηση επανεισαγωγής του θέματος του φακέλου κήρυξης του Ηρώου στο μεικτό κεντρικό συμβούλιο Μνημείων, την οποία υπογράφει η υπεύθυνη της διεύθυνσης για την «προστασία της νεότερης αρχιτεκτονικής κληρονομιάς» κ. Σιγανίδου, τα μέλη του Συντονιστικού για τη διάσωση του Ηρώου του Ηρακλείου κάλεσαν τους φορείς και τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες σε συνάντηση ενημέρωσης, στα γραφεία του ΤΕΕ-TAK, στο Ηράκλειο, την Παρασκευή 6.04.2011.

Το αίτημα για κήρυξη είχε σταλεί επίσημα με σοβαρή πολυσέλιδη τεκμηρίωση από την Υπηρεσία Νεοτέρων Μνημείων και Τεχνικών έργων Κρήτης τον Ιούλιο του 2011, μετά την επί τόπου επίσκεψη της Γ.Γ. του ΥΠΠΟΤ κ. Μενδώνη στις 6.05.2011, και από τότε είχαν περάσει 9 μήνες χωρίς εισαγωγή του θέματος προς συζήτηση στο μεικτό κεντρικό συμβούλιο. [Τόσα πολλά θέματα υπήρχαν αλήθεια που εμπόδιζαν να τεθεί το θέμα της προστασίας και της διάσωσης του ΗΡΩΟΥ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΛΙΓΓΕΝΕΣΙΑΣ στην ημερήσια διάταξη.]

Στη διάρκεια της ευρείας αυτής συνάντησης όπου παρέστησαν οι εκπρόσωποι όλων των φορέων και διατύπωσαν με σαφή τρόπο την αποφασιστική τους διάθεση για κήρυξη του Ηρώου, έγινε εκτενής συζήτηση για όλα τα σχετικά ζητήματα και αποφασίστηκαν ομόφωνα τα παρακάτω:

1. Να εκφραστεί με επιστολή στον Υπουργό Πολιτισμού, τη Γ.Γ. του ΥΠΠΟΤ αλλά και όλους τους σχετικούς Ελληνικούς και διεθνείς φορείς προστασίας των μνημείων, η ανυποχώρητη διάθεση των φορέων της πόλης και της τοπικής κοινωνίας για την άμεση ολοκλήρωση της διαδικασίας κήρυξης του Ηρώου σε διατηρητέο μνημείο.

2. Να ενημερωθούν όλα τα μέλη του κεντρικού συμβουλίου μνημείων για την απόφαση υπηρεσιακού επιπέδου που διατυπώνει το έγγραφο του ΥΠΠΟΤ και η οποία φαίνεται να μην συντονίζεται με την αρχικά εκφρασμένη διάθεση τόσο της Γ.Γ. όσο και των παραγόντων του υπουργείου και των αρμόδιων τοπικών υπηρεσιών της Κρήτης για την κήρυξη του Ηρώου ως διατηρητέου και την υπαγωγή του σε καθεστώς προστασίας.
3. Να πραγματοποιηθεί επίσκεψη του συντονιστικού στο Δήμαρχο Ηρακλείου, να τεθεί το ζήτημα με ολοκληρωμένο τρόπο από κάθε πλευρά, να επιδοθεί εκτενές αιτιολογικό υπόμνημα για την ανάγκη συνολικής παρέμβασης του Δήμου και να ζητηθεί η συνδρομή του για την άμεση εισαγωγή και συζήτηση του στο Δημοτικό συμβούλιο της πόλης.
4. Να ξεκινήσουν άμεσα οι διαδικασίες προσφυγής στο Συμβούλιο Επικρατείας, με κατάθεση αίτησης ασφαλιστικών μέτρων αλλά και τακτικής προσφυγής ακύρωσης όλων των μέχρι σήμερα σχετικών αποφάσεων και εγγράφων που αρνούνται την κήρυξη του Ηρώου ως διατηρητέου ή την επανεισαγωγή του θέματος εκ νέου στο Κεντρικό συμβούλιο μετά την κατάθεση και τον εμπλουτισμό της πρότασης με πρόσθετα στοιχεία και να διερευνηθεί η παράλληλη δυνατότητα προσφυγής ενώπιον των αντίστοιχων ευρωπαϊκών θεσμών.
5. Να ξεκινήσει με όλους τους τρόπους η συστηματική, διαρκής και ουσιαστική ενημέρωση των Πολιτών και των θεσμικών φορέων της πόλης, για τη μοναδικότητα του Ηρώου και την ιστορική και αρχιτεκτονική του αξία, με δημοσιεύματα στον τοπικό, ελληνικό και διεθνή τύπο και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και το διαδικτυο. Παράλληλα, να προβληθούν ιδιαίτερα οι πολεοδομικές παράμετροι του θέματος και η ανάγκη υπεράσπισης της φυσιογνωμίας, του χαρακτήρα και της ποιότητας του δημόσιου χώρου στην κεντρική Πλατεία της Πόλης.
6. Να γίνει νέα συνάντηση του Συντονιστικού και όλων των φορέων της πόλης την προσεχή εβδομάδα και συγκεκριμένα τη Μ. Τρίτη, στις 6:00 μ.μ. στον ίδιο χώρο για να καθοριστούν τα επόμενα βήματα και η αμείωτη συνέχιση όλων των διαδικασιών που έχουν ως στόχο την προστασία και την κήρυξη του Ηρώου και την ανάδειξη του κεντρικού δημόσιου χώρου της πόλης.

Πόσα μνημεία πρέπει να καταστραφούν ακόμη για να γίνει κοινή συνείδηση πως η υπεράσπιση της Ιστορικής και της αρχιτεκτονικής μας κληρονομιάς δεν μπορεί να έχει ΕΠΙΛΕΚΤΙΚΟ περιεχόμενο; Η υπόθεση του Πολιτισμού περιλαμβάνει όλα όσα έχουν αξία και είναι προορισμένα να διαρκέσουν!

Φορολογικά θέματα ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

Το προεδρείο με τους εισηγητές που φαίνονται εξ αριστερών όπως αναφέρονται παρακάτω. Στα δεξιά ο Πρόεδρος του ΟΕΕ/ΤΑΚ κ. Γ. Αμπαρτζάκης

Το ΤΕΕ/ΤΑΚ σε συνεργασία με το Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδας - Τμήμα Ανατολικής Κρήτης (ΟΕΕ/ΤΑΚ) διοργάνωσε μια πολύ χρήσιμη ενημερωτική εσπερίδα για τα φορολογικά θέματα που απασχολούν τους Μηχανικούς. Η εσπερίδα πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα 19 Μαρτίου 2012 στην αίθουσα Συνεδρίων του ΤΕΕ/ΤΑΚ στο Ηράκλειο και την παρακολούθησαν πολλοί Μηχανικοί τόσο νέοι όσο και παλαιότεροι μεταξύ των οποίων και Εκπρόσωποι Τεχνικών Εταιρειών. Οι εισηγητές ήταν όλοι μέλη της Διοίκησης του ΟΕΕ/ΤΑΚ και παρουσίασαν τις παρακάτω εισηγήσεις:

- Πετρής Αργύρης: «Ποια είναι τα έξοδα που δικαιολογούνται σε μία ατομική επιχείρηση Μηχανικού»*
- Πρινιωτάκης Νίκος: «Διαφορές στη φορολογία ατομικής επιχείρησης (φυσικών προσώπων) και διαφόρων τύπων εταιρειών»
- Χαραλαμπίδης Γιάννης: «Μεταφορές ζημιών σε άλλες χρήσεις»
- Χατζηκωνσταντίνου Ιορδάνης: «Συναλλαγές στο νέο φορολογικό περιβάλλον, τραπεζικοί λογαριασμοί, κατάσταση παγίων, τήρηση βιβλίων».

Η εισήγηση είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα του τμήματος www.teetak.gr στη διαδρομή εκδηλώσεις 2012

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ
ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας
σε συνεργασία με το Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδας - Τμήμα Ανατολικής Κρήτης
διοργανώνει ενημερωτική εσπερίδα για τα φορολογικά θέματα
των μηχανικών.

Η εσπερίδα θα πραγματοποιηθεί την Τετάρτη 19 Μαρτίου 2012, στις 18:00
στην αίθουσα Συνεδρίων του ΤΕΕ/ΤΑΚ
στην οδού Γεωργίου Α. (πρώην ΟΤΕ) Ηράκλειο

Το προεδρείο. Στο βήμα ο κ. Ινιωτάκης

ΠΡΟΤΥΠΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑΤΟΣ ΕΛΟΤ EN-206-1:

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Μία ενδιαφέρουσα ημερίδα με θέμα «Πρότυπο Σκυροδέματος ΕΛΟΤ EN 206-1: Παρουσίαση και εφαρμογή», πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 20 Απριλίου 2012 στην αίθουσα συνεδρίων του ΤΕΕ/ΤΑΚ, με συνδιοργανωτές τον Ελληνικό Οργανισμό Τυποποίησης (ΕΛΟΤ), το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΤΕΕ) και το Σύλλογο Πολιτικών Μηχανικών Ελλάδος (ΣΠΜΕ).

Σκοπός της Ημερίδας ήταν η ολοκληρωμένη παρουσίαση της Ελληνικής Απόδοσης του Προτύπου «EN 206-1: Σκυρόδεμα - Μέρος 1: Προδιαγραφή, επιτελεστικότητα, παραγωγή και συμμόρφωση», των Παραρτημάτων EN 206-1:2000/A1:2004 και EN 206-1:2000/A2:2005, καθώς και του αντιστοίχου Εθνικού Προσαρτήματος, μέσα από παρουσιάσεις του Προτύπου, της επικείμενης αναθεώρησης του ΚΤΣ και γενικότερων θεμάτων εφαρμογών σκυροδέματος. Κατά τη διάρκεια της ημερίδας, παρουσιάστηκαν οι παρακάτω εισηγήσεις:

- Τα Ευρωπαϊκά Πρότυπα σε σχέση με τα έργα από σκυρόδεμα και η νέα Οδηγία Δομικών έργων με Εισηγητή τον κ. Θ. Πάνου, ΑΜ, Διεύθυνση Τυποποίησης ΕΛΟΤ
- Πρότυπο ΕΛΟΤ EN 206-1: Εισαγωγικά στοιχεία και αναθεωρήσεις με Εισηγητή τον κ. Χρ. Ζέρη, ΠΜ, Επ. Καθηγητή ΕΜΠ, Εργ. Οπλισμένου Σκυροδέματος
- Σκυρόδεμα με πιστοποίηση ελέγχου παραγωγής με Εισηγητή τον κ. Κ. Γεωργίου, ΠΜ
- Ανθεκτικότητα κατασκευών από σκυρόδεμα: η νέα προσέγγιση κατά ΕΛΟΤ EN 206-1 με Εισηγητή τον κ. Ι. Μαρίνο, ΧΜ, Τεχνικό Σύμβουλο TITAN ΑΕ.

- Κριτήρια συμμόρφωσης και κριτήρια ταυτοποίησης σύμφωνα με το ΕΛΟΤ EN 206-1 με Εισηγητή τον κ. Στ. Κόλια, ΠΜ, Καθηγητή ΕΜΠ
- Αδρανή σκυροδέματος και εφαρμογή των Προτύπων ΕΛΟΤ EN 206-1 και ΕΛΟΤ EN 12620 με Εισηγητή την κα Δ. Χρυσοβελίδου, ΜΜΜ, LAFARGE BETON
- Η επίδραση του ΕΛΟΤ EN 206-1 στην παραγωγή ετοιμού σκυροδέματος με Εισηγητή τον κ. Χρ. Βογιατζή, ΠΜ, ΕΤ ΒΕΤΟΝ
- Ευρωκώδικας 2 και ΕΛΟΤ EN 206-1 με Εισηγητή την κα Ειρ. Κανιτάκη, ΠΜ, Επιστ. Συν. ΕΜΠ, Πρόεδρος ΕΤΣ/ΤΕΕ

Στο σύντομο χαιρετισμό του, ο Πρόεδρος της Δ.Ε. του ΤΕΕ/ΤΑΚ κ. Π. Ινιωτάκης ανέφερε μεταξύ άλλων τα εξής:

Αγαπητοί συνάδελφοι, κυρίες και κύριοι, στο ΤΕΕ/ΤΑΚ θεωρούμε εξαιρετικά σημαντική και αναγκαία την ενημέρωση των Μηχανικών – μελών μας και γενικότερα του Τεχνικού κόσμου της περιοχής μας, σε θέματα που άπτονται της ασφάλειας των κατασκευών. Στην περίπτωση της σημερινής ημερίδας και του θέματος που πραγματεύεται, είναι νομίζω αυτονόητο ότι η ποιότητα και σωστή και σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς χρήση του ενός εκ των δύο σημαν-

Άποψη της αίθουσας

τικότερων οικοδομικών υλικών, δηλαδή του σκυροδέματος, έχει άμεση σχέση με την ασφάλεια των κατασκευών.

Με δεδομένη την αυξημένη σεισμική επικινδυνότητα της περιοχής μας, χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή κατά το σχεδιασμό, υπολογισμό και κατασκευή των έργων Πολιτικού Μηχανικού.

Δεν θα κουραστώ να επαναλάβω ότι τα μέλη του Τμήματος μας που ασχολούνται με εκπόνηση στατικών – αντισεισμικών μελετών αλλά και όλοι οι Τεχνικοί που επιβλέπουν είτε κατασκευάζουν οι ίδιοι έργα, απαιτείται όχι μόνο να είναι ενημερωμένοι για τις πιο πρόσφατες εξελίξεις στη σύγχρονη τεχνολογία των υλικών, αλλά και να φροντίζουν ώστε αυτές να υλοποιούνται στην πράξη, δηλαδή στις κατασκευές, στις οποίες επιβάλλεται να χρησιμοποιούνται τα πιο σύγχρονα υλικά, όπως αυτά καθορίζονται από τους ισχύοντες κανονισμούς.

Η βελτίωση των Κανονισμών που αφορούν την τεχνολογία παρασκευής ή κατασκευής των δομικών υλικών, ιδιαίτερα αυτών που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή φερόντων στοιχείων όπως είναι το σκυρόδεμα, είναι πάντα ευπρόσδεκτη από τους Τεχνικούς που θα πρέπει βεβαίως να ενημερώνονται για τις βελτιώσεις αυτές. Μία τέτοια ευκαιρία, μας δίδει η σημερινή εκδήλωση. Όμως περισσότερα για το θέμα, θα μας πουν στη συνέχεια οι ομιλητές μας.

Το προεδρείο και μέρος της αίθουσας. Στο βήμα ο κ. Ινιωτάκης

ΕΡΕΥΝΑ & ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, σε συνεργασία με τα Περιφερειακά του Τμήματα Ανατολικής και Δυτικής Κρήτης και με την Περιφέρεια Κρήτης, διοργάνωσαν Διημερίδα με θέμα:

«Έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων στην Ελλάδα», η οποία πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 25 Μαΐου 2012, στην αίθουσα «Καστελλάκη» του Επιμελητηρίου Ηρακλείου (Κορωναίου 9, Ηράκλειο) και το Σάββατο 26 Μαΐου 2012, στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων (Παπανδρέου 70, Χανιά).

Σκοπός της Διημερίδας ήταν η ανασκόπηση των μέχρι σήμερα ερευνητικών εργασιών και η παρουσίαση της υπάρχουσας κατάστασης όσον αφορά την έρευνα και την εκμετάλλευση υδρογονανθράκων στην Ελλάδα και ειδικότερα στην Κρήτη, των βημάτων που θα ακολουθήσουν (παραχωρήσεις κλπ), του επιχειρηματικού ενδιαφέροντος για τη χώρα σε σχέση και με την πετρελαϊκή αγορά στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου και τέλος των δυνατοτήτων για αξιοποίηση του Επιστημονικού Δυναμικού της χώρας πάνω στο συγκεκριμένο αντικείμενο. Επίσης, στο σκοπό της Διημερίδας εντάσσεται και η συμβολή στη διαμόρφωση μιας αποτελεσματικής πολιτικής στον τομέα της έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στον ελλαδικό χώρο. Οι θεματικές ενότητες κατά την Πρώτη Ημέρα της Διημερίδας που πραγματοποιήθηκε στο Ηράκλειο, ήταν οι ακόλουθες:

- Το εκτιμώμενο πετρελαϊκό δυναμικό - Η υφιστάμενη εμπειρία - Η αξιολόγηση του επενδυτικού περιβάλλοντος - Οι γεωπολιτικές παράμετροι - Το θεσμικό πλαίσιο.
 - Παρουσίαση μελετών σχετικών με την ύπαρξη Υδρογονανθράκων στην Κρήτη.
- Οι θεματικές ενότητες κατά τη δεύτερη Ημέρα της Διημερίδας που πραγματοποιήθηκε στα Χανιά, οι θεματικές ενότητες ήταν οι ακόλουθες:
- Το εκτιμώμενο πετρελαϊκό δυναμικό - Η υφιστάμενη εμπειρία
 - Τεχνολογίες έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων.

Τις εργασίες της εκδήλωσης στο Ηράκλειο, άνοιξε με ομιλία του ο Πρόεδρος του ΤΕΕ κ. Χρήστος Σπίρτζης, ενώ χαιρετισμούς έκαναν ο Πρόεδρος της Δ.Ε. ΤΕΕ/ΤΑΚ κ. Π. Ινιωτάκης, ο

Περιφερειάρχη Κρήτης κ. Σ. Αρναουτάκης, οι Αντιπεριφερειάρχες κ.κ. Ν. Καλογεράς (υπεύθυνος Περιβάλλοντος) και Κ. Λαμπρινός (υπεύθυνος Ενέργειας), καθώς και εκπρόσωπος του ΥΠΕΚΑ.

Ο κ. Ινιωτάκης, στο χαιρετισμό του, είπε μεταξύ άλλων ότι «σε αυτή την κρίσιμη χρονική στιγμή η Ελλάδα καλείται να αδράξει την ευκαιρία και να λάβει ενεργά μέρος στην διαμόρφωση της ενεργειακής πολιτικής, τόσο της ανατολικής Μεσογείου, όσο και της Ευρώπης για τα επόμενα πενήντα χρόνια. Κατ'επέκταση, η ανακήρυξη της Ελληνικής ΑΟΖ και η επιτάχυνση της έναρξης διενέργειας σεισμικών δοκιμών αναδεικνύονται σε ζητήματα

Στο προεδρείο της 1ης ενότητας από αριστερά φαίνονται οι κ.κ. Ν. Καλογεράς, Π. Ινιωτάκης και Κ. Λαμπρινός. Στο βήμα ο κ. Σπίρτζης

Αποψη της αίθουσας

ύψιστης εθνικής σημασίας που με σωστές και στοχευμένες κινήσεις έχουν την δυναμική να επαναενεργοποιήσουν το αναπτυξιακό δυναμικό της χώρας».

Ο κ. Ινιωτάκης αναφέρθηκε επίσης στους στόχους της εκδήλωσης που είναι:

- Η ανασκόπηση των μέχρι σήμερα ερευνητικών εργασιών και η παρουσίαση της υπάρχουσας κατάστασης όσον αφορά την έρευνα και την εκμετάλλευση υδρογονανθράκων στην Ελλάδα και ειδικότερα στην Κρήτη.
- Η διερεύνηση των βημάτων που θα ακολουθήσουν (παραχωρήσεις κλπ)
- Η προβολή και παρουσίαση της ύπαρξης επιχειρηματικού ενδιαφέροντος για τη χώρα, σε σχέση και με την πετρελαϊκή αγορά στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου.
- Η παρουσίαση των δυνατοτήτων αξιοποίησης του Επιστημονικού Δυναμικού της χώρας πάνω στο συγκεκριμένο αντικείμενο.

Στη διημερίδα συμμετείχαν αρμόδιοι παράγοντες του Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, ειδικοί της επιστημονικής και ακαδημαϊκής κοινότητας των επιστημονικών και επαγγελματικών φορέων και ινστιτούτων και εκπρόσωποι της αγοράς.

Τον συντονισμό των εργασιών είχε Οργανωτική Επιτροπή με τη συμμετοχή διακεκριμένων επιστημόνων στον τομέα των υδρογονανθράκων και η Επιστημονική Επιτροπή Ειδικότητας Μηχανικών Μεταλλείων και Μεταλλουργών Μηχανικών του ΤΕΕ.

Το Πρόγραμμα, η αφίσα, οι εισηγήσεις κ.α. στοιχεία της εκδήλωσης ευρίσκονται αναρτημένα στην ιστοσελίδα του ΤΕΕ/ΤΑΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.teetak.gr> (στη διαδρομή: εκδηλώσεις, ημερίδες, ημερίδες 2012, ...).

Τα συμπεράσματα που προέκυψαν από τις εργασίες στο Ηράκλειο την 25/05/2012, της 2ημερίδας, απέστειλε το ΤΕΕ/ΤΑΚ στον Πρόεδρο και τη Δ.Ε. του ΤΕΕ καθώς και στην Επιστημονική Επιτροπή της 2ημερίδας, με αίτημα αυτά να προωθηθούν στα Υπουργεία Περι-

βάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Εξωτερικών, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας και Υποδομών Μεταφορών & Δικτύων, δεδομένου ότι –όπως αναφέρεται στη σχετική επιστολή του ΤΕΕ/ΤΑΚ- «με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται ένας βασικός σκοπός του διημέρου, δηλαδή «η συμβολή στη διαμόρφωση μιας αποτελεσματικής πολιτικής στον τομέα της έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στον ελλαδικό χώρο». Τα συμπεράσματα είναι τα ακόλουθα:

1. Δεν υπάρχουν παράλληλες μοναχικές διαδρομές: Αυτό που χρειάζεται είναι διαμόρφωση συσχετισμού με πλειοψηφικό χαρακτήρα, που θα μπορέσει να εγγυηθεί "Εθνική πορεία για την αξιοποίηση των κοιτασμάτων"
2. Τα τελευταία χρόνια υπήρξε τεράστια καθυστέρηση στις διαδικασίες για την έναρξη των ερευνών και τον εντοπισμό κοιτασμάτων Υδρογονανθράκων.
3. Σύμφωνα με τις έρευνες και τις επιστημονικές παρατηρήσεις Ελλήνων, αλλά και Γάλλων και Νορβηγών επιστημόνων και ειδικών, η περιοχή νότια της Κρήτης συνδέεται με τη Μεσογειακή ράχη, στο ανατολικό άκρο της οποίας έχουν βρεθεί σημαντικά κοιτάσματα από το Ισραήλ, και την Κύπρο.
4. Να προχωρήσουν χωρίς κανένα δισταγμό όλες οι απαιτούμενες ενέργειες για τον καθορισμό της Ελληνικής ΑΟΖ με τη Λιβύη, Κύπρο και το Ισραήλ άμεσα και στη συνέχεια με την Τουρκία, Ιταλία και Αλβανία.
5. Τα κέρδη θα μπορούσαν να είναι πολλαπλά υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, δηλ. εθνική πολιτική που δεν υπάρχει σήμερα: Από τα ποσοστά εξόρυξης, από τους φόρους, από το ανθρώπινο δυναμικό που θα απασχοληθεί, από τις επενδύσεις εδάφους τόσο σε επίπεδο αξιοποίησης όσο και άλλες παράλληλες δραστηριότητες δίνοντας μεγάλους και γρήγορους ρυθμούς ανάπτυξης στη χώρα.
6. Να προχωρήσει άμεσα η στελέχωση του φορέα που θα επιβλέπει τις έρευνες και την εξόρυξη των υδρογονανθράκων.

Στο προεδρείο της 3ης ενότητας από αριστερά φαίνονται οι κ.κ. Θ. Πασχαλίδης, Π. Ινιωτάκης, Α. Αθανασόπουλος και Α. Φώσκολος

Από αριστερά φαίνονται σε πρώτο πλάνο οι κ.κ. Σ. Αρναουτάκης και Γ. Αλεξάκης

7. Είναι απολύτως αναγκαίο και χρήσιμο να υπάρξει στενή συνεργασία μεταξύ Πολιτείας, Εταιριών του χώρου, Ελλήνων Επιστημόνων και Ελληνικών Πολυτεχνείων και Πανεπιστημίων.
8. Το Ελληνικό κράτος δεν θα πρέπει να γίνεται έρμαιο Ελληνικών ή ξένων επιχειρηματικών συμφερόντων. Τα επιχειρηματικά συμφέροντα θα πρέπει να ακολουθήσουν τον Εθνικό σχεδιασμό
9. Η Ελλάδα διαθέτει εξαιρετικούς ειδικούς στον τομέα των υδρογονανθράκων που διαθέτουν τις γνώσεις και την εμπειρία και σίγουρα μπορούν να συμβάλουν καθοριστικά στο έργο των ερευνών και της εξόρυξης.
10. Η εκμετάλλευση των πλουτοπαραγωγικών πόρων της υφαλοκρηπίδας προϋποθέτει διαφάνεια, εθνική συναίνεση και πάνω απ' όλα προστασία του εθνικού συμφέροντος προς όφελος των Ελλήνων πολιτών.
11. Γενικό συμπέρασμα: κατ'αντιστοιχία με τη Λευκή Βίβλο στη Νορβηγία που αναφέρει ότι "Οι πετρελαϊκοί πόροι ανήκουν στο Νορβηγικό λαό και θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για την ανάπτυξη μιας ποιοτικά καλύτερης κοινωνίας σε μακροπρόθεσμη βάση", το γενικότερο συμπέρασμα μας θα πρέπει να είναι ότι «Οι πετρελαϊκοί πόροι ανήκουν στον Ελληνικό λαό και θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για την ανάπτυξη μιας ποιοτικά καλύτερης κοινωνίας σε μακροπρόθεσμη βάση».

«Επαγγελματική υγεία και ασφάλεια»

Άποψη της αίθουσας

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας-Τμήμα Ανατολικής Κρήτης, μετά από πρόταση της Μόνιμης Επιτροπής «ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ & ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ, ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ & ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ» διοργάνωσε σε συνεργασία με το «ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΕΛΙΝΥΑΕ)», το ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ, το ΣΩΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ και την ΕΤΑΙΡΕΙΑ LOGISTICS ΚΡΗΤΗΣ, μία ενδιαφέρουσα εσπερίδα με θέμα «ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΓΕΙΑ & ΑΣΦΑΛΕΙΑ»

Η εσπερίδα, που πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 1 Ιουνίου 2012 στην Αίθουσα Συνεδρίων του ΤΕΕ-TAK στο Ηράκλειο, είχε ως σκοπό να αποτελέσει σημείο συνάντησης μηχανικών, μελών του τεχνικού κόσμου, εργοδοτών αλλά και εργαζομένων προκειμένου να ενημερωθούν για τις βασικές αρχές Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία με στόχο την μεταφορά τεχνογνωσίας, την ανταλλαγή απόψεων αλλά και την προβολή λύσεων. Ζητούμενο της εσπερίδας ήταν η συμβολή στην ουσιαστική ενημέρωση των συμμετεχόντων, με συμπυκνωμένο και σαφή τρόπο, από επιστήμονες και τεχνικούς με μεγάλη εμπειρία στη συγκεκριμένη θεματική ενότητα.

Το ΤΕΕ/TAK επιθυμεί μέσα από τις σελίδες του περιοδικού, να ευχαριστήσει τα μέλη της Οργανωτικής & Επιστημονικής Επιτροπής της εσπερίδας, και ιδιαίτερα τον Επιμελητή της Μ.Ε. ΤΕΕ-TAK, Ασφάλειας & Υγείας στην Εργασία, Ιωάννη Ασπιρτάκη, για την προσπάθεια που κατέβαλλαν για την επιτυχία της διοργάνωσης.

Στο χαιρετισμό του, ο Πρόεδρος της Δ.Ε. κ. Π. Ινωτάκης τόνισε μεταξύ άλλων ότι «οι Μηχανικοί όλων των ειδικοτήτων είναι ίσως οι αμεσότερα εμπλεκόμενοι με το συγκεκριμένο αντικείμενο, όχι μόνο επειδή είναι επιφορτισμένοι με νομικές υποχρεώσεις και ευθύνες αλλά διότι το έργο που παράγουν επαγγελματικά κρατάει τα σκήπτρα της επικινδυνότητας».

Ο κ. Ινωτάκης είπε επίσης ότι «είναι γνωστό από τις στατιστικές, ότι τα περισσότερα ατυχήματα συμβαίνουν στη Βιομηχανία και ακόμη ότι ο μεγαλύτερος αριθμός θανατηφόρων ατυχημάτων δυστυχώς εντοπίζεται στις Κατασκευές έργων υποδομής και οικοδομών. Χωρίς αμφιβολία τα ζητήματα Επαγγελματικής Υγείας και Ασφαλείας αποτελούν ένα σημαντικό ζήτημα για την επιβίωση των επιχειρήσεων, καθώς ένα υγιές και ασφαλές περιβάλλον εργασίας είναι βασικός παράγοντας για τη βιωσιμότητα και ανάπτυξη των επιχειρήσεων». Κλείνοντας το χαιρετισμό του, ο κ. Ινωτάκης επεσήμανε ότι «διανύουμε μια δυσμενή περίοδο που έχει πλήξει σημαντικά τον κλάδο μας, όμως η απάντησή μας σε αυτήν την κρίση θα πρέπει να είναι οι υψηλού περιεχομένου υπηρεσίες που θα αξιοποιούν τα συστήματα Ασφάλειας όχι μόνο για την πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου αλλά επίσης για την προώθηση της καινοτομίας, της ποιότητας, της παραγωγικότητας και της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας του τεχνικού – κατασκευαστικού δυναμικού της χώρας μας».

Το πρόγραμμα, η αφίσα, οι εισηγήσεις κ.α. στοιχεία της εκδήλωσης ευρίσκονται αναρτημένα στην ιστοσελίδα του ΤΕΕ/TAK στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.teetak.gr> (στη διαδρομή: εκδηλώσεις, ημερίδες, ημερίδες 2012, ...).

Το προεδρείο: φαίνονται από αριστερά ο κ. Ασπιρτάκης, ο κ. Γαλετάκης, η κα Καλογεράκη και η κα Γαροφαλάκη

ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Το βράδυ της Δευτέρας 2 Ιουλίου 2012, οργανώθηκε από το ΤΕΕ/ΤΑΚ και τους Συλλόγους των Μηχανικών, μία πολύ ενδιαφέρουσα μουσική εκδήλωση, προκειμένου από τα έσοδα της να καλυφθούν ορισμένα από τα έξοδα της μετεγκατάστασης Υπηρεσιών του ΤΕΕ/ΤΑΚ καθώς και των Συλλόγων, σε ένα από τα ωραιότερα νεοκλασικά κτίρια του Ηρακλείου επί της 25ης Αυγούστου 21. Η εν λόγω μετεγκατάσταση από το μέχρι σήμερα κτίριο της οδού Ταξ. Μαρκοπούλου, αποφασίστηκε από τη Δ.Ε. του ΤΕΕ/ΤΑΚ προκειμένου να μειωθούν τα λειτουργικά έξοδα του Τμήματος (ενοίκιο κλπ) δεδομένης της συρρίκνωσης του προϋπολογισμού του ΤΕΕ/ΤΑΚ λόγω της οικονομικής κρίσης.

Ο Πρόεδρος της Δ.Ε. του ΤΕΕ/ΤΑΚ κ. Π. Ινιωτάκης, στο κατάμεστο κηποθέατρο «Μάνος Χατζηδάκης» στο οποίο και πραγματοποιήθηκε η συναυλία, είπε τα εξής:

Κυρίες και κύριοι, αγαπητοί συνάδελφοι, φίλες και φίλοι,

Θέλω να σας ευχαριστήσω όλους για την παρουσία σας απόψε εδώ, σ' αυτήν την εκδήλωση πολιτισμού που συνδιοργανώνουν το Τμήμα Ανατολικής Κρήτης του ΤΕΕ μαζί με

- το Σύλλογο Αγρονόμων Τοπογράφων Ανατολικής Κρήτης,
- τους συλλόγους Αρχιτεκτόνων Ηρακλείου και Λασιθίου,
- το Σύλλογο Ελεύθερων Επαγγελματιών Ηρακλείου,
- την ΕΜΔΥΔΑΣ Ανατολικής Κρήτης,
- τους Συλλόγους Εργοληπτών Ηρακλείου και Λασιθίου,
- το Σύλλογο Μηχανολόγων-Ηλεκτρολόγων Ανατολικής Κρήτης,
- το ΣΑΤΕ Κρήτης και
- το Σύλλογο Χημικών Μηχανικών Κρήτης

και που σκοπό έχει την στέγαση τους σε ένα από τα ωραιότερα νεοκλασικά κτίρια του Ηρακλείου επί της 25ης Αυγούστου, την «Οδό της Πλόης».

Δυστυχώς, ο ξαφνικός χαμός του αγαπημένου φίλου και εκλεκτού συναδέλφου Γιάννη Πετσελάκη σκιάζει αυτό το βράδυ. Ο Γιάννης αγαπούσε ιδιαίτερα τη μουσική, και ανέπτυξε σημαντική δράση στον τομέα της πολιτιστικής έκφρασης, συνεργαζόμενος με το μεγάλο Έλληνα μουσικοσυνθέτη Μάνο Χατζηδάκι στη διοργάνωση του Μουσικού Αυγούστου στο Ηράκλειο τη δεκαετία του '80.

Πιστεύω λοιπόν πως θα ήταν πραγματικά ευτυχής για την πραγματοποίηση αυτής της μουσικής βραδιάς την οποία το ΤΕΕ/ΤΑΚ και οι Κλαδικοί Σύλλογοι αφιερώνουμε σε εκείνον, ως ελάχιστο φόρο τιμής για την προσφορά του στον κλάδο μας και στην πόλη του Ηρακλείου.

Φίλες και φίλοι,

Απόψε, θα έχουμε τη χαρά να απολαύσουμε 2 έργα από τους πλέον αναγνωρισμένους και αγαπητούς Έλληνες δημιουργούς, που ουσιαστικά ισοδυναμούν με την εθνική μας ταυτότητα και που έχουν την δυναμική εκείνη ώστε, όσες φορές κι αν ακούσεις τα έργα τους, να ανακαλύπτεις πάντοτε κάτι νέο σε αυτά.

Στο πρώτο μέρος θα ακούσουμε τραγούδια από τον δίσκο «Διόνυσος» του Μίκη Θεοδωράκη, από την "έντεχνη λαϊκή" μουσική του περιόδου, που όπως αναφέρεται στον υπότιτλο του δίσκου, «είναι ένα σύγχρονο μουσικό θρησκευτικό δράμα και περιγράφει τη φανταστική δίκη, την καταδίκη και τη νεκρώσιμη πομπή του Διονύσου. Τα τραγούδια του δίσκου αυτού, χαρακτηρίζονται θρησκευτικά καθώς συνοδεύουν την τελετουργία της θυσίας του Διονύσου και δεν είναι γραμμένα για να μεταδίδονται από τους ραδιοφωνικούς σταθμούς.»

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΚΡΗΤΗΣ
ΚΑΙ
ΚΛΑΔΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

εργονόμων τοπογράφων ανατολικής κρήτης
αρχιτεκτόνων νεοκλασικού
ελεύθερων επαγγελματιών ηρακλείου
ε.ε.δ.μ.δ.μ.α. ανατολικής κρήτης
εργοληπτών ε.ε. ηρακλείου
εργοληπτών ε.ε. ηρακλείου
μηχανολόγων-ηλεκτρολόγων ανατολικής κρήτης
μ.κ.τ.ε. κρήτης
χημικών μηχανικών κρήτης

**δύο μουσικά έργα
για πιάνο και φωνή**

Μέρο 1
Μίκης Θεοδωράκης
ΔΙΟΝΥΣΟΣ
τραγουδι
ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΣΣΩΤΑΚΗΣ

στο πιάνο ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ

Μέρο 2
Μάνος Χατζηδάκης
ΠΟΡΝΟΓΡΑΦΙΑ
τραγουδι
ΠΟΠΗ ΤΣΑΒΛΑΚΗ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΤΡΑΚΗΣ

ΔΕΥΤΕΡΑ 2 ΙΟΥΛΙΟΥ Ώρα: 21.30
ΚΗΠΟΘΕΑΤΡΟ "ΜΑΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ"
κτίριο από οδό Γαλατζίνα

Πληροφορίες:
ΚΑΤΙΝΑ ΠΑΡΑΒΕΛΟΥ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΟΥ 104Τ 2613452020

Στο δεύτερο μέρος, θα ακούσουμε τραγούδια από το έργο «Πορνογραφία» του Μάνου Χατζηδάκι, το οποίο, μπορεί, όταν ανέβηκε ως θεατρικό να μην σημείωσε μεγάλη επιτυχία, όπως άλλωστε και ίδιος ο συνθέτης τό-νισε, όμως τα τραγούδια απέδειξαν την αξία τους, καθώς άντεξαν στον χρόνο και αγαπήθηκαν ιδιαίτερα.

Φίλες και φίλοι,

Ομολογώ, πως είμαι ιδιαίτερα ευτυχής για την αποψινή μουσική εκδήλωση για ένα ακόμα λόγο. Είναι μια βραδιά που βασίζεται σε δικούς μας ανθρώπους συμπολίτες μας αλλά και συναδέλφους, πράγμα που αποδεικνύει πως ο τόπος μας, αλλά και ο κλάδος μας, συνεχίζει όχι μόνο να διατηρεί, αλλά και να παράγει πολιτισμό.

Θα ήθελα λοιπόν να ευχαριστήσω από καρδιάς το Γιάννη Κασσωτάκη και τον πιανίστα Δημήτρη Σφακιανάκη καθώς και τους αγαπητούς συναδέλφους Γιάννη Πετράκη και Πόπη Τζαβλάκη, που αφιλοκερδώς και με μεγάλη χαρά, δέχτηκαν να τραγουδήσουν απόψε.

Επίσης, να ευχαριστήσω ιδιαίτερα για την παραχώρηση του Κηποθέατρου Μάνος Χατζηδάκης, το Δήμαρχο Ηρακλείου κ. Γιάννη Κουράκη καθώς και τον Καλλιτεχνικό Διευθυντή του Δήμου Ηρακλείου κ. Γιώργο Αντωνάκη. Σας ευχαριστώ όλους και σας εύχομαι καλή ακρόαση.

Η νησίδα Σπιναλόγκα στον Άγιο Νικόλαο Κρήτης*

Η Σπιναλόγκα αποτελεί μία νησίδα έκτασης 85 στρεμμάτων και μέγιστου υψόμετρου 53 μέτρων στο στόμιο του φυσικού λιμένα της Ελούντας του Νομού Λασιθίου Κρήτης. Ο χώρος περιτειχίστηκε κατά την αρχαιότητα, για την προστασία της αρχαίας πόλης του Ολούντος.

Κατά τα τέλη του 16ου αιώνα, οι Βενετοί, στο πλαίσιο των μεγάλων οχυρωματικών έργων που εκτέλεσαν για τη θωράκιση της Κρήτης, κατασκεύασαν εκεί ένα από τα σημαντικότερα επιθαλάσσια προμαχωνικά οχυρά της Μεσογείου, για το οποίο συνεργάστηκαν ορισμένοι από τους πιο διάσημους στρατιωτικούς μηχανικούς της Βενετίας.¹ Παράλληλα, ως λιμάνι, λόγω της καίριας γεωγραφικής θέσης της, αποτέλεσε σταυροδρόμι επικοινωνίας ανθρώπων και πολιτισμών, καθώς διευκόλυνε όχι μόνο το εμπόριο, αλλά και τη διακίνηση ιδεών και τεχνών από και προς την Ανατολή, στο πέρασμα του χρόνου. Κατά την περίοδο του Κρητικού Πολέμου (1647-1669), ο αμιγώς στρατιωτικός χαρακτήρας της νησίδας αλλοιώθηκε, καθώς έγινε καταφύγιο και κατοικία χριστιανών προσφύγων από τις τουρκοκρατούμενες κοντινές επαρχίες.² Η διαμονή των προσφύγων στη νησίδα διήρκεσε έως το 1715, οπότε το φρούριο παραδόθηκε στους Οθωμανούς.³

Το οικιστικό σύνολο της Σπιναλόγκας κατά τον 19ο αιώνα, εξελίχθηκε στο μεγαλύτερο μουσουλμανικό κέντρο της Ανατολικής Κρήτης μετά το Χάνδακα.⁴ Περιορισμένο από θάλασσα, οριοθετημένο με σαφήνεια από τις περιμετρικές οχυρώσεις του, αποτέλεσε ένα ιδιαίτερο δείγμα πολεοδομικής οργάνωσης και διαχείρισης του χώρου. Ωστόσο, λόγω των πολιτικών εξελίξεων που έλαβαν χώρα στην Κρήτη κατά τα τελευταία έτη του 19ου αιώνα, ο ακμάζων αυτός οικισμός περιήλθε σε παρακμή, γεγονός που οδήγησε την πλειονότητα των κατοίκων της Σπιναλόγκας να μεταναστεύσουν.⁵ Το 1903, η Κρητική Πολιτεία αποφάσισε την ίδρυση Λεπροκομείου στη Σπιναλόγκα και τον υποχρεωτικό εγκλεισμό των ασθενών στο νησί. Οι πρώτοι χανσενικοί εγκαταστάθηκαν το 1904 και η νέα κατοίκηση της νησίδας έφερε σημαντικές αλλαγές στην πολεοδομική και οικιστική οργάνωση της. Εκκα-

τοντάδες άνθρωποι εξαναγκάστηκαν να ζήσουν στο χώρο αυτό απομονωμένοι, μακριά από τους οικείους τους, γεγονός που στιγμάτισε τη νησίδα καθιστώντας την πλέον, ουσιαστικά και μεταφορικά, τόπο μαρτυρίου. Το Λεπροκομείο λειτούργησε έως το 1957 και έκτοτε η νησίδα παρέμεινε έρημη και ακατοίκητη.⁶

Το 1963 χαρακτηρίστηκε δημόσιο τουριστικό κτήμα και η κυριότητα του περιήλθε στο Δημόσιο, γεγονός που διαφύλαξε την φυσιογνωμία του από άστοχες και ασύμβατες παρεμβάσεις, όπως συμβαίνει σε περιπτώσεις που αντίστοιχοι χώροι έχουν περιέλθει σε ιδιώτες. Το 1976 χαρακτηρίστηκε ως αρχαιολογικός χώρος προστατευόμενος από το Υπουργείο Πολιτισμού, γεγονός που διασφάλισε ακόμα περισσότερο την διατήρηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της νησίδας.

Από το 1997 ως και το 2005, με τη χρηματοδότηση του Β' & Γ' Κ.Π.Σ στη Σπιναλόγκα εκτελέστηκαν από το Υπουργείο Πολιτισμού μεγάλης έκτασης εργασίες στερέωσης, και αναστήλωσης που ανέδειξαν το μνημειακό πλούτο και τον ιδιαίτερο χαρακτήρα του χώρου, αφού προηγήθηκαν οι απαραίτητες αποτυπώσεις για την τεκμηρίωση των επεμβάσεων και τη σύνταξη των σχετικών μελετών.⁷

Στη διάρκεια του 2011, ξεκίνησε ένα εξ ίσου μεγάλο πρόγραμμα αποκαταστάσεων και στερέωσης, πάντα με συγχρηματοδότηση της Ε.Ε. Σε συνέχεια όσων έχουν γίνει μέχρι τώρα θα πραγματοποιηθούν νέες εργασίες ανάδειξης της οχυρής νησίδας της Σπιναλόγκας, στο χρονικό διάστημα 2011-2014, με χρηματοδότηση του ΕΣΠΑ. Η Σπιναλόγκα αποτελεί έναν από τους μείζονες αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας, καθώς αποτελεί τον δεύτερο χώρο σε επισκεψιμότητα στην Κρήτη.

Από το 2009 έχει ξεκινήσει με ευθύνη της Περιφέρειας Κρήτης και του ΤΕΕ (Τμήματος Ανατολικής Κρήτης) η διαδικασία σύνταξης του φακέλου που απαιτείται για την ένταξή της στον κατάλογο των προστατευόμενων μνημείων της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO.

* Το κείμενο έχει γράψει η πενταμελής επιστημονική ομάδα που έχει αναλάβει τη σύνταξη του φακέλου για την ένταξη της Σπιναλόγκας στον κατάλογο της παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO. Αποτελείται από τους αρχιτέκτονες Οδυσσέα Σγουρό και Εύα Μουντράκη, την αρχαιολόγο Στέλλα Μαλλιάρáκη και τους πολιτικούς μηχανικούς Αντώνη Ζερβό και Κωστή Μαυρικάκη.

¹ Αρακαδάκη Μ., Το φρούριο της Σπιναλόγκας (1571-1715), Συμβολή στη μελέτη των επάκτιων και νησιωτικών οχυρών της Βενετικής Δημοκρατίας, Άγιος Νικόλαος, 2001

² Αρακαδάκη Μ., ό. π., τ. Α, σ. 167.

³ Μοσχόβη Γ., Σπιναλόγκα, (αρχαιολογικός οδηγός), σ. 22, ΥΠΠΟ/ΤΑΠΑ, Αθήνα 2005.

⁴ Μοσχόβη Γ., Ο οχυρωμένος οικισμός της νησίδας Σπιναλόγκας 18ος-19ος αιώνας, Πεπραγμένα 9^{ου} Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου, Ηράκλειο 2005, τ. Γ1, σ. 121-138.

⁵ Μοσχόβη Γ., «Ο οχυρωμένος οικισμός της Σπιναλόγκας. Σύγχρονες χρήσεις».

⁶ Γριβέλ Ζ., Η νόσος του Χάνσεν στην Ελλάδα και στην Κρήτη κατά τον εικοστό αιώνα, Ελούντα, 2002.

⁷ Μοσχόβη Γ., «Ο οχυρωμένος οικισμός της Σπιναλόγκας. Σύγχρονες χρήσεις».

Unesco & Σπιναλόγκα

Προκαταρκτική συγκριτική διερεύνηση

Της **Μαρίας Αρακαδάκη** / Επίκ. καθηγ. Αρχιτεκτονικής Σχολής Α.Π.Θ.

Στα πλαίσια της συζήτησης γύρω από το θέμα της ένταξης του φρουρίου της Σπιναλόγκας στον κατάλογο των μνημείων Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO, το κείμενο που ακολουθεί επιχειρεί να συμβάλει στη τεκμηρίωση της αυθεντικότητας του μνημειακού χώρου της Σπιναλόγκας ως οχυρωματικού αρχιτεκτονικού έργου, αναδεικνύοντας, μέσα από τη συγκριτική παρουσίαση μιας σειράς μνημείων της ίδιας κατηγορίας, την ιδιαίτερη φυσιογνωμία του φρουρίου ως αμυντικού συγκροτήματος, φορέα συγκεκριμένων θεωρητικών και λειτουργικών αρχών, μέσα στο χώρο και το χρόνο που ανήκει.

Η συζήτηση γύρω από την προσπάθεια ένταξης του φρουρίου της Σπιναλόγκας στον κατάλογο των μνημείων Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO αποκτά, το τελευταίο διάστημα, όλο και περισσότερο ενδιαφέρον. Η σχετική πρόταση¹ έχει γίνει ευρέως αποδεκτή σε τοπικό επίπεδο και πρόσφατα ανατέθηκε σε ομάδα εργασίας του ΤΕΕ/ΤΑΚ η συγκρότηση φακέλου υποψηφιότητας προς υποβολή στο Υπουργείο Πολιτισμού, για την υποστήριξη της εγγραφής του μνημείου στον αντίστοιχο προκαταρκτικό ελληνικό κατάλογο (Tentative List).

Η Σπιναλόγκα είναι, ως γνωστόν, ένα μνημείο διεθνούς εμβέλειας, με σημαντική επισκεψιμότητα² και με διττή υπόσταση: αφ' ενός ένα από τα σημαντικότερα παράκτια οχυρά στο Μεσογειακό χώρο, αφ' ετέρου ένας χώρος μαρτυρίου με βαθύ συμβολισμό, αφού επί μισόν αιώνα (1903-1957) υπήρξε χώρος απομόνωσης των Χανσενικών, της Κρήτης αρχικά και της Ελλάδας στη συνέχεια. Λόγω της μικρής χρονικής απόστασης από τη σύγχρονη εποχή και της έντονης συναισθηματικής φόρτισης που προκάλεσε η τελευταία αυτή φάση της ιστορίας της, η Σπιναλόγκα είναι πολύ πιο γνωστή στην Ελλάδα και στο εξωτερικό για την περίοδο αυτή και καθόλου σχεδόν για ό,τι προηγήθηκε. Μάλιστα, η πεντηκοστή επέτειος από το κλείσιμο του Λεπροκομείου της Σπιναλόγκας, που εορτάστηκε σε τοπικό επίπεδο με ποικίλες εκδηλώσεις στα τέλη του 2007, υπήρξε η αφορμή για την περαιτέρω ανάδειξη αυτής της οδυνηρής μνήμης με αφιερώματα και εκδηλώσεις³. Επίσης, η πρόσφατη βιβλιογραφία γύρω από τη νησίδα έχει εμπλουτιστεί με έργα που συνδέονται, η περιστρέφονται σχεδόν αποκλειστικά, γύρω από το χαρακτήρα του μνημείου ως μαρτυρικού τόπου⁴. Η Σπιναλόγκα, ωστόσο, παραμένει ένα από τα σημαντικότερα παράκτια οχυρά στο μεσογειακό και στον ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο, στην κατηγορία στην οποία ανήκει: εκείνη, δηλαδή, των παράκτιων και νησιώτικων οχυρώσεων με προμαχώνες, και γενικότερα των *seacoast fortifications*⁵ της εποχής του πυροβολικού (τέλη του 15^{ου} αι. και εξής). Ανεξάρτητα από τις προσδοκίες των τοπικών κοινωνιών, ο δρόμος για την ένταξη ενός μνημείου στον κατάλογο της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς είναι μακρύς και δύσκολος, καθώς τα ενδιαφερόμενα μνημεία είναι πολλά και σημαντικά, τόσο στο διεθνές σκέλος του καταλόγου όσο και στο επίπεδο των προκαταρκτικών υποψηφιοτήτων στο εσωτερικό της κάθε χώρας, και οι σχετικές προϋποθέσεις πολύ αυστηρές. Η σύνταξη ενός πλήρους φακέλου υποψηφιότητας, που να τεκμηριώνει με τη μέγιστη δυνατή πληρότητα τη συνολική πολιτιστική του αξία και να δίνει απαντήσεις σε ικανοποιητικό αριθμό κριτηρίων από εκείνα που θέτουν οι σχετικές προδιαγραφές⁶, αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο για τη στήριξη ενός αιτήματος.

1

2

3

4

5

6

¹ Η πρόταση έγινε για πρώτη φορά από τον πολιτικό μηχανικό Κων/νο Μαυρικάκη το 2002.

² Περί τα 220.000-250.000 εισιτήρια το χρόνο, σύμφωνα με τους υπολογισμούς των αρμοδίων υπηρεσιών.

³ Επιστημονική διημερίδα με θέμα «Σπιναλόγκα 1903-1957: 50 χρόνια μετά» (20-21 Οκτωβρίου 2007), προβολές ταινιών κ.λπ.

⁴ Maurice Born, *La Chimère infectieuse*, Vevey 1993 (αρχική έκδ.: Paris 1979). Jean-Yves Masson, *L'isolement*, Paris 1996 και σε ελληνική μετάφραση: *Η απομόνωση*, Αθήνα 2008. Ζουλιέν Γκριβέλ, *Η νόσος του Χάνσεν στην Ελλάδα και στην Κρήτη κατά τον εικοστό αιώνα. Ψυχοκοινωνιολογικές επιπτώσεις*, μτφρ. Πάρις Ασανάκης, ΚΕΠΑΝΕΛ, Ελούντα 2002. Γουλιέλμος Ν. Άμποτ, *Γη και νερό* (προλεγόμενα Κ. Γεωργουσόπουλος-Ελισ. Κοτζιά), Αθήνα 2003 (αρχική έκδοση: Αθήνα 1936). Victoria Hislop, *The Island*, *Headline Review*, 2005 και ελληνική μετάφρ.: *Το Νησί*, Αθήνα 2007. Μάνος Σαββάκης, *Οι λεπροί της Σπιναλόγκας. Ιατρική, Εγκλεισμός, Βιωμένες Εμπειρίες (1903-1957)*, Αθήνα 2008. Γιώργος Πρατσίνης, *Ο γιατρός της Σπιναλόγκας*, Θεο/νίκη 2008, κ.ά.

⁵ Ο αγγλικός όρος, καθώς και οι αντίστοιχοι *fortification maritime*-*fortificazione marittima* (γαλλ.-ιταλ.) και *vassershloos* (γερμ.) αποδίδονται στα ελληνικά με την περίφραση «παράκτιες και νησιώτικες οχυρώσεις» ή με τον αρχαϊζοντα και περιορισμένης χρήσης όρο «επιθαλάσσια φρούρια».

⁶ Υπάρχουν δέκα κριτήρια, 6 για τα μνημεία πολιτιστικής και 4 για τα φυσικής κληρονομιάς. Τα 6 πρώτα είναι: I. «να αποτελεί αριστούργημα της ανθρώπινης δημιουργικής διάνοιας». II. «να επιδεικνύει σημαντικές ανθρώπινες αξίες για μακρά περίοδο χρόνου ή σε μία πολιτιστική περιοχή του κόσμου, σε εξελίξεις στην αρχιτεκτονική ή την τεχνολογία, τις μνημειακές τέχνες, την πολεοδομία ή τον σχεδιασμό τοπίου». III. «να φέρει μια μοναδική ή τουλάχιστον εξαιρετική μαρτυρία για κάποια πολιτισμική παράδοση, ζώντα ή εξαφανισμένο πολιτισμό». IV. «να αποτελεί σημαντικό παράδειγμα τύπου κτηρίου, αρχιτε-

7

8

9

10

11

12

Στα πλαίσια αυτά, η μελέτη που ακολουθεί επιχειρεί να συμβάλει στη τεκμηρίωση της αυθεντικότητας του μνημειακού χώρου της Σπιναλόγκας ως οχυρωματικού αρχιτεκτονικού έργου, αναδεικνύοντας, μέσα από τη συγκριτική παρουσίαση μιας σειράς μνημείων της ίδιας κατηγορίας, την ιδιαίτερη φυσιογνωμία του ως αμυντικού συγκροτήματος, φορέα συγκεκριμένων θεωρητικών και λειτουργικών αρχών, μέσα στο χώρο και το χρόνο που ανήκει⁷.

Ο ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΤΗΣ UNESCO

Στον κατάλογο της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς είναι σήμερα εγγεγραμμένα 689 ανθρωπογενή μνημεία και ιστορικοί τόποι, 176 μνημεία της φύσης και 25 με μικτό χαρακτήρα, από 148 χώρες⁸. Από ελληνικής πλευράς περιλαμβάνονται στον κατάλογο 17 εγγεγραμμένα μνημείων-ιστορικών τόπων, από τις οποίες 9 αφορούν αρχαία, 6 βυζαντινά-μεσαιωνικά και 2 με μικτό χαρακτήρα⁹. Η Κέρκυρα ήταν το τελευταίο που έγινε δεκτό (2007). Στον ελληνικό ενδεικτικό κατάλογο παραμένουν σε αναμονή άλλα 8, μεταξύ των οποίων, από την Κρήτη, η Κνωσός και ο εθνικός δρυμός της Σαμαριάς¹⁰. Ο συνολικός αριθμός πολιτιστικών και φυσικών αγαθών που είναι εγγεγραμμένα στο σύνολο των ενδεικτικών καταλόγων των χωρών ανέρχεται στα 1466, από 166 χώρες¹¹.

Από το σύνολο των 890 εγγεγραμμένων αγαθών, περίπου 80-85 (ποσοστό 9%) είναι οχυρωματικά μνημεία, τα περισσότερα με την ευρεία έννοια του όρου, δηλαδή οικισμοί, μονές κ.λπ. με οχυρούς περιβόλους ή οχυρά τμήματα, και πολύ λιγότερα με επικρατέστερο ή αμιγές το στρατιωτικό χαρακτήρα. Επίσης, από τα λίγα αυτά οχυρωματικά μνημεία, ακόμη λιγότερα, γύρω στα 20 (2.25% του συνόλου), είναι νησιά ή παράκτια οχυρά, αρκετά μάλιστα αποικιακά φρούρια ευρωπαϊκών Δυνάμεων στο Νέο Κόσμο¹².

ΟΧΥΡΕΣ ΝΗΣΙΔΕΣ ΣΤΟΝ ΠΑΛΑΙΟ ΚΟΣΜΟ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ

1. «Μεταβατική» περίοδος (β' ήμισυ 15^{ου}-αρχές 16^{ου} αι.)

Με τον όρο χαρακτηρίζεται το σύντομο διάστημα που απαιτήθηκε προκειμένου να ενισχυθούν τα υφιστάμενα μεσαιωνικά οχυρά, ώστε ν' αντεπεξέλθουν στις συνθήκες του πολέμου με πυροβολικό, αλλά και να προσαρμοστούν οι μηχανικοί στις νέες ανάγκες και ν' αρχίσουν να δημιουργούν τις μορφές, από τις οποίες γεννήθηκε το οχυρωτικό σύστημα με προμαχώνες, που έμελλε να κυριαρχήσει ως τον 18^ο αιώνα¹³. Ενδεικτικά αναφέρουμε δύο μνημεία:

- *Μπούρτζι, Ναύπλιο, Ελλάδα*: πρώιμο παράδειγμα βενετσιάνικου μεταβατικού οχυρού, σχεδιασμένο από τον μηχανικό Antonio Gambello το 1470 περίπου, ακριβώς πριν από τη λήξη της πρώτης βενετοκρατίας στην Πελοπόννησο. Έχει σχήμα επίμηκες, με δυο καμπυλόγραμμα οχυρώματα (rondelle-πρώιμες ημισελήνους) στις στενές πλευρές (εικ. 1). Στην ιδιοκτησία του ΕΟΤ, λειτούργησε ως ξενοδοχείο μέχρι πριν από 30 χρόνια. Σήμερα οι τρόποι δόκιμης αξιοποίησής του αποτελούν αντικείμενο τοπικών αντιπαραθέσεων¹⁴.

- *Le Castella, Capo Rizzuto, περιοχή Κρότωνα (Καλαβρία), Ιταλία*: αντιπροσωπευτικό παράδειγμα οχυρού των χρόνων της ισπανικής κατοχής στη νότιο Ιταλία, προς το Ιόνιο, κτισμένο επάνω σε θεμέλια αρχαίου (της εποχής του Αννίβα). Ο πληθυντικός Le Castella δηλώνει μάλλον ότι πρόκειται για μέρος ευρύτερου συστήματος οχυρών, που δεν διασώθηκε. Έλαβε την τελική του μορ-

κτονικού ή τεχνολογικού συνόλου ή τοπίου που απεικονίζει σημαντική ή σημαντικές φάσεις της ανθρώπινης ιστορίας». V. «να αποτελεί σημαντικό παράδειγμα παραδοσιακής ανθρώπινης εγκατάστασης, χερσαίας ή θαλάσσιας χρήσης, αντιπροσωπευτικής πολιτισμού ή πολιτισμών», ή ανθρώπινης αλληλεπίδρασης με το περιβάλλον, ιδιαίτερα όταν το τελευταίο έχει γίνει ευάλωτο υπό την πίεση ανεπίστροφων αλλαγών». VI. «να συνδέεται άμεσα ή διακριτά με γεγονότα ή ζώσες παραδόσεις, με ιδέες ή πίστεις, με καλλιτεχνικά ή λογοτεχνικά έργα εξέχουσας παγκόσμιας σημασίας» (το συγκεκριμένο κριτήριο δεν χρησιμοποιείται αυτοτελώς, αλλά σε συνδυασμό με άλλα κριτήρια). Επίσης κάθε μνημείο κρίνεται και ως προς την αυθεντικότητα και την ακεραιότητά του και πρέπει να απολαμβάνει ιδιαίτερου συστήματος διαχείρισης, που να διασφαλίζει την προστασία του. Βλ. <http://el.wikipedia.org/wiki>.

⁷. Την αρχική διερεύνηση του θέματος, που παρουσιάζεται εδώ διευρυμένη και εμπλουτισμένη, βλ. στο Μαρία Αρακαδάκη, *Το φρούριο της Σπιναλόγκας (1571-1715). Συμβολή στη μελέτη των επακτιών και νησιωτικών οχυρών της Βενετικής Δημοκρατίας*, Άγιος Νικόλαος Κρήτης 2001, τ. Β', σ. 271-274.

⁸. Βλ. <http://whc.unesco.org/en/list>.

⁹. Αρχαία: η Ακρόπολη των Αθηνών (1987), οι Δελφοί (1987), το Ασκληπιείο της Επιδαύρου (1988), η Ολυμπία (1989), η Δήλος (1990), το Πυθαγόρειο και το Ηραίο της Σάμου (1992), η Βεργίνα (1996), ο ναός του Επικούρειου Απόλλωνα στις Βάσσειες (1996), οι Μυκήνες και η Τίρυνθα (1999). Βυζαντινά: τα παλαιοχριστιανικά και βυζαντινά μνημεία της Θεσσαλονίκης (1988), η μεσαιωνική πόλη τη Ρόδου (1988), ο Μυστράς (1989), οι μονές Δαφνίου, Οσίου Λουκά και Νέα Μονή Χίου (1990), τα χριστιανικά μνημεία της Πάτμου (1999), η παλιά πόλη της Κέρκυρας (2007). Μικτά: Μετέωρα (1988), χερσόνησος του Άθω (1988). Βλ. <http://whc.unesco.org/en/statesparties/gr>.

¹⁰. Καθώς και: οι αρχαιολογικοί χώροι της Νικόπολης και των Φιλίππων, το αρχαίο Λαύριο, η ευρύτερη περιοχή του όρους Όλυμπος, η περιοχή των Πρεσπών με τα εκεί βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία, το εθνικό πάρκο της Διαίας-Λευκίμης-Σουφλίου Έβρου. Βλ. <http://whc.unesco.org/en/statesparties/gr>.

¹¹. Βλ. <http://whc.unesco.org/en/tentativelists>.

¹². Τα στοιχεία συνοψίστηκαν με αποδελτίωση των καταλόγων από τη συγγραφέα.

¹³. Βλ. ενδεικτικά στο Quentin Hughes, *Military Architecture*, Harmondsworth 1991², p. 58-90.

¹⁴. Βλ. http://odysseus.culture.gr/h/2/gh251.jsp?obj_id=1592. Kevin Andrews, *Kastles of the Morea*, Princeton-New Jersey 1953, p. 99-100.

φή στα μέσα του 16^{ου} αι., μετά τις μεγάλες πειρατικές επιδρομές της εποχής. Το φρούριο καλύπτει ολόκληρη την επιφάνεια της βραχονησίδας, που επικοινωνεί με την ξηρά με μια λεπτή λωρίδα γης (εικ. 2). Σήμερα είναι ιστορικός χώρος εξ ολοκλήρου επισκέψιμος¹⁵.

2. 16^{ος}-19^{ος} αιώνας

Οι δύο πρώτοι αιώνες της περιόδου αυτής χαρακτηρίζονται από την απόλυτη κυριαρχία του προμαχωνικού οχυρωτικού συστήματος. Από τα μέσα του 18^{ου} αι., μετά τον Vauban, εξελίσσεται το λεγόμενο πολυγωνικό σύστημα, με τη λογική της κατακόρυφης άμυνας από πολυώρους πύργους πυροβολικού. Στα παράκτια οχυρά, ωστόσο, οι μορφές που εφαρμόζονται είναι συχνά απλούστερες από τους κλασικούς προμαχώνες (π.χ. προιονωτές διατάξεις τειχών), ή ειδικά προσαρμοσμένες στις ανάγκες της επάκτιας άμυνας για συνεχή, γραμμική διάταξη πυρών (ημισέληνοι, πολυγωνικοί δηλ. ή καμπυλόγραμμοι προμαχώνες). Παραθέτουμε μερικά παραδείγματα οχυρών νησίδων, από τις δύο μεγάλες κατηγορίες στις οποίες διακρίνονται:

ι. Οχυρές (βραχο)νησίδες

- *Φρούριο Σούδας, Κρήτη, Ελλάδα*: το πρώτο και σημαντικότερο νησιώτικο προμαχωνικό φρούριο της Κρήτης. Κτίστηκε το 1572 για την άμυνα του κυριότερου στρατιωτικού λιμανιού της και παραδόθηκε στους Τούρκους μαζί με τη Σπιναλόγκα το 1715. Καλύπτει ολόκληρη σχεδόν την περίμετρο της νησίδας με τρεις προμαχώνες, μια ημισέληνο προς τη μεγάλη είσοδο του λιμανιού και άλλα μικρότερα οχυρώματα (εικ. 3). Ανήκει στο Ναυτικό -αν και όχι πλέον ως ενεργός ναυτική βάση- με περιορισμένη επισκεψιμότητα¹⁶.

- *Forte S. Nicolò, Sibenik, Κροατία*: μικρής κλίμακας οχυρό στην είσοδο του καναλιού του Sibenik, στις Δαλματικές ακτές. Σχεδιάστηκε μετά το 1525, από τον Gian Girolamo, ανιψιό του μεγάλου στρατιωτικού μηχανικού Michele Sanmicheli. Περιμετρικά οχυρωμένο χαμηλά, στη στάθμη της θάλασσας, τριγωνικό σε κάτοψη, με ενδιαφέρουσα ωσειδή ημισέληνο στην κεφαλή του¹⁷ (εικ. 4).

- *Forte San Andrea, Βενετία, Ιταλία*: κτίστηκε το 1543-49 από τον Michele Sanmicheli για τη φρούρηση του βόρειου στομίου της βενετικής λιμνοθάλασσας. Πρότυπο επιθαλάσσιου οχυρού, με μεγάλη μνημειακή αξία. Τειχισμένο στη στάθμη τη θάλασσας, φέρει τεθλασμένη ημισέληνο με πολλές χαμηλές κανονιοθυρίδες, στο εσωτερικό της οποίας ενσωματώθηκε προγενέστερος πύργος και η οποία υπήρξε το πρότυπο για τα μεταγενέστερα παρόμοια οχυρώματα (εικ. 5). Ανήκει ως σήμερα στον ιταλικό στρατό με περιορισμένη επισκεψιμότητα¹⁸.

- *Forte San Felice, Βενετία, Ιταλία*: το οχυρό αυτό φρουρεί τη νότια είσοδο στη λιμνοθάλασσα της Βενετίας (προς την Chioggia). Κτίστηκε λίγο μετά το 1574 επάνω σε θεμέλια προγενέστερου καστελλιού, σε σχέδια του Francesco Maria Della Rovere. Αποτελείται από χαμηλά τείχη με ημιπρομαχώνες και μικρές αιχμές, επενδεδυμένα με μανδύες από πλίνθους (εικ. 6). Επισκέψιμο ως τμήμα του φυσικού οικοσυστήματος της λιμνοθάλασσας¹⁹.

- *Château d'If, Μασσαλία, Γαλλία*: στη διάσημη από τον «Κόμη Μοντεχρίστο» νησίδα, που βρίσκεται περίπου ένα μίλι ανοικτά του λιμανιού της Μασσαλίας, κτίστηκε το 1524-31 τετράγωνο τριώροφο οχυρό διαστάσεων 28x28μ. με τρεις γωνιακούς πύργους με κανονιοθυρίδες. Το υπόλοιπο της μικροσκοπικής (επιφάνεια 30.000 τ.μ.) και απόκρημνης νησίδας περιβάλλεται από τείχη με πλατείες πυροβολικού (εικ. 7). Υπήρξε μια από τις πιο αποτρόπαιες φυλακές της Γαλλίας ως τα τέλη του 19^{ου} αι. Από το 1890 είναι επισκέψιμος ιστορικός χώρος²⁰.

- *Fort de Brescou, cap d'Agde, Γαλλία*: κτίσμα του 17^{ου} αι., με αρχική φάση του 1586, επάνω σε ηφαιστειογενή νησίδα που βρίσκεται λίγα χιλ. ανοικτά του cap d'Agde, στη Roussillon, στη μεσογειακή ακτή της Γαλλίας. Το 18^ο αι. μετατράπηκε σε κρατική φυλακή, που λειτούργησε ως το 1851. Απλό στο σχεδιασμό του, φέρει δύο ημιπρομαχώνες στο πίσω μέρος και τεθλασμένα τείχη στην κεφαλή (εικ. 8). Σήμερα είναι επισκέψιμο τους θερινούς μήνες με πλοιάρια²¹.

- *Cornet castle, Guernsey (Μάγχη), Ηνωμένο Βασίλειο*: το κάστρο αυτό προϋπήρξε ως μεσαιωνικό οχυρό. Στη νεότερη μορφή του κτίστηκε κατ'εντολή του Ερρίκου VIII γύρω στο 1593, σε σχέδια του αρχιτέκτονα Paul Ives, του διασημότερου Άγγλου μηχανικού της εποχής, ο οποίος εισήγαγε στη χώρα του το προμαχωνικό σύστημα. Φιλοξένησε και άμαχο πληθυσμό, ενώ χρησίμευσε επί μακρόν και ως φυλακή. Έχει το κλασικό τριγωνικό σχήμα των νησιώτικων οχυρών του 16^{ου} αι., με δύο προμαχώνες στο πίσω μέρος του (εικ. 9). Μετά το 1947 είναι επισκέψιμο ως ιστορικός χώρος και στεγάζει μουσείο²².

13

14

15

16

17

18

¹⁵ Βλ. <http://www.lecastella.info/storia.asp>.

¹⁶ Βλ. ενδεικτικά, Μ. Αρακαδάκη, «"Fortezza della Suda". Ιστορικές και αρχιτεκτονικές διερευνήσεις», *Κρητική Εστία*, περ. Δ', τ. 7 (1999), σ. 51-112.

¹⁷ Βλ. http://en.wikipedia.org/wiki/St._Nicholas_Fortress. Pietro Marchesi, *Fortezze veneziane (1508-1797)*, Milano 1984, p. 143-144.

¹⁸ Pietro Marchesi, *Il forte di S. Andrea a Venezia*, Venezia 1978.

¹⁹ Βλ. http://www2.regione.veneto.it/videoinf/giornale/07/san_felice.htm. P. Marchesi, *Fortezze veneziane*, p. 184.

²⁰ Βλ. http://en.wikipedia.org/wiki/Ch%C3%A2teau_d'If.

²¹ Βλ. <http://www.languedoc-roussillon.eu.com/Agde.htm>, www.ville-agde.fr.

²² Βλ. <http://www.museum.guernsey.net/History%20of%20Castle%20Cornet,%20Guernsey.htm>.

19

20

21

22

23

- *Vaxholm*, αρχιπέλαγος Στοκχόλμης, Σουηδία: σε νησίδα που ελέγχει το πέρασμα προς το κανάλι της Στοκχόλμης κτίστηκε στα τέλη του 17^{ου} και αρχές του 18^{ου} αι. προμαχωνικό οχυρό. Το 1833-1863 ενισχύθηκε με επάλληλες πολλαπλές κλειστές κανονιοθυρίδες, σύμφωνα με τις αρχές της «κατακόρυφης» άμυνας (εικ. 10). Σήμερα φιλοξενεί πολεμικό μουσείο²³.

- *Suomenlinna*, *Helsinki*, Φινλανδία: οι οχυρώσεις, που εκτείνονται σε σύμπλεγμα 6 νησιδών (εικ. 11), κατασκευάστηκαν το 1748-1772 από τον μηχανικό Augustin Ehrensvärd. Το επιβλητικό συγκρότημα είχε ελάχιστη πολεμική δράση, αλλά διατηρήθηκε ως Ναυτική βάση μέχρι το 1973. Σήμερα ανήκει στο δημόσιο και λειτουργεί ως πάρκο, με σειρά 6-7 μουσείων. Αξίζει επίσης να υπογραμμιστεί το γεγονός ότι έχει επιτραπεί η κατοίκηση στις νησίδες σε περιορισμένη κλίμακα²⁴.

- *Vyborg*, *St. Olaf*, Ρωσία: το οχυρό που ελέγχει το θαλάσσιο πέρασμα προς την Αγία Πετρούπολη. Η σημερινή του μορφή, με τον μεγάλο πύργο του St Olaf (εικ. 12), ανάγεται στα 1890, με πρώτη φάση τον 13^ο αι. Άλλαξε χέρια μεταξύ Ρωσίας και Φινλανδίας πολλές φορές. Σήμερα ανήκει στη Ρωσία και στο κεντρικό του κτήριο στεγάζεται μουσείο²⁵.

ii. «Πλημμυριδικές» νησίδες (tidal islands)

Με τον όρο χαρακτηρίζονται οι νησίδες που είναι τέτοιες μόνο με την υψηλή στάθμη της παλίρροιας, ενώ κατά την άμπωτη γίνονται χερσόνησοι, ή ενώνονται με την ξηρά μέσω φυσικού ή τεχνητού δρόμου-αναχώματος²⁶. Από άποψη οχυρωματικής, αυτές αντιμετωπίζονται ως βατές από την ξηρά και ενισχύονται αναλόγως. Οχυρές πλημμυριδικές νησίδες απαντούν κυρίως στις ακτές του Ατλαντικού, όπως οι παρακάτω:

- *Fort Socoa*, Χώρα των Βάσκων, Ισπανία: κτίστηκε μεταξύ των ετών 1595-1627 για τη φρούρηση του κόλπου St Jean de Luz, σε ακρωτήριο που πρακτικά είναι νησίδα λόγω της παλίρροιας. Υπέστη επεμβάσεις αναβάθμισης το 1681 από τον Vauban. Περιλαμβάνει περιμετρικό τείχος με πολεμίστρες και ογκώδη κεντρικό πύργο σχεδόν μεσαιωνικό σε εμφάνιση, αλλά με κανονιοθυρίδες στο δώμα (εικ. 13), ο οποίος σήμερα στεγάζει τον τοπικό ιστιοπλοϊκό όμιλο²⁷.

- *Blavet*, *la citadelle de port-Louis*, Βρετανία, Γαλλία: η citadelle de port-Louis (Blavet) κτίστηκε τα χρόνια 1616-1622 ως νεότερη φάση υφιστάμενου οχυρού. Υπήρξε πάντοτε κλειδί για την άμυνα του καναλιού της La Rochelle και επί σειρά ετών μήλο της έριδος μεταξύ των Ουγενότων της La Rochelle και των Λουδοβίκου XIII - Ρισελιέ. Ο επιμήκης οχυρός περίβολος φέρει δύο προμαχώνες προς την ξηρά, δύο μικρότερους στα πλευρά και μικρή αιχμη στραμμένη προς τη θάλασσα²⁸ (εικ. 14).

- *Fort Royal/ National*, *St Malo*, Γαλλία: το Fort Royal, μετά τη Γαλλική επανάσταση γνωστό ως Fort National, κτίστηκε το 1689 από τον μηχανικό Siméon Garengneau, σε σχέδια του Vauban, ως κύρια άμυνα για την πόλη-λιμάνι του St. Malo, της οποίας στέγαζε την κεντρική πυριταποθήκη. Έχει ορθογωνικό περίβολο, με δύο ζώνες τειχών και μικρούς προμαχώνες στις πίσω γωνίες. Η προς τη θάλασσα χαμηλή ημισέληνος δεν είχε κανονιοθυρίδες, αλλά δυνατότητα πυρών σε συνεχές τόξο, πάνω από τα στηθαία²⁹ (εικ. 15).

- *Fort Petit Bé*, *St Malo*, Γαλλία: ακόμη ένα οχυρό του αμυντικού συστήματος που, με εντολή του Λουδοβίκου ΙΔ', οργάνωσε ο Vauban για τον έλεγχο όλων των διαύλων εισόδου προς το σημαντικό λιμάνι του St Malo. Πεταλόσχημος περίβολος (εικ. 16) με εν σειρά κανονιοθυρίδες και με μικρούς προμαχώνες στη χορδή του πετάλου, που αποπερατώθηκε το 1707³⁰.

- *Fort de la Concée*, *St. Malo*, Γαλλία: μικρό και απλό στο σχεδιασμό του οχυρό σε βράχο -ουσιαστικά μια ισχυρή ημισέληνος με πυροβολαρχίες σε δύο επίπεδα και πεταλόσχημη «ουρά» στο πίσω μέρος της (εικ. 17)- τμήμα του οχυρωματικού δικτύου γύρω από το λιμάνι του St. Malo. Η κατασκευή του ολοκληρώθηκε το 1695³¹.

- *Fort du Guesclin*, *Saint-Coulomb*, *Ille-et-Vilaine* (Βρετανία), Γαλλία: κτίστηκε σε σχέδια του Vauban το 1757-1759 στο Saint-Coulomb, στην Ille-et-Vilaine (μεταξύ St. Malo και Cancale), μετά από κατεδάφιση προγενέστερου οχυρού. Απλό στο σχεδιασμό του (εικ. 18), είχε πυριταποθήκη και πλατείες πυροβολικού για την προστασία των κοντινών ακτών από τους Άγγλους. Το 1959-1968 υπήρξε κατοικία του τραγουδιστή Leo Ferré και ως σήμερα παραμένει ιδιωτικό³².

²³. Βλ. <http://www.vaxholmsfastning.se/english>.

²⁴. Βλ. <http://www.fortified-places.com/suomenlinna.html>, <http://www.suomenlinna.fi/index.php?menuid=10&lang=eng>.

²⁵. Βλ. http://en.wikipedia.org/wiki/Vyborg_Castle.

²⁶. Βλ. http://en.wikipedia.org/wiki/Tidal_island.

²⁷. Βλ. <http://www.fortified-places.com/socoo.html>.

²⁸. Βλ. http://www.port-louis.org/archi_citadelle.html.

²⁹. Βλ. <http://www.fortified-places.com/saintmalo>.

³⁰. Βλ. <http://www.fortified-places.com/saintmalo>.

³¹. Ο.π.

³². Βλ. http://fr.wikipedia.org/wiki/Fort_du_Guesclin.

- *Fort Bloqué, ile de Keragan, Lorient, Γαλλία*: κτίστηκε το 1747-48 στη μικρή νησίδα (μόλις 6000 τ.μ.) Keragan (Morbihan), για την προστασία της κοντινής πόλης Lorient, την οποία ο Λουδοβίκος XIV είχε καταστήσει έδρα της Εταιρείας των Νέων Ινδιών. Σήμερα ανήκει σε ιδιώτες, που το αποκατέστησαν και μετέτρεψαν τα εσωτερικά κτήρια του 19^{ου} αιώνα σε ρομαντικό resort³³ (εικ. 19).

- *Fort Chapus ή Louvois, Charente maritime, Γαλλία*: πεταλόσχημο οχυρό στην ανατολική όχθη του καναλιού της Oléron, με συνεχή σειρά πυρών στο περίγραμμα του πετάλου και πύργο στη χορδή του (εικ. 20). Κτίστηκε το 1690-94 σε σχέδια του Vauban. Το γνωστότερο ίσως, μαζί με το τηλεοπτικά διάσημο Fort Boyard, από μια δεκάδα οχυρών μέσα στον υδροβιότοπο στις εκβολές του ποταμού Charente, τα οποία προστάτευαν το βασιλικό ναύσταθμο της Rochefort³⁴.

- *Fort Grey, Guernsey (Μάγχη), Ηνωμένο Βασίλειο*: οχυρό στη δυτική ακτή του νησιού Guernsey, επάνω σε βράχο που με την άμπωτη συνδέεται με την ξηρά μέσω αναχώματος (εικ. 21). Ανήκει στον τύπο του Martello Tower, όπως ονομάστηκαν οι τυμπανοειδείς πύργοι πυροβολικού με επάλληλες κανονιοθυρίδες του 18^{ου} αι. Κτίστηκε το 1804, ως τμήμα του αμυντικού συστήματος εναντίον των Γάλλων. Το 1976 αποκαταστάθηκε και φιλοξενεί Μουσείο Ναυαγιών³⁵.

ΟΧΥΡΕΣ ΝΗΣΙΔΕΣ ΣΤΟΝ ΔΙΕΘΝΗ ΚΑΤΑΛΟΓΟ ΤΗΣ UNESCO

Από τα παραδείγματα που ενδεικτικά παρατέθηκαν, ελάχιστες είναι οι οχυρές νησίδες που συναντούμε στον κατάλογο της UNESCO και συγκεκριμένα: α) οι δύο οχυρές νησίδες Forte San Andrea και Forte San Felice, που εντάχθηκαν το 1987, μαζί με την πόλη και ολόκληρο το σύστημα της βενετικής λιμνοθάλασσας και όχι μεμονωμένα, με την ιδιότητα του νησιώτικου οχυρού και β) το φρούριο Suomenlinna στο Helsinki της Φινλανδίας (1991), μια ιδιαίτερη περίπτωση νησιώτικου φρουριακού συγκροτήματος-πολιτιστικού πάρκου.

Στον ενδεικτικό κατάλογο της Γαλλίας αναμένουν την ένταξή τους α) το Château d' If (Μασσαλία) και β) το Fort Chapus (Louvois), ως τμήμα του υδροβιότοπου της Charente maritime και των οχυρωματικών μνημείων που περιλαμβάνει.

Η ΣΠΙΝΑΛΟΓΚΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΒΕΝΕΤΟΚΡΑΤΙΑ: ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ³⁶

Η Σπιναλόγκα οχυρώθηκε με απόφαση της βενετικής Γερουσίας του 1578 για τη φρούρηση του ομώνυμου σημαντικού λιμανιού της Ανατολικής Κρήτης. Το φρούριο κατασκευάστηκε σε τρεις κύριες οικοδομικές φάσεις: ο χαμηλός προμαχωνικός περίβολος το 1579-1583, ο συνεπτυγμένος εσωτερικός περίβολος το 1585-86, ενώ σημαντική ενίσχυση των υφισταμένων οχυρώσεων, με επιχωματώσεις και προσθήκη ανοικτών κανονιοθυρίδων στις άνω επιφάνειες των διαφόρων οχυρωμάτων έλαβε χώρα το 1645-1659, μέσα στον Κρητικό πόλεμο.

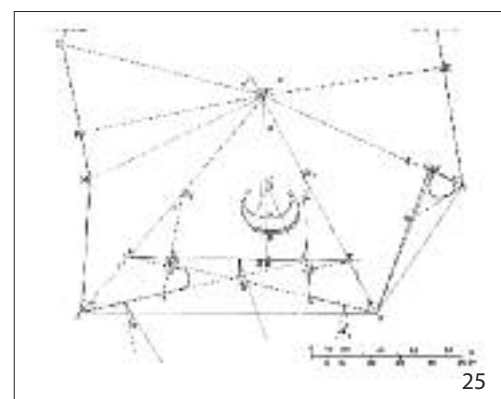
Ο χαμηλός περίβολος έχει σχήμα περίπου τριγωνικό, ελαφρώς πεπλατυσμένο στα πλευρά, με προμαχωνικό μέτωπο τριών ημιπρομαχώνων προς το νότο. Δύο ισχυρές ημισέληνοι στρέφονται προς τη μεγάλη είσοδο του λιμανιού η βόρεια (mezzaluna Michiel) και προς την παρακείμενη χερσόνησο Κολοκύθα η νότια (mezzaluna Moceniga) (εικ. 22). Κατά τη βενετοκρατία οι εσωτερικές εγκαταστάσεις του φρουρίου έχουν αμιγή χαρακτήρα στρατοπέδου (εικ. 23), μέχρι το 1647, οπότε γίνεται δεκτός στο φρούριο ένας αριθμός Κρητών προσφύγων από το τουρκοκρατούμενο Μεραμπέλο και δημιουργείται ο πρώτος πυρήνας του προσφυγικού και μετέπειτα μουσουλμανικού οικισμού, έξω από τον συνεπτυγμένο περίβολο, κάτω από την ημισέληνο Moceniga.

Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΣΠΙΝΑΛΟΓΚΑΣ ΩΣ ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΥ ΟΧΥΡΟΥ

Οι οχυρώσεις της Σπιναλόγκας καταλαμβάνουν ολόκληρη την έκταση της νησίδας, σε μια περίμετρο 1200 μ. περίπου, ανήκει δηλαδή στον ολοκληρωμένο τύπο της οχυρής νησίδας με περιμετρική τείχιση και όχι σε αυτόν με σημειακή οχύρωση σε κάποια θέση της επιφάνειάς της, όπως συμβαίνει π.χ. με τη Γραμβούσα. Το νότιο προμαχωνικό μέτωπο αναπτύσσεται απέναντι στην απειλή της κοντινής ξηράς και ενισχύεται σε υψηλότερο επίπεδο με την ημισέληνο Moceniga (εικ. 24), ενώ πλευρικές αιχμές και χαμηλές κανονιοθυρίδες συμπληρώνουν την άμυνα των επιθαλάσσιων τειχών κατά τις αρχικές φάσεις. Τα τείχη, με εξαίρεση το νότιο τμήμα του συνεπτυγμένου περιβόλου, που άλλωστε παρέμεινε ημιτελές, δεν φέρουν επιχωματώσεις, πράγ-

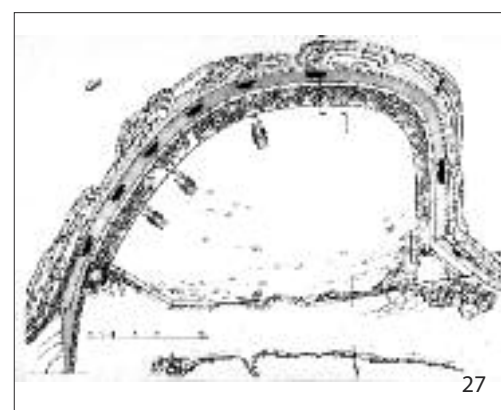
24

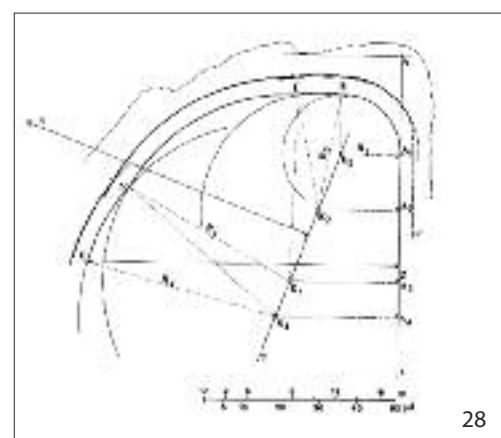
25

26

27

28

³³. Βλ. <http://www.keragan.com/gb/histoire.html>, http://www.lexpress.fr/styles/voyage/france_487347.html.

³⁴. Βλ. <http://www.fortified-places.com/chapus.html>, <http://www.fort-louvois.com>, http://www.charente-maritime.org/la_charente-maritime/patrimoine/patrimoine_culturel/fortification/fortifications_17.htm.

³⁵. Βλ. <http://www.museum.guernsey.net/fortgrey.htm>.

³⁶. Στοιχεία για τις περιγραφές αντλήθηκαν από το Μαρία Αρακαδάκη, *Το φρούριο της Σπιναλόγκας (1571-1715)*, Αγ. Νικόλαος 2001, τ. Β': *Αρχιτεκτονική τεκμηρίωση*, και ειδικότερα από τα κεφάλαια Ε'-ΣΤ'.

μα σύνθετες στα επιθαλάσσια φρούρια λόγω του είδους της επίθεσης που αντιμετωπίζουν (πλοία). Στη συνολική διάταξη της κάτοψης παρατηρείται ένας αρκετά σύνθετος σχεδιασμός σε σχέση με την έκτασή της, με έντονα τα χαρακτηριστικά του παράκτιου οχυρού.

Η χάραξη του νότιου προμαχωνικού μετώπου και των επί μέρους οχυρωμάτων του φρουρίου είναι αρκετά λεπτομερής και ολοκληρωμένη σε σχέση με την κλίμακά του (εικ. 25). Στο σχεδιασμό των επιθαλάσσιων προμαχώνων, που αποτελούν την ειδοποιό διαφορά των οχυρών της κατηγορίας αυτής από τα υπόλοιπα, η Σπιναλόγκα έχει να επιδείξει ένα παράδειγμα πρωτοποριακό, την ισχυρή επιθαλάσσια ημισέληνο Michiel (εικ. 26-27), που επιτρέπει τη μεγάλη (βόρεια) είσοδο του λιμανιού: ένα σπάνιο, πιθανότατα μοναδικό παράδειγμα ασύμμετρης χάραξης με συνδυασμό κυκλικών τόξων (εικ. 28), για το σχηματισμό ενός περιγράμματος άριστα προσαρμοσμένου στο υπόβαθρο και στις αμυντικές ανάγκες του χώρου.

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα φρουριακά συγκροτήματα σε οχυρές νησίδες είναι γενικά μικρής κλίμακας και απλά στο σχεδιασμό τους. Το τελευταίο δεν ισχύει για το φρούριο της Σπιναλόγκας, που είναι από τα πιο σύνθετα και ολοκληρωμένα παραδείγματα του είδους, όπως έδειξε η ανάλυση που προηγήθηκε. Συνοψίζοντας θα λέγαμε ότι η Σπιναλόγκα εμφανίζει ισχυρά στοιχεία *αυθεντικότητας*, από τεχνική και αρχιτεκτονική άποψη, ως παράδειγμα οχυρής νησίδας του βενετικού *Stato da Mar*³⁷, αλλά και στοιχεία *μοναδικότητας*, σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, ανάμεσα σε πολλά οχυρά συγκροτήματα της κατηγορίας του (νησιώτικα οχυρά με προμαχώνες) και της εποχής του (16^{ος}-18^{ος} αι.).

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι υπάρχουν τρεις διαφορετικοί άξονες, σύμφωνα με τους οποίους μπορεί να οργανωθεί μια πρόταση ένταξης:

1. Ένταξη της Σπιναλόγκας μαζί με τη Σούδα και ό,τι απομένει από τη Γραμβούσα, ως αντιπροσωπευτικού συνόλου οχυρών νησίδων του βενετσιάνικου *Stato da Mar* (*fortezze sui scogli* - Φρούρια «των Βράχων»).

2. της Σπιναλόγκας μαζί με όλη την περιοχή του Κόρφου και τη χερσόνησο, ως μικτής περίπτωσης φυσικού και πολιτιστικού αγαθού

3. της Σπιναλόγκας ως μεμονωμένου, αλλά τυπικού παραδείγματος οχυρής νησίδας της βενετσιάνικης περιόδου στην Ανατολική Μεσόγειο, που έχει επί πλέον να παρουσιάσει σημαντικά κεφάλαια νεότερης ιστορίας με ισχυρό συμβολισμό και επίκαιρα κοινωνικά μηνύματα.

Η γενικότερη τάση που επικρατεί σε σχέση με την επιλογή των μνημείων από την αρμόδια επιτροπή της UNESCO, τα τελευταία ιδίως χρόνια, είναι αυτή της ένταξης ομάδων ή δικτύων μνημείων με ομοειδή χαρακτηριστικά, ή μνημείων με μικτό χαρακτήρα (πολιτιστικό αγαθό και φυσικός περιβάλλον). Πιο πρόσφατο παράδειγμα η ένταξη, το 2008, μιας ολόκληρης ομάδας από 12 φρούρια του μεγάλου Γάλλου στρατιωτικού μηχανικού Vauban, αντιπροσωπευτικά των διαφόρων κατηγοριών οχυρώσεων που δημιούργησε σε όλη την έκταση της Γαλλίας³⁸.

Στην περίπτωση ωστόσο της Σπιναλόγκας, οι μεγάλες δυσκολίες που παρουσιάζει η περίπτωση 1, λόγω της μέτριας έως προβληματικής κατάστασης στην οποία σώζονται τα άλλα δύο ομοειδή φρούρια (προβληματικής ιδιαίτερα σε σχέση με το αίτημα της *ακεραιότητας*³⁹) και τα περιβαλλοντικά προβλήματα στην περιοχή της Ελούντας που συνδέονται με την περίπτωση 2, οδηγούν στην πρόκριση της τελευταίας περίπτωσης, σύμφωνα και με τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί στην Ομάδα Εργασίας. Ελπίζουμε ότι η παρούσα μελέτη θα συμβάλει στην τεκμηρίωση τόσο της γενικής εικόνας, όσο και του ιδιαίτερου χαρακτήρα του μνημείου, με στόχο την όσο το δυνατόν αρτιότερη παρουσίασή του.

³⁷. Το κατά θάλασσα κράτος.

³⁸. Βλ. http://en.wikipedia.org/wiki/Fortifications_of_Vauban.

³⁹. Βλ. <http://el.wikipedia.org/wiki>.

ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΕΙΚΟΝΩΝ

1. Μπούρτζι, Ναύπλιο: <http://img.photobucket.com>
2. LeCastella, CapoRizzuto: <http://www.riservamarinacaporizzuto.it/documenti>
3. Σούδα: πρόπλασμα, Ναυτικό Μουσείο Βενετίας (αρχείο συγγραφέως)
4. S. Nicolo, Sibenik: <http://islands.zesoi.fer.hr/jpeg/sibenik>
5. S. Andrea, Βενετία: <http://farm3.static.flickr.com>
6. S. Felice, Chioggia, Βενετία: <http://farm4.static.flickr.com>
7. Château d'If: <http://marseille13.canalblog.com2>
8. Fort Brescou: <http://www.savoie-ulm.com/espagne/fortbrescou>
9. Cornet castle, Guernsey: <http://www.museum.guernsay.net>
10. Vaxholm, Στοκχόλμη: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons>
11. Suomenlinna, Ελσίνκι: <http://www.lastminutetravel.com/blog/wp-content/uploads>
12. Viborg: <http://farm4.static.flickr.com>
13. Fort Socoa: <http://www.linternaute.com/sortir/magazine/photo>
14. Fort Blavet: <http://armor-argoat.asso.fr>
15. Fort National, StMalò: <http://image60.webshots.com>
16. Fort Petit-Bé, StMalò: <http://www.petit-be.com/visites-guidees.php>
17. Fort de laConcée, StMalò: <http://fondation-patrimoine.mecenat-total.com>
18. Fort Guesclin: <http://www.survoldefrance.fr/photos/highdef>
19. FortBloqué: <http://philippe.dufour9.free.fr/lcons>
20. Fort Chapus: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons>
21. Fort Grey, Guernsey: http://www.bbc.co.uk/guernsey/content/image_galleries
22. Σπιναλόγκα, αξονομετρικό: αρχείο συγγραφέως
23. Σπιναλόγκα, εγκαταστάσεις στρατοπέδου: ομοίως
24. Σπιναλόγκα, νότιο προμαχωνικό μέτωπο: ομοίως
25. Σπιναλόγκα, νότιο μέτωπο, χάραξη: ομοίως
26. Σπιναλόγκα, ημισέληνος Michiel, άποψη: ομοίως
27. Σπιναλόγκα, ημισέληνος Michiel, κάτοψη: ομοίως
28. Σπιναλόγκα, ημισέληνος Michiel, χάραξη: ομοίως

Ωδή σ' ένα βενετσιάνικο κάστρο...

Του
Κωστή Ε. Μαυρικάκη
Πολιτικού Μηχανικού

Το κείμενο αυτό είναι επετειακό: Πριν από 340 χρόνια, ο ισλαμικός στρατός με επικεφαλής τον πρωθυπουργό της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, τον Μεγάλο Βεζύρη Φαζίλ Ζαδέ Αχμέτ Κιοπρουλού, εισερχόταν θριαμβευτής μετά από συνθήκη παράδοσης στο ρημαγμένο Μεγάλο Κάστρο του Φρανσέσκο Μοροζίνη, αφού είχε προηγηθεί μια κοσμοϊστορική 22χρονη πολιορκία, που για τα δεδομένα της εποχής ισοδυναμούσε με παγκόσμιο πόλεμο. Πόλεμο που κινητοποίησε όλες τις Ευρωπαϊκές Αυλές ενάντια στους Οθωμανούς για να μην χαθεί η Κρήτη, το τελευταίο προπύργιο της Χριστιανοσύνης. Η Σπιναλόγκα, μαζί με τη Σούδα και τη Γραμβούσα, ήταν τα τρία φρούρια που μετά τις εξαντλητικές διαπραγματεύσεις για την παράδοσή του, κόντεψαν να τινάξουν στον αέρα την τελευταία στιγμή τη συνθήκη παράδοσης, αφού ο Κιοπρουλού, δεν αντέγραψε στο τουρκικό κείμενο ότι τα τρία φρούρια θα εξακολουθούσαν να παραμένουν στην κυριότητα της Βενετίας, όπως είχε συμφωνηθεί...

Είναι φρούρια που, όσο κι αν έχουν ερειπωθεί, όσο κι αν οι αιώνες και οι τρικυμιές ρίγωσαν τα τείχη τους, διατηρούν στην καταστροφή τους κάτι το περήφανο, το γοητευτικό και το προκλητικό. Μιαν ιαχή πολέμου και μιαν ανάταση αντίστασης κάνουν σπαραξικάρδια και επιβλητική τη σιωπή τους, για το παρόν και για τους καιρούς που θα 'ρθουν.

Στις γκρεμισμένες επάλξεις τους, στις ορφανές από κανόνια κανονιοθυρίδες τους, στους ρηγματωμένους προμαχώνες τους, στις ντάπιες και στις σκοπιές τις χορταρισμένες, θαρρείς πως βλέπεις την ψυχή τους να πετρώνει σε μια βίγλα των οριζόντων, όπως στις εποχές που αυτά ιερούργουσαν στον πόλεμο και στην ειρήνη, μέσα από την πολυτάραχη ιστορική τους διαδρομή, πάνω σε γλαυκές θάλασσες και σε αφύλακτες ακτές του ελληνικού αρχιπελάγους.

Ένα απ' αυτά, το επιθαλάσσιο οχυρό της Σπιναλόγκας, μοναδικό δείγμα επάκτιας αναγεννησιακής φρουριακής αρχιτεκτονικής που βιγλίζει αιώνες τώρα στην είσοδο του κόλπου της Ελούντας, του τεκτονικού

βυθίσματος που γέμισε με τα ειρηνικά και ήσυχα νερά, στην μεγάλη ώρα της κυοφορίας του κόσμου για να γίνει ένα ασφαλές λιμάνι ανά τους αιώνες. Εδώ η Γαληνότατη Δημοκρατία της Βενετίας αποφάσισε να «οχυρώσει» την αρχόμενη παρακμή της μετά την απώλεια της Κύπρου από τους Οθωμανούς για να προσπείσει το μονοπώλιο των θαλάσσιων δρόμων της Ανατολής. Το φρουριακό οχυρό, παρά την ατμόσφαιρα του «τετελεσμένου», κρατά μian αγέρωχη πρόζα σαν τους μαρμαρωμένους εκείνους σιδερόφρακτους βενετσιάνους που την οχύρωσαν και που δεν έχουν αφήσει από τα χέρια τους, και στο θάνατο ακόμα, το βαρύ ξίφος υπεράσπισης της Γαληνοτάτης Δημοκρατίας του Αδρία.

Κάτω από μian αυγουσιάτικη φωτοπλημμύρα, ενός γλαυκού και απέραντου ουρανού, κάτω από έναν ανελέητο ασπιδοφόρο ήλιο, ο οχυρός περίβολος με το δρόμο περιπολεί περιμετρικά το νησί και οδηγεί τους καθημερινά χιλιάδες επισκέπτες του καλοκαιριού, στα κρημνοπρεπή και υψίπυργα επιθαλάσσια τείχη της, που μετά από πάμπολλες αντεγκλήσεις και διαφωνίες, το Κολλέγιο, η Γερουσία και το Συμβούλιο των Δέκα, επικύρωσαν την ανοικοδόμησή τους μέσα στο Palazzo Ducale, με τις φωνές του Δόγη που αντιδρούσε, να ακούγονται μέχρι και τη γέφυρα Rialto του μεγάλου καναλιού της Βενετίας...

Μέσα σε μia σκηνική οπτασία, με την απεραντοσύνη του πελάγους από τα ανατολικά, η ψυχή και το βλέμμα πάνω στο φρούριο, νοιώθουν στην ενατένισή τους μian ήρεμη και μαζί ιλαρή ολοκλήρωση. Αισθάνεσαι τον εαυτό σου πάνω στα τείχη λησμονημένο από τον καιρό. Σκύβοντας απ' τις επάλξεις βλέπεις το τείχος να πέφτει κάθετα πάνω στις αφιλόξενες φλέβες των τεφροκόκινων βράχων και των θαλασσινών σπηλιών που ρίχνουν τον ίσκιο τους πάνω στην μπλαβοπράσινη θάλασσα, και την ίδια τη θάλασσα τόσο χαμηλά κάτω απ' τα πόδια σου, που νοιώθεις ίλιγγο στο κοίταγμά της. Συλλογιέσαι τους μονοκόμματους σκληρούς πολεμιστές, μισθοφόρους και τυχοδιώκτες, με τα μεγάλα ακόντιά τους και τις ατσάλοπλεχτες στολές να πηγαиноέρχονται πάνω σ' αυτές τις επάλξεις κοιτάζοντας ανατολικά κατά τη θάλασσα, αναμένοντας τις πειρατικές γαλέρες, τα τουρκικά γαλλιόνια και μπρικαντίνια με τους σιδερόφραχτες πολεμιστές τους...

Όλοι αυτοί φαίνονται πιο κοντινοί κι απ' τους σημερινούς κατοίκους, τους τουρίστες και τους θαμώνες των καταστημάτων και των ξενοδοχείων της κοσμοπολίτικης Ελούντας, της Πλάκας και του Αγίου Νικολάου που κατά εκατοντάδες την επισκέπτονται καθημερινά το καλοκαίρι...

Συνήθως όλα τα κάστρα του παρελθόντος, είναι λίγο πολύ τυλιγμένα σ' ένα μελαγχολικό πέπλο, που όμως κανείς δεν τα αφήνει χωρίς μia κρυφή ανακούφιση. Και τούτο γιατί πεθαίνουν γέρικα και ξεπεσμένα, αργά και απελπιστικά. Αντίθετα η Σπιναλόγκα, έχει τελευτήσει «εν πλήρη ζωή», όπως η Πομπηία από την καυτή λάβα της Αίτνας...

Δεν έζησε για να μεταμορφωθεί και να προσαρμοστεί στο απορροφητικό παρόν την ταυτότητά της. Είναι και σήμερα, αυθεντική, όπως και τότε, μέχρι που η Σερενίσιμα την είχε σαν τελευταίο αποκούμπι των εμπορικών δρόμων της στο Λεβάντε, μέχρι και την ολέθρια γιαυτήν συνθήκη του Πασάροβιτς το 1715, όταν οριστικά «σαν έτοιμη από καιρό» αποχαιρέτησε την Ανατολή...

Οι αιφνίδιου θάνατοι των κάστρων, όπως και των ανθρώπων δεν αλλοιώνουν. Ακίνητοποιούν μian έκφραση, ένα αποτύπωμα, και το μετουσιώνουν σ' αιωνιότητα. Η Σπιναλόγκα χωρίς ζωή, ζει μia ζωή αυταπάτης και ζωντανού θρύλου. Πάνω από τα επιθαλάσσια τείχη της επιζούν ακόμη ο ρυθμός και το πνεύμα που επιστάτησαν στην οικοδόμησή τους. Το φρούριο έχει τη μυστηριώδη εκείνη ατμόσφαιρα που διατηρεί η σκηνή μετά το τέλος του θεάτρου: Θαρρεί κανείς, σε κάθε

στιγμή, πως θα δει να παρελαύνουν, σιωπηλά κι αργά, μπροστά του πρόσωπα της ιστορίας και του ονείρου. Η σιγή της δεν έχει την οριστικότητα και την τελεσιδικία των τάφων, αλλά δονείται συνεχώς από αόρατες παρουσίες. Η Σπιναλόγκα είναι σα να ζει έξω και πέρα από τους καιρούς και τα σύνορα του χρόνου. Ζει στην άχρονη μονιμότητα μιας αιωνιότητας που την καθόρισε να για να είναι αιώνια. Σήμερα, αιώνες μετά, αν κάνεις τα χέρια χωνί και φωνάζεις πάνω απ' τις επάλξεις και τα τείχη, νομίζεις ότι θα σ' ακούσουν οι ενετοί αξιωματούχοι μηχανικοί Bressani και Orsini που επόπτευαν την ανοικοδόμησή τους, έτσι όπως όταν ο Σατωμπριάν, φώναξε τρεις φορές πάνω από τα ερείπια της αρχαίας Σπάρτης «Λεωνίδαααα!...».

Ο Ζακ ντε Λακρετέλ στις εντυπώσεις του από την Ελλάδα μιλά με κάποια περιφρόνηση για τα βενετσιάνικα κάστρα, μη βρίσκοντας κανένα δεσμό ανάμεσα σ' αυτά και στο ελληνικό τοπίο, και ειρωνεύεται ελαφρά τον Μωρίς Μπαρές που θέλησε να ξεθάψει και να εξάρει τις αναμνήσεις της βενετοκρατίας στην Ελλάδα. Όμως αυτά τα πετρωμένα απ' τον καιρό κάστρα δίνουν μια απερίγραπτη συγκίνηση. Εκτός από την ερήμωση που έφερε πάνω τους ο καιρός, νοιώθει κανείς γι' αυτά την πικρή οδύνη της εξορίας τους. Η Σπιναλόγκα, αυτό το αλίκλειστο οχυρό αντί να ορθώνεται πεισματικά με τις επάλξεις και τους προμαχώνες του σε πείσμα των αιώνων, μου φαίνεται σα να περιμένει υπομονετικά με απελπισία και με παράπονο. Σα να βιγλίζει τους ορίζοντες από τ' ανατολικά κατά την απεραντοσύνη του πελάγους με την αγωνιώδη προσδοκία να δει ξανά τις γαλέρες της Βενετίας με το φτερωτό λιοντάρι του Αγίου Μάρκου στα караβόπανά τους, να τη ζυγώνουν. Μάταια όμως... Γ λ ά ρ ο ι

και θαλασσοπούλια μόνο κρώζουν πάνω από τις άδειες επάλξεις και τις κανονιοθυρίδες. Απαίσιες αράχνες σφραγίζουν όλο και περισσότερο με τα γλοιώδη τους πλέγματα τη σιωπή που γεμίζει τις σκοπιές πάνω από τις οχυρώσεις. Οι γαλέρες και οι σιδερόφραχτοι γαλεώτοι που προσδοκά το φρούριο, αναπαύονται κάτω από τις σκιές των κυμάτων στους βυθούς του ελληνικού αρχιπελάγους και το μεγάλο αρσενάλε της Βενετίας δε ναυπηγεί πια για τη σημαία του Αγίου Μάρκου που έπαψε να κυματίζει εδώ και σχεδόν τρεις αιώνες στο Λεβάντε...

Στη Σπιναλόγκα είναι παρούσα η πιο δυνατή συνιστώσα της αιωνιότητας. Αυτό το διαρκές και μοναδικό συνταρακτικό αποτύπωμα και η συναρπαστική ιστορική της διαδρομή με αποκορύφωση τον τελευταίο αιώνα όταν μετατράπηκε σε αποικία χανσενικών, όπως ανεπανάληπτα αποδόθηκε στο καταπληκτικό λογοτεχνικό αριστούργημα «Το Νησί» της Victoria Hislop που έγινε σχεδόν παγκόσμιο best seller, είναι αυτά που αναμφίβολα την κατατάσσουν στους μοναδικούς πρεσβευτές για την ειρηνική συνύπαρξη των λαών στον παρόντα αιώνα. Σήμερα, η ανθρωπότητα που έχει όλο και μεγαλύτερη επίγνωση και συνείδηση της ενότητας των ανθρωπίνων αξιών θεωρεί όλα τα μνημεία σαν κοινή κληρονομιά και ευθύνη της για τις μελλοντικές γενιές. Για τούτο η προσπάθεια ένταξής της σήμερα στον κατάλογο προστασίας της UNESCO ως μνημείο παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς, είναι μια εθνική υπόθεση με πολυποικίλους συμβολισμούς.

Κωστής Ε. Μαυρικάκης
Πολιτικός Μηχανικός
komavr@otenet.gr

Η Δ.Ε. του ΤΕΕ/ΤΑΚ απέστειλε στον Πρόεδρο και τη ΔΕ του ΤΕΕ σχέδιο επιστολής προς τον Υπουργό Εργασίας, που συντάχθηκε με πρωτοβουλία της Μόνιμης Επιτροπής «Επαγγελματικών Θεμάτων, Ασφαλιστικού και Αλληλεγγύης Μηχανικών» του Τμήματος, με θέμα την εγγραφή των Μηχανικών στο Μητρώο Ανεργίας του ΟΑΕΔ. Ο Πρόεδρος της Δ.Ε. του ΤΕΕ/ΤΑΚ κ. Π. Ινιωτάκης, που υπογράφει τη σχετική επιστολή προς το ΤΕΕ, επισήμανε ότι το πρόβλημα στο οποίο αναφέρεται το σχέδιο επιστολής, είναι γνωστό στην κεντρική Διοίκηση του ΤΕΕ, προφανώς αφορά όλη τη χώρα, και δεν είναι σημερινό, όμως, σήμερα, με την οξυτάτη κρίση που πλήττει το επάγγελμα του μηχανικού, είναι εύλογο να έχουν αυξηθεί κατακόρυφα οι αιτήσεις μηχανικών για εγγραφή στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ επειδή είναι πράγματι άνεργοι. Προκειμένου να σταματήσει ο αδικαιολόγητος αποκλεισμός των μηχανικών από τις παροχές του ΟΑΕΔ, ο κ. Ινιωτάκης ζήτησε από τον Πρόεδρο και τη Δ.Ε. του ΤΕΕ να ενημερώσει το ΤΕΕ/ΤΑΚ σχετικά με τις εξελίξεις που σύμφωνα με πληροφορίες υπάρχουν στο θέμα αυτό.

ΜΟΝΙΜΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ «ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ, ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥ & ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ»

ΕΓΓΡΑΦΗ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΣΤΟ ΜΗΤΡΩΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΟΑΕΔ

Το σχέδιο επιστολής προς τον Υπουργό, αναφέρει τα εξής:

Κύριε Υπουργέ,

Δεχόμαστε συνεχώς καταγγελίες συναδέλφων μηχανικών που στην προσπάθειά τους να εγγραφούν στο Μητρώο Ανεργίας του ΟΑΕΔ αντιμετωπίζουν αντιδράσεις από μέρους των υπαλλήλων του οργανισμού.

Με βάση τον ορισμό που έχει δοθεί στο άρθρο 3, παρ. 1 και παρ. 2 του Νόμου 1545/1985 (ΦΕΚ Α' 91/20-5-1985) «άνεργος θεωρείται εκείνος που μετά τη λύση ή τη λήξη της εργασιακής σχέσης αναζητεί εργασία, αποδέχεται να απασχοληθεί σε εργασία που του προσφέρεται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΟΑΕΔ στον ευρύτερο επαγγελματικό του κλάδο ή δέχεται να παρακολουθήσει προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης ή μετεκπαίδευσης και γενικά επωφελείται από κάθε περίπτωση δυνατότητας για απασχόληση». Γιατί, λοιπόν, το επάγγελμα του μηχανικού αποτελεί κόκκινο πανί για τους υπαλλήλους του ΟΑΕΔ και αρνούνται την εγγραφή στο μητρώο ανεργίας του ΟΑΕΔ σε μισθωτούς μηχανικούς τόσο του ιδιωτικού τομέα όσο και εργαζομένων στο δημόσιο τομέα με συμβάσεις ορισμένου χρόνου; Γιατί απορρίπτουν τις αιτήσεις εγγραφής στα μητρώα ανέργων των νέων μηχανικών ηλικίας έως 29 ετών και τη χορήγηση του επιδόματος που δικαιούνται σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 1 του Νόμου 1545/1985;

Προκειμένου να σταματήσει ο αδικαιολόγητος αποκλεισμός των μηχανικών από τις παροχές του ΟΑΕΔ, όπως κάρτα ανεργίας, επίδομα ανεργίας, συμμετοχή σε επιδοτούμενα προγράμματα για ανέργους, επιδοτούμενα σεμινάρια του ΟΑΕΔ κλπ., ζητούμε να μας απαντήσετε αναλυτικά σε ποιες περιπτώσεις και υπό ποιες προϋποθέσεις μπορεί ένα μηχανικός να εγγραφεί στο Μητρώο Ανεργίας του ΟΑΕΔ και τι παροχές συνεπάγεται αυτή η εγγραφή. Ζητούμε να υπάρξει άμεση ενημέρωση των καταστημάτων του ΟΑΕΔ με έκδοση σχετικής εγκυκλίου.

Η Μόνιμη Επιτροπή ΤΕΕ/ΤΑΚ

«Επαγγελματικών Θεμάτων, Ασφαλιστικού και Αλληλεγγύης Μηχανικών»

ΜΟΝΙΜΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ: ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΑ ΘΕΜΑΤΑ

Το παρακάτω κείμενο προτάσεων της Μόνιμης Επιτροπής «Μελετών Δημοσίου» του Τμήματος για διοργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων και για παρεμβάσεις σε διάφορα θέματα, ενέκρινε η Δ.Ε. του ΤΕΕ/ΤΑΚ, υπό τον όρο ότι όσον αφορά τις προτεινόμενες εκδηλώσεις, μόλις αυτές θα οριστικοποιούνται (καθορισμός προγράμματος και εισηγητών, ημερομηνία διεξαγωγής κ.ο.κ) θα εισάγονται εκ νέου με πρωτοβουλία της Μόνιμης Επιτροπής, προς συζήτηση και τελική έγκριση σε επόμενες συνεδριάσεις της Δ.Ε.

Μετά από σχετική συζήτηση σε συνεδρίαση της Μόνιμης Επιτροπής στις 9-5-2012 και σε συνέχεια των αξόνων που είχαμε προτείνει στον Προγραμματισμό δράσης της Μ.Ε. Μελετών (2446/3-6-2011) επανερ-

χόμαστε με τις παρακάτω προτάσεις για την επίλυση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι συνάδελφοι μελετητές :

Διοργάνωση ημερίδας για την ενημέρωση των συναδέλφων για την διαδικασία έκδοσης – προαγωγής των μελετητικών πτυχίων.

Η ημερίδα μπορεί να γίνει παράλληλα και για τα εργοληπτικά πτυχία, όπως έχει ενταχθεί και στον προγραμματισμό της Μόνιμης Επιτροπής Προβολής και Προώθησης των δράσεων και του έργου του ΤΕΕ/ΤΑΚ.

Διερεύνηση της υποχρέωσης έκδοσης απόδειξης παροχής υπηρεσιών και καταβολής κρατήσεων σε σχέση με τον χρόνο πληρωμής, στις περιπτώσεις που οι αμοιβές ελέγχονται από τον Επίτροπο (Δήμος Ηρακλείου κ.λ.π.).

Έχει εκδοθεί η απόφαση 251/2010 απόφαση του VII Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου η οποία αντιμετωπίζει ακριβώς το εν λόγω θέμα και το διευκρινίζει. Θα πρέπει να αποσταλεί στους συναδέλφους για την ενημέρωσή τους. Θα πρέπει επίσης να γίνει γνωστό στους συναδέλφους μελετητές το άρθρο 278 του Ν. 3852/2010 (Α' 87) για τον Προληπτικό Έλεγχο των Συμβάσεων.

Σύνταξη κειμένου προτάσεων, προς την Δ.Ε., για την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου ανάθεσης - επίβλεψης Μελετών Δημοσίου (τροποποίηση Ν. 3316/2005) σύμφωνα με το νέο Σχέδιο Νόμου.

Μέχρι στιγμής έχει παγώσει η διαδικασία για την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου ανάθεσης - επίβλεψης Μελετών Δημοσίου (τροποποίηση Ν. 3316/2005), κατά συνέπεια δεν υπάρχει κάποια σχετική πρόταση προς την Δ.Ε.

Ισχύον θεσμικό πλαίσιο ανάθεσης - επίβλεψης Μελετών Δημοσίου (Ν. 3316/2005).

Όπως γνωρίζετε με βάση τις διατάξεις του άρθρου 7 του Ν. 3919/2011 (Α' 32) «Αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας, κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών στην πρόσβαση και άσκηση επαγγελμάτων», δεν υπάρχει περιορισμός στο ύψος της οικονομικής προσφοράς για τις μελέτες.

Επίσης με δεδομένη αφενός την στενότητα πόρων και αφετέρου την πολιτική των "Αναθετούσων Αρχών" για την μείωση του κόστους των μελετών, η "προεκτιμώμενη αμοιβή" είναι κατά κανόνα υποτιμολογημένη (μικρότερες ποσότητες φυσικού αντικείμενου, παράλειψη σταδίων μελετών κλπ).

Τέλος η δυσχερής οικονομική συγκυρία οδηγεί ήδη τους συναδέλφους σε μεγάλες οικονομικές προσφορές άνω του 50%. Ο συνδυασμός των παραπάνω δημιουργεί το πρόβλημα της "ανεξέλεγκτης" οικονομικής προσφοράς σε βάρος της αμοιβής του μελετητή και της ποιότητας της μελέτης. Δηλαδή η οικονομική προσφορά του αναδόχου διογκώνεται ακόμα παραπάνω από την ήδη "ενσωματωμένη", στην προεκτιμώμενη αμοιβή, έκπτωση. Το αποτέλεσμα είναι αποκαρδιωτικό / ανασταλτικό για τον ανάδοχο, σαφώς εις βάρος της ποιότητας της μελέτης και πιθανώς σε βάρος του χρόνου εκπόνησης της μελέτης με την διεκδίκηση (διοικητική και δικαστική) του επιπλέον αντικείμενου (φυσικού και οικονομικού) από τον ανάδοχο.

Για την αντιμετώπιση των παραπάνω προτείνουμε :

- Άμεση σύνταξη εγγράφου προς όλες τις "Αναθέτουσες Αρχές" της Κρήτης, για την τήρηση των προβλεπόμενων στις προδιαγραφές, τον κανονισμό των "προεκτιμώμενων αμοιβών" και την Εγκύκλιο Ε 38/23-11-2005, με γνώμονα τον πλήρη και εξαρχής καθορισμό του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της μελέτης.
- Συστηματικό έλεγχο των προκηρύξεων από Ομάδα Εργασίας πριν τον ορισμό Εκπροσώπου από το ΤΕΕ/ΤΑΚ με αποστολή σχετικού υπομνήματος και υποδείξεων διορθώσεων σε περίπτωση εντοπισμού σχετικών προβλημάτων.

Διοργάνωση ημερίδας για την ενημέρωση – εκπαίδευση των συναδέλφων που συμμετέχουν σε Επιτροπές Εισηγησης για Ανάθεση.

Θεωρούμε ότι πρέπει να γίνει μία σχετική ενημέρωση των συναδέλφων που συμμετέχουν σε Επιτροπές Εισηγησης για Ανάθεση, με βάση όσα αναφέρθηκαν παραπάνω. Επίσης θα πρέπει να τεθεί ο προβληματισμός της καλύτερης / αξιολογότερης βαθμολόγησης των τεχνικών προσφορών. Μέχρι σήμερα υπήρχε η λογική της "κοντινής" βαθμολόγησης των τεχνικών προσφορών με την "παραπομπή" της ανάδειξης του αναδόχου από την οικονομική προσφορά. Θεωρούμε ότι θα πρέπει να υπάρξει μια διαφοροποίηση στην λογική αυτή, και να διαφοροποιείται σημαντικά η βαθμολόγηση των τεχνικών προσφορών ώστε να υπάρχει το περιθώριο να καλυφθεί η διαφορά στην οικονομική προσφορά. Διαφορετικά ας πάμε μόνο στην οικονομική προσφορά.

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΑΔΕΛΦΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΕ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΗΣ ΓΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗ

Έχει παρατηρηθεί επανειλημμένα η «απροθυμία» των «Αναθετούσων Αρχών» να πληρώσουν την αποζημίωση των συναδέλφων που συμμετέχουν σε Επιτροπές Εισηγησης για Ανάθεση, με τελευταίο πρόσχημα την μη δημοσίευση της απόφασης στο Εθνικό Τυπογραφείο, στοιχείο απαραίτητο για την καταβολή της αποζημίωσης. Θα πρέπει να αναζητηθεί, στο Εθνικό Τυπογραφείο, αν όντως υπάρχει τέτοιο θέμα και πως αυτό επιλύεται.

ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΑΝΑΘΕΣΕΙΣ ΜΕΛΕΤΩΝ

Μία πάγια τακτική των Δήμων υπήρξε η καταστρατήγηση της δυνατότητας που παρέχει η νομοθεσία για την απευθείας ανάθεση μελετών, κυρίως με την κατάτμηση του μελετητικού αντικείμενου και την κατά το δοκούν ερμηνεία του επείγοντος. Την τακτική αυτή το ΤΕΕ/ΤΑΚ την έχει επανειλημμένα καταδικάσει. Οι δήμαρχοι έθεταν θέμα καθυστέρησης στην διαδικασία ανάθεσης λόγω της υποχρεωτικής εφαρμογής του Ν. 3316/2005 και θέμα "υπερβολικής" αμοιβής που προέκυπτε από

τον κανονισμό των προεκτιμώμενων αμοιβών. Τα δύο παραπάνω θέματα είναι πλασματικά διότι αφενός όσον αφορά τον χρόνο ανάθεσης είναι στο χέρι της Υπηρεσίας του Δήμου να το συντομεύσει σε χρόνο εφάμιλλο της απευθείας ανάθεσης και αφετέρου με την εφαρμογή του Ν. 3919/2011, πλέον, η οικονομική προσφορά είναι ελεύθερη. Πρόσφατα παρατηρήθηκε ένα επιπλέον ανησυχητικό φαινόμενο εντοπισμένο προς το παρόν κυρίως στο Δήμο Γόρτυνας.

Στο διάστημα Σεπτέμβριος 2011 έως Απρίλιος 2012 έγιναν 97 απευθείας αναθέσεις όπως προκύπτει από τις συνημμένες αποφάσεις που αναρτήθηκαν στο πρόγραμμα Διαύγεια. Σε μία λεπτομερή ανάγνωση των τίτλων των μελετών και του αντικείμενου τους προκύπτει σαφώς κατάτμηση του μελετητικού αντικείμενου (ανάθεση επιμέρους μελετών σε μεμονωμένους μελετητές και όχι σε σύμπραξη μελετητών), διαφοροποίηση του αντικείμενου σε σχέση με τον τίτλο (Σύνταξη τευχών δημοπράτησης σε αποτύπωση σχολείου) και σαφής υποτίμηση της αμοιβής της μελέτης σε σχέση με το φυσικό αντικείμενο.

Χωρίς να εξετάσει κανείς την σκοπιμότητα της διαδικασίας αυτής (υπάρχει σχετική φημολογία) και σε συνδυασμό με την δυσχερή οικονομική συγκυρία έχουμε τις εξής προτάσεις :

- Σύνταξη εγγράφου προς τους Δήμους, για την τήρηση των προβλεπόμενων στην νομοθεσία για την ανάθεση μελετών (Ν. 3316/2005) και στις προδιαγραφές και οδηγίες για την σύνταξη μελετών (Ο.Μ.Ε.Ο., Ε 38/23-11-2005) με τις εξής επισημάνσεις:
- Η κατάτμηση μελετών και η τμηματική εκπόνηση τους είναι σε βάρος της ποιότητας και αρτιότητας της μελέτης και του επακόλουθου έργου.
- Περιορισμό των απευθείας αναθέσεων μελετών στις πραγματικά επείγουσες και έκτακτες περιπτώσεις. Η οριοθέτηση και διεύθυνση ρέματος, η ανάπλαση πλατείας, η αποχέτευση ενός οικισμού δεν είναι έκτακτα γεγονότα.
- Προκήρυξη μελετών με την διαδικασία του Ν. 3316/2005 με δεδομένη πλέον την προσηρόμενη έκπτωση.
- Κοινοποίηση / προσφυγή στο Ελεγκτικό Συνέδριο (Επίτροπος) για το μπλοκάρισμα της χρηματοδότησης των μελετών και κατά συνέπεια των επακόλουθων έργων.

Είναι γεγονός ότι η προσφυγή στο Ελεγκτικό Συνέδριο στρέφεται και εναντίον των συναδέλφων μελετητών που έχουν ήδη αναλάβει την εκπόνηση μελετών.

Θεωρούμε ότι οι συνάδελφοι που αναλαμβάνουν μία μελέτη με απευθείας ανάθεση δεν είναι άμοιροι ευθυνών και δεν γίνεται εσασί να το "συγχωρούμε" στο όνομα της βιοποριστικής ανάγκης του κάθε συναδέλφου μελετητή.

Ο επιμελητής, **Χαράλαμπος Χατζηβασιλίδης**

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΘΕΜΑ «ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ»

Συστήθηκε τελικά η Ομάδα Εργασίας (Ο.Ε.) που θα ασχοληθεί με το ασφαλιστικό των Μηχανικών, (βλέπε σελ. 22 του τεύχους 99 του περιοδικού) και αποτελείται από τους παρακάτω

Μηχανικούς – μέλη της Μ.Ε. «ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ, ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ» του Τμήματος (που είχε κάνει και την πρόταση για τη συγκρότηση της Ο.Ε.):

- Γιαννακουδάκη Ι. ΜΜ
- Μύριλλα Αγγελική, ΠΜ
- Σαρτζετάκη Μαρία, ΑΤΜ
- Χαλβατζάκη Ελένη, ΠΜ

Προγραμματική σύμβαση μεταξύ της Περιφέρειας Κρήτης και των τμημάτων του ΤΕΕ Ανατολικής & Δυτικής Κρήτης με θέμα «Σχεδιασμός και υποστήριξη για τη δημιουργία παρατηρητηρίου δημοσίων μελετών και έργων της Περιφέρειας Κρήτης»

Με κοινή επιστολή των Τμημάτων Ανατολικής και Δυτικής Κρήτης του ΤΕΕ, παραδόθηκε η Α' Φάση της Εργασίας με θέμα «Σχεδιασμός και υποστήριξη για τη δημιουργία Παρατηρητηρίου Δημοσίων Μελετών και Έργων της Περιφέρειας Κρήτης». Η εν λόγω επιστολή, που απευθύνεται στον Περιφερειάρχη Κρήτης κ. Σ. Αρναουτάκη, αναφέρει τα εξής:

Σε συνέχεια της υπ' αρ. 174/2011 (Πρακτικό 15/29.09.2011) απόφασης του Περιφερειακού Συμβουλίου Κρήτης με την οποία αυτό ενέκρινε τη σύναψη Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ της Περιφέρειας Κρήτης και των δύο Τμημάτων του ΤΕΕ για το «Σχεδιασμό και υποστήριξη για τη δημιουργία Παρατηρητηρίου Δη-

μόσιων Μελετών και Έργων της Περιφέρειας Κρήτης» και αφορά στην υλοποίηση της σχετικής πράξης, με συνολικό προϋπολογισμό 25.000,00€, σύμφωνα με τους όρους που αναλυτικά προβλέπονται στο σχέδιο της Προγραμματικής Σύμβασης, αλλά και στις υπ' αρ. 277/13.10.2011 και 330/03.10.2011 αποφάσεις των Δ.Ε. των Τμημάτων Ανατολικής και Δυτικής Κρήτης του ΤΕΕ αντίστοιχα για την υλοποίηση του Παρατηρητηρίου, καθώς και τη σύσταση ομάδας εργασίας από τα εν λόγω Τμήματα για το σκοπό αυτό, προβλέπεται η υποβολή των παρακάτω παραδοτέων, στα πλαίσια του έργου:

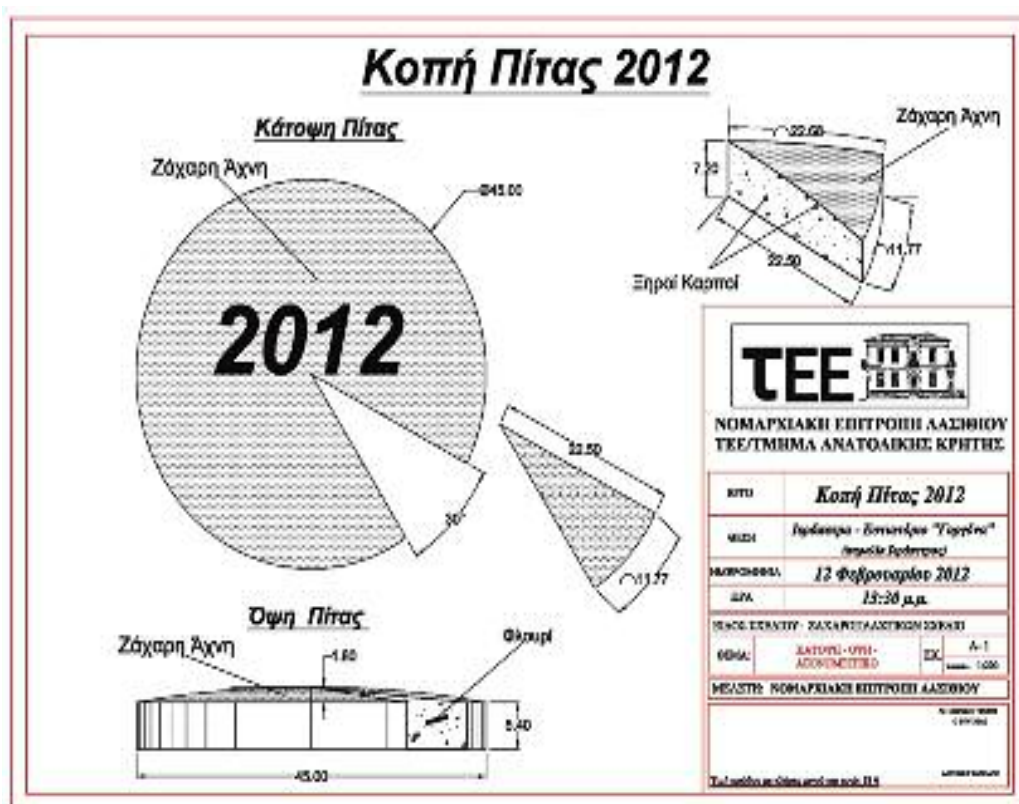
1. Σχεδιασμός του Συστήματος – Σύνταξη Προδιαγραφών

2. Καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης των Φορέων
3. Έλεγχος - Παρακολούθηση της ανάπτυξης του συστήματος (Λογισμικό)
4. Δράσεις Δημοσιότητας

Οι Διοικούσες Επιτροπές των ΤΕΕ/ΤΑΚ και ΤΕΕ/ΤΔΚ με σχετικές αποφάσεις τους (Συνεδρίαση 9η/20-3-2012 του ΤΕΕ/ΤΑΚ και Συνεδρίαση 7η/19-3-2012 του ΤΕΕ/ΤΔΚ) παρέλαβαν τα δύο πρώτα παραδοτέα και βρισκόμαστε στην ευχάριστη θέση να σας τα υποβάλλουμε. Παρακαλούμε για τις δικές σας ενέργειες και παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση και πληροφορία.

Μικρά αλλά ενδιαφέροντα

- Την πίτα της έκοψε η Ν.Ε. Λασιθίου του ΤΕΕ/ΤΑΚ στο εστιατόριο «Γοργόνα» στην παραλία της Ιεράπετρας, την Κυριακή 12 Φεβρουαρίου 2012.
- Συμμετοχή με χαιρετισμό του Προέδρου της Δ.Ε. κ. Π. Ινιωτάκη στην εκδήλωση για την παρουσίαση του βιβλίου του Γ. Κασσιμάτη με τίτλο «Οι παράνομες συμβάσεις δανεισμού της Ελλάδας», την 14/02/2012 που πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα «Ανδρόγεω» του Δήμου Ηρακλείου. Η εκδήλωση οργανώθηκε από το βιβλιοπωλείο Ελευθερουδάκης σε συνεργασία με τις εκδόσεις Λιβάνη. Στο βιβλίο του, Ο Γιώργος Κασσιμάτης αναφέρεται στις δανειακές συμβάσεις που υπέγραψε η ελληνική κυβέρνηση με τις δεκαπέντε χώρες της Ευρωζώνης και το ΔΝΤ μεταξύ 3 και 10 Μαΐου 2010, οι οποίες περιέχουν πρωτοφανείς στην ιστορία του οικονομικού διεθνούς δικαίου δεσμεύσεις της εθνικής κυριαρχίας και της εθνικής περιουσίας της Ελλάδας απέναντι στους δανειστές της και πρωτοφανείς παραβιάσεις του συνταγματικού, του ευρωπαϊκού και του διεθνούς δικαίου. Για το συγγραφέα, επίσης μίλησαν οι Δικηγόροι Α. Βγόντζας, Στέλλα Παλαιολόγου.

• Πραγματοποιήθηκε συνάντηση της Δ.Ε. ΤΕΕ/ΤΑΚ με τους θεματικούς Αντιπεριφερειάρχες κ.κ. Καλογερή Νίκο (Χωροταξίας & Περιβάλλοντος) και Λαμπρινό Κων/νο (Ενέργειας, Βιομηχανίας, Απασχόλησης και Εμπορίου) την 16/03/2012. Η συζήτηση περιστράφηκε γενικότερα γύρω από θέματα της αρμοδιότητας των Αντιπεριφερειάρχων και ειδικότερα επικεντρώθηκε σε θέματα χωροταξίας.

• Τη Δευτέρα 19 Μαρτίου 2012, πραγματοποιήθηκε η παρουσίαση του βιβλίου του Μανώλη Πιπεράκη (ή Μαστρομανώλη) με τίτλο «Μάθε να κτίζεις πέτρα», στην αίθουσα του Εμπορικού

Επιμελητηρίου Αγίου Νικολάου. Την παρουσίαση συνδιοργάνωσε η Ν.Ε. Λασιθίου του ΤΕΕ/ΤΑΚ και το βιβλιοπωλείο Άννα Καρτερή, και την παρακολούθησαν αρκετοί Μηχανικοί.

• Με πρωτοβουλία του κινήματος ανεξάρτητων πολιτών «ΣΠΙΘΕΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ», διοργανώθηκε ημερίδα με θέμα «ΝΕΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΗΝ ΚΡΙΣΗ» την 31/03/2012, με στόχο την αποτροπή της άτακτης μετανάστευσης νέων επιστημόνων στο εξωτερικό.

• Προγραμματίζονται για το επόμενο χρονικό διάστημα οι παρακάτω εκδηλώσεις (οι ημερομηνίες και ώρες θα ανακοινωθούν μόλις οριστικοποιηθεί ο προγραμματισμός των εκδηλώσεων):

• Ημερίδα με θέμα «Έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων στην Ελλάδα», υπό την αιγίδα της Περιφέρειας Κρήτης. Η ημερίδα έχει ήδη πραγματοποιηθεί στην Αθήνα από το κεντρικό ΤΕΕ, και θα επαναληφθεί στο Ηράκλειο.

• Σεμινάριο με θέμα «Πολιτική Προστασία και Σεισμοί» σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας και τον ΟΑΣΠ

• Ενημερωτική εσπερίδα για την Επαγγελματική Υγεία & Ασφάλεια, με την υποστήριξη του ΕΛΙΝΥΑΕ, του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας Ηρακλείου (Σ.Ε.Π.Ε.) - Τμήμα Τεχνικής & Υγειονομικής Επιθεώρησης Ηρακλείου και του Πολυτεχνείου Κρήτης.

Εκείνοι που φεύγουν

Κατά το πρόσφατο διάστημα, δύο διακεκριμένοι συνάδελφοι Μηχανικοί, δεν είναι πια μαζί μας. Το ΤΕΕ/ΤΑΚ θεωρεί μεγάλη την απώλεια και δυσαναπλήρωτο το κενό που άφησαν οι δύο Μηχανικοί, που όμως άφησαν πίσω τους σημαντικότερο έργο.

Για τη **Χρυσούλα Τζομπανάκη**, που έφυγε αναπάντεχα γρήγορα από κοντά μας, η Δ.Ε. του ΤΕΕ/ΤΑΚ εξέδωσε το παρακάτω ψήφισμα: Με την είδηση του θανάτου της Χρυσούλας Τζομπανάκη, Αρχιτέκτονας Μηχανικού, Αρχαιολόγου και συγγραφέως, μέλους του ΤΕΕ/ΤΑΚ, και τ. Διευθύντριας της 7ης Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων, η Διοικούσα Επιτροπή του ΤΕΕ – Τμήματος Ανατολικής Κρήτης, αποφάσισε ομόφωνα:

- Να εκδώσει σχετικό ψήφισμα,
- Να συμμετέχει με μέλη της στην κηδεία της και,
- Να αποστείλει συλλυπητήριο στην οικογένεια, εκφράζοντας τα θερμότερα συλλυπητήρια για το χαμό της αγαπητής συναδέλφου στο στενό οικογενειακό και φιλικό περιβάλλον της.

Η Χρυσούλα Τζομπανάκη υπήρξε η προσωποποίηση της επανασύνδεσης της τέχνης, της παράδοσης και του πολιτισμού.

Με τη δουλειά της, όσο και με το πλούσιο συγγραφικό της έργο απέδειξε πως αγαπούσε πολύ τον τόπο της και γνώριζε καλά την ιστορία του.

Και αυτή τη γνώση και την αγάπη, προσπάθησε μέσα από τα βιβλία της να τις μεταφέρει σε όλους εμάς και κυρίως στις επόμενες γενιές.

Το έργο της είναι ένα «αποτύπωμα στο χώρο και στο χρόνο», μια ζώσα αφήγηση και μαρτυρία για την πόλη και το νησί της που την ενέπνευσαν και την οδήγησαν σε αυτή την συγγραφική της "Οδύσεια" μέχρι την τελευταία της ανάσα.

Ολόκληρη η οικογένεια των Μηχανικών, είμαστε ευγνώμονες γιατί το έργο της κρατάει ζωντανές τις ιστορικές- «τεχνικές» μνήμες που θα πρέπει να μας καθοδηγούν στη ζωή μας και αποτελεί πρότυπο για τους αυριανούς επιστήμονες.

(Η νεκρώσιμη ακολουθία πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 9/3/2012, στον Άγιο Τίτο).

Με την είδηση της απώλειας του **Γιάννη Περτσελάκη**, Αρχιτέκτονα Μηχανικού-Πολεοδόμου, εκλεκτού συναδέλφου, διακεκριμένου μέλους του ΤΕΕ/ΤΑΚ και ενεργού Πολίτη της πόλης του Ηρακλείου, η Διοικούσα Επιτροπή του ΤΕΕ – Τμήματος Ανατολικής Κρήτης, αποφάσισε ομόφωνα τα παρακάτω:

- Να εκδώσει σχετικό ψήφισμα,
- Να συμμετέχει με τα μέλη της στην κηδεία του,
- Να αφιερώσει στη μνήμη του τη μουσική εκδήλωση του ΤΕΕ-ΤΑΚ και των κλαδικών συλλόγων των μηχανικών που θα γίνει στις 2 Ιουλίου 2012 στο μικρό κηποθέατρο «Μάνου Χατζιδάκι», και είναι αφιερωμένη σε δημιουργίες των συνθετών Μάνου Χατζιδάκι και Μίκη Θεοδωράκη,
- Να αποστείλει συλλυπητήριο στην οικογένειά του, εκφράζοντας τα βαθύτερα αισθήματα του κλάδου των μηχανικών για την απώλεια του εξαιρετικού και αγαπητού συναδέλφου στο στενό οικογενειακό και φιλικό του περιβάλλον.

Ο Γιάννης Περτσελάκης υπήρξε σημαντικός Αρχιτέκτονας και Πολεοδόμος και θήτευσε ως νεαρός πτυχιούχος για ένα διάστημα στο γραφείο του Τάκη Ζενέτου, σπουδαίου μοντέρνου οραματιστή Αρχιτέκτονα και εμβληματικής μορφής της Ελληνικής αλλά και της διεθνούς αρχιτεκτονικής πρωτοπορίας στη διάρκεια του 20ου αιώνα.

Υπήρξε πρόεδρος του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Ηρακλείου και ενεργό μέλος του ΤΕΕ-ΤΑΚ και οι ιδέες, η μαχητική παρουσία και το μελετητικό του έργο συνέβαλαν καθοριστικά στην κατανόηση της ανάγκης για μια καλύτερη πολεοδομική οργάνωση της πόλης του Ηρακλείου και επηρέασαν συνολικά την αναβάθμιση της ποιότητας της αρχιτεκτονικής της στρωματογραφίας. Εκπόνησε την πρώτη πολεοδομική μελέτη επέκτασης της πόλης του Ηρακλείου και βραβεύτηκε με το α΄ βραβείο στο διαγωνισμό για το ανατολικό πολεοδομικό κέντρο το 1995 δίνοντας με κάθε ευκαιρία το αγωνιστικό του παρών σε όλα τα σχετικά ζη-

τήματα. Αγαπούσε ιδιαίτερα τη μουσική, τις τέχνες και την Ιστορία και ανέπτυξε σημαντική δράση στον τομέα της πολιτιστικής έκφρασης, συνεργαζόμενος με το μεγάλο έλληνα μουσικοσυνθέτη Μάνο Χατζιδάκι στη διοργάνωση του Μουσικού Αυγούστου στο Ηράκλειο τη δεκαετία του '80, που σημάδεψε με θετικό τρόπο την εξέλιξη της δημιουργικής έκφρασης σε όλα τα επίπεδα και άφησε σημαντικά ίχνη που επηρεάζουν μέχρι σήμερα τις σχετικές δραστηριότητες.

Συνέβαλε με ουσιαστικό τρόπο ως μέλος της επιτροπής ανέγερσης, στη δημιουργία του Πολιτιστικού Κέντρου της πόλης του Ηρακλείου το οποίο προσεχώς ολοκληρώνεται και ανέπτυξε πολύπλευρη δράση στον τομέα της διοργάνωσης πολιτιστικών γεγονότων και τη διάσωση της ιστορικής μνήμης με τη συμμετοχή του στην Εταιρεία Κρητικών Ιστορικών Μελετών. Τη γνώση, την ευαίσθητη προσωπική, επιστημονική και κοινωνική του ματιά και την αγάπη του για όλα τα παραπάνω, ο Γιάννης Περτσελάκης γενναϊόδωρα τα μοιράστηκε με όλους, με την ενεργή παρουσία του σε δρώμενα και πολύμορφες εκδηλώσεις κάθε είδους. Κυρίως όμως κατέστησε αγώνα ζωής την επιθυμία του για ανιδιοτελή προσφορά στην

Ηρακλειώτικη κοινωνία και την πόλη του και κυρίως με κάθε τρόπο θέλησε να εμπνεύσει τις νεότερες γενιές.

Η διαρκής παρουσία και η πολύτροπη διαδρομή του Γιάννη Περτσελάκη στην πρόσφατη τοπική εμπειρία, αφήνει ένα θετικό «αποτύπωμα στο χώρο και στο χρόνο» και θα αποτελεί πάντα μια ζώσα αφήγηση και μαρτυρία για την πόλη του Ηρακλείου και τους εξαιρετικούς ανθρώπους που την κατοίκησαν και την υπηρέτησαν.

Ολόκληρη η οικογένεια των Μηχανικών, είμαστε ευγνώμονες γιατί το έργο του Γιάννη Περτσελάκη αποτελεί ένα πρότυπο που μπορεί να μας διδάσκει και να καθοδηγεί τους αγώνες μας για το σεβασμό της μνήμης, τη διάσωση των τόπων μας και την ουσιαστική τους βελτίωση μέσω του σχεδιασμού. Ο ίδιος θα αποτελεί πάντα φωτεινό παράδειγμα και εμπνευση για τη στάση ζωής των αυριανών επιστημόνων και των ενεργών Πολιτών του κλάδου μας.

(Η νεκρώσιμη ακολουθία πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα 02/07/2012, στον Άγιο Τίτο).

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ

Παραιτήσεις και αντικαταστάσεις μελών της «Α» και της Δ.Ε. ΤΕΕ/ΤΑΚ

Υπεγράφησαν από το Προεδρείο της «Α» ΤΕΕ/ΤΑΚ:

1. Η υπ' αριθ. 065/09.01.2012 Πράξη Αντικατάστασης του μέλους της Αντιπροσωπείας του Τμήματος Ευάγγελου Ε. Γρηγοράκη Αρχιτέκτονα Μηχανικού, από τη συνάδελφο Σαρτζετάκη Μαρία, Πολιτικό Μηχανικό.
2. Η υπ' αριθ. 127/10.01.2012 Πράξη Αντικατάστασης του μέλους της Δ.Ε. του Τμήματος Γ. Ταβερναράκη, Πολιτικού Μηχανικού, από το συνάδελφο Βαϊλάκη Ιωάννη, Αγρ. Τοπογράφο Μηχανικό.
3. Η υπ' αριθ. 281/31.01.2012 Πράξη Αντικατάστασης του μέλους της Δ.Ε. του Τμήματος Μπριλάκη Κων/νου, Πολιτικού Μηχανικού, από το συνάδελφο Πασχαλίδη Θεόδουλο, Πολιτικό Μηχανικό.
4. Η υπ' αριθ. 810/08.02.2012 Πράξη Αντικατάστασης του μέλους της Δ.Ε. του Τμήματος Ρομπογιαννάκη Δημητρίου, Πολιτικού Μηχανικού, από το συνάδελφο Μαρνέλλο Ιωάννη, Αγρ. Τοπογράφο Μηχανικό.

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΒΑΣΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΕΕ/ΤΑΚ

(Η ΦΟΡΜΑ ΝΑ ΑΠΟΣΤΕΛΛΕΤΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΕΝΗ ΣΤΟ ΦΑΞ: 2810-281128)

Όνοματεπώνυμο: _____

Ειδικότητα: _____

Αρ. Μητρώου ΤΕΕ :

Έτος Κτήσης Άδειας Ασκ. Επαγγέλματος: _____

Email: _____

Κινητό Τηλ. :

Σταθ. Τηλέφωνο Επικοινωνίας: _____

Σας δηλώνω τα παραπάνω στοιχεία μου και σας ενημερώνω ότι επιθυμώ να τα καταχωρήσετε στη βάση δεδομένων των μελών του ΤΕΕ/ΤΑΚ, προκειμένου να με ενημερώνετε μέσω email και sms.

Περιπλέοντας το Λασίθι

Από το νομικό **Αντώνη Βγόντζα**

Τα καλοκαίρια της ζωής μου

Η Ιεράπετρα είναι ο δεύτερος τόπος γέννησής μου. Οι ρίζες μου. Ό,τι θυμάμαι από θάλασσα, είναι το υπέροχο, ανοιχτό πέλαγος μπροστά της. Τις ατέλειωτες παραλίες της, γεμάτες και σκεπασμένες με πεντακάθαρη άμμο και κεντημένες με πολύχρωμα και πολύμορφα βότσαλα. Και πού και πού, τα «ραχάκια»! Σκόρπιες συστάδες από μικρούς, κατάμαυρους βράχους. Πίσσα! Μόλις ξεπροβάλλουν πάνω απ' το νερό της θάλασσας. Καμιά φορά χάνονται, σαν φουσκώνει η θάλασσα κι υψώνονται τα κύματα. Λαχταριστός τόπος για παιδικές κουβεντούλες και συλλογή πεταλίδων.

Όλα, σχεδόν, τα καλοκαίρια, που έχουν μείνει στη μνήμη μου, της ανήκουν. Έμενα στα «Μανωλιανά». Στ' ανατολικά της πόλης. Στους θείους μου. Τον Κώστα και τη Φλώρα. Το σπίτι ήταν ένα απλό, πέτρινο, υπερυψωμένο ισόγειο, με τρία δωμάτια. Με μια μικρή στέρνα στην πίσω μεριά κι ένα πηγάδι. Μόνιμο πειρασμό για μένα. Έγερνα το κεφάλι μου στο στόμιο και προσπαθούσα να βρω το πρόσωπό μου στην επιφάνεια του νερού του πηγαδιού. Είχε κι ένα μικρό κοτέτσι. Και «πούλινα». Έτσι τα φώναζε η θεία Φλώρα. Ένα κόκορα και τέσσερις με πέντε κότες. Το σπίτι είχε ένα μικρό κηπάκο, πλάι και μπροστά. Αγαπούσα τη μοναδική ροδιά του. Οι καρποί της, σα να με περίμεναν κάθε χρόνο. Και η σκιά της, το Δεσπότη για καφέ τα γλυκά απογεύματα του καλοκαιριού. Οι θείοι μου μου έδιναν το δωμάτιο με το παράθυρο στη θάλασσα. Κι εγώ συνήθιζα να το κρατώ ανοικτό. Τότε δε φοβόμασταν.

Ανάμεσα στο σπίτι και στη θάλασσα δεν υπήρχε, ουσιαστικά, κανένα εμπόδιο. Ένας χωμάτινος δρόμος, με ελάχιστη κίνηση, από ανθρώπους και κάρα. Και λίγο πιο πέρα, όχι σε ευθεία γραμμή προς τη θάλασσα, ένα λιτό, δίπατο σπίτι, έδρα του Δεσπότη της Ιεράπετρας και της Σητείας. Μια διακριτική παρουσία στο δικό μου ορίζοντα. Γύρω απ' το σπίτι του Δεσπότη δεν υπήρχε κανένας φράχτης. Ούτε καγκελόπορτα. Προσπερνούσα άνετα τα άφθονα αλμυρικά και τις τούφες - τούφες λουλουδιών, που τα φρόντιζε μια καλογριά απ' το κοντινό μοναστήρι. Έτρεχα προς τη θάλασσα σα να 'τανε όλα δικά μου. Η άμμος έκαιγε. Συχνά, πολύ. Μερικές φορές δεν το άντεχα. Η Ιεράπετρα, από τότε, έχει αλλάξει. Δραματικά. Το πέτρινο σπίτι των θείων μου δεν υπάρχει πια. Οι πιο νέοι Δεσπότες έχουν φράξει το μεγάλο οικόπεδο της Μητρόπολης. Στην παραλία έχουν κτιστεί γιγάντια ξενοδοχεία. Σχεδόν πάνω στην άμμο. Κι η άμμος στένεψε και λιγόστεψε. Δεν είναι πια παχιά. Για δεκαετίες τη μάζευαν για τα θερμοκήπια. Κάποιος φιλότιμος δήμαρχος έβαλε τέλος σ' αυτήν την κλεψιά. Θύματα της και παθόντες εμείς και οι μνήμες μας. Και οι επόμενες γενιές. Όμως, την ευγνωμονώ. Την Ιεράπετρα! Στις αμμουδιές της και στις παραλίες της περπάτησα ώρες ατέλειωτες. Ξυπόλητος μέχρι που πλήγιαζα. Χώθηκα και κρύφτηκα. Μέχρι το λαιμό. Έπαιξα. Με όλους. Με παιδιά που δεν είχα ξανασυναντήσει. Με τη γνωστή άνεση των παιδιών. Έγειρα. Όχι σπάνια, έβγαζα ολόκληρο το βράδυ. Μετρώντας τ' άστρα και φυλλομετρώντας τις ιστορίες των μεγάλων. Στις αμμουδιές και τις παραλίες της Ιεράπετρας, έμαθα να μετρώ το χρόνο. Στη θάλασσά της, στα αέναα κύματά της, «βαπτίστηκα». Αναγνώρισα και κατανόησα, έτσι, την αιωνιότητα.

Η «Χρυσή» των ονείρων μου

Στο βάθος του ορίζοντα, μια λεπτή γραμμή. Δίπλα της, σε ελάχιστη απόσταση, μια ιδανική, μικρή επέκτασή της. Εμείς, τα παιδιά, τη μπερδεύαμε καμιά φορά με την Αφρική! Τη «μαύρη ήπειρο», που ξετρέλαινε τη φαντασία μας. Όση είχαμε προλάβει να πλάσουμε μέχρι τότε. Γιατί αυτό το πρόνομιο έχουν οι γνώσεις. Όσο αυξάνουν, κατεδαφίζουν κομμάτια της φαντασίας μας και απελευθερώνουν και κτίζουν εκατομμύρια άλλα. Οι πιο μεγάλοι μάς κορόιδευαν. Κι αυτοί, καμιά φορά, κατάφερναν να βλέπουν την Αφρική. Από την κορυφή του Αη Γιώργη. Βορειοανατολικά της Ιεράπετρας. Το «Γαϊδουρονήσι», έτσι το λέγανε τότε, δεν το επισκέφθηκα ποτέ στα παιδικά μου χρόνια. Οι μεγάλοι δε μας έπαιρναν μαζί τους. Πήγαιναν για ψάρεμα μόνοι τους. Τους ήμασταν βάρος. Σα να έδειχναν κιάλας πως μας βαριόντουσαν. Αργότερα κατάλαβα πως δε θέλανε να ξέρουμε εμείς πόσα ψάρια έπιασαν. Αν έπιαναν. Δεν ήσαν επαγγελματίες ψαράδες. Και πολλές φορές γυρνούσαν με πολύ μικρά ψάρια και πιο πολλές γρατζουνιές στα χέρια τους. Κοβόντουσαν στα βράχια ή στα «ραχάκια». Μετά από πολλά χρόνια, ξεκίνησαν να το λένε «Χρυσή». Ήταν και τα πρώτα χρόνια της ωριμότητάς μου. Τότε το επισκέφθηκα. Με το πλοίο της γραμμής. Δε βρήκα αυτό που φανταζόμουν. Τα όνειρα, που είχα επενδύσει σ' εκείνη τη λεπτή γραμμή, ήταν διαφορετικά. Εκπληξη και μαγεία, πάντως.

Το μεγαλύτερο μέρος της «Χρυσής» το καλύπτει μια παχιά άμμος. Λόφοι σχεδόν. Λεπτόκοκκη και χονδροκόκκη η άμμος. Τη συγκρατούν πάμπολλοι κέδροι. Που στηρίζονται σ' ένα πλέγμα ριζών. Πολύ πιο πλατύ και μακρύ από το ύψος τους. Σαν τα πόδια μιας αράχνης. Με ακτίνα διπλάσια απ' το ύψος των κέδρων. Το φύλλωμά τους, συχνά, «χαϊδεύει» το έδαφος. Κάποιος μέτρησε τους κέδρους. Δεκατέσσερις κέδροι σε κάθε στρέμμα. Μέσος όρος, φυσικά. Οι κέδροι έχουν μετρήσει πολλά χρόνια ζωής. Διακόσια χρόνια! Μέσος όρος, φυσικά και πάλι¹.

Η βλάστηση παρουσιάζει ποικιλία. Εκτός από κέδρους, συναντάς θαμνοκυπάρισσους, αραιούς θαμνότοπους και παραλιακή βλάστηση². Τόσο φιλική προς την άμμο. Έχουν καταγράψει εκατό είδη φυτών³. Αρκετά από αυτά είναι σπάνια. Σχεδόν απειλούνται με εξαφάνιση. Και εκατόν είκοσι είδη πουλιών⁴.

¹ Δήμος Ιεράπετρας, Καλούστ Παραγκαμιάν, «Η νήσος Χρυσή», Ιεράπετρα, Ιούλιος 2000, σελ. 1418

² Ο.π. σελ. 13

³ Ο.π. σελ. 17

⁴ Ο.π. σελ. 21

Η «Χρυσή», είναι σχεδόν επίπεδη. Το υψόμετρό της δεν ξεπερνά τα δέκα μέτρα. Πέντε τετραγωνικά χιλιόμετρα, όλη κι όλη. Μια κουκκίδα βαθιά μέσα σε μια απέραντη θάλασσα. Κλίνη και λίκνο ονειρεμένων ταξιδιών. Τα βασικά πετρώματα του νησιού δημιουργήθηκαν με τη στερεοποίηση λάβας από υποθαλάσσιο ηφαιστείο. Εκατομμύρια χρόνια πριν. Τα χρώματά τους εντυπωσιάζουν. Καστανοκόκκινο! Γκριζοπράσινο! Μαύρο. Όλα τα απολιθώματα που βρέθηκαν στο νησί προέρχονται από τη θάλασσα. Αυτή τα εναπόθεσε με ευλάβεια και πάθος πάνω στα ηφαιστειογενή πετρώματα. Όταν η «Χρυσή» ήταν ακόμα βυθισμένη στο νερό. Αυτή η «θεία μετάληψη» της γης πρέπει να κράτησε δεκάδες χιλιάδες χρόνια. Κάπου ανάμεσα σε 350 χιλιάδες έως 70 χιλιάδες χρόνια. Και σαν ξεχώρισε η γη της «Χρυσής» από τη θάλασσα, μαζεύτηκαν κι ακούμπησαν στις βόρειες ακτές της εκατομμύρια κοχύλια. Η λευκή άμμος και τα κοχύλια χαρίζουν στα νερά εκείνο το αζεπέραστο, γοητευτικό, νοσταλγικό κι ονειροπόλο γαλαζοπράσινο χρώμα τους.

Η «Χρυσή» βρίσκεται 15 χιλιόμετρα ή 8 μίλια νότια της Ιεράπετρας. Χρειάστηκε να γίνω φοιτητής της Νομικής για να «τρέξω» αυτή την απόσταση. Μέχρι σήμερα, η «Χρυσή» παραμένει η γη των δικών μου ονείρων. Δεν είναι, πάντοτε, τα ίδια. Δεν έχουν το ίδιο, πάντοτε, βάθος. Δεν απογειώνονται για τις ίδιες πτήσεις. Έχουν όμως ένα απαραίτακτο θεμελιακό στοιχείο. Έχουν την ίδια θέση στο κάδρο των προσωπικών και βιωματικών αξιών. Τη θέληση για ζωή! Στις ώρες και τα λεπτά της αυτονόητης σκληρής αυτοκριτικής μου, στοχάζομαι. Πώς θα κατάφερα να συνεχίζω τη ζωή μου χωρίς την εσωτερική μου ορμή να πλάθω όνειρα; Το ένα διάδοχο του άλλου. Όχι απαραίτητα με τους ίδιους συνεπιβάτες. Όνειρα με ορίζοντα, πλην, όμως, απρόβλεπτη πορεία. Όχι για αναχώρηση.

Στο «Κουφονήσι» των φοιτητικών μου χρόνων.

Στη «Λεύκη» των νομικών αναζητήσεών μου

Κόντευα να τελειώσω τη Νομική και δεν είχα απομακρυνθεί πολύ από την Ιεράπετρα. Τον «Άγιο»⁵ τον ήξερα σαν πρώτο σταθμό σ' ένα κουραστικό ταξίδι. Ιεράπετρα – Ηράκλειο, περίπου πέντε ώρες. Τότε! Και μ' ένα δεύτερο σταθμό, στον «Άη Γιώργη», στο Σεληνάρι. Υποχρεωτικό. Αλλιώς ο άγιος θα μας «κατέστρεφε». Πόσες και πόσες ιστορίες δεν είχα ακούσει γι' αυτό. Φυσικά και είχα επισκεφθεί την Κνωσό. Το μεγαλοπρεπές παλάτι της. Με το σαγηνευτικό ανάγλυφο της γύρω περιοχής. Τον «Πρίγκιπα των Κρίνων». Και την «Παριζιάνα». Και τη Φαιστό. Με την πανοραμική θέα της Μεσσαράς. Και το Αρκάδι. Της ανυπέροχης θυσίας. Πάντα με το σχολείο. Και το Ρέθυμνο και τα Χανιά των Βενιζέλων. Τα πρώτα χρόνια με το πλοίο.

Ανατολικά της Ιεράπετρας, είχα ψάξει τον «Περιστέρα». Ένα φρούδι γης, γεμάτο σπηλιές. Είχα κολυμπήσει στην «Αγία Φωτιά»⁶, μετρώντας τα βότσαλά της. Και με την ευλαβή θειά μου και την Αγγελικούλα, την ξαδέρφη μου, είχα προλάβει να φτάσω στη Μονή Καψά. Δε με απατά η μνήμη μου. Μ' ένα μεγάλο καϊκι από την Ιεράπετρα. Και μετά καβάλα σε μουλάρια και αλόγα. Κάπου ανάμεσα στο «Μακρύ Γυαλλό» και στο «Γούδουρα». Σκαλισμένη η μονή μέσα στα βράχια. Η ίδρυσή της χάνεται στα βάθη των αιώνων. Μερικοί ισχυρίζονται, στο μέσο του 15ου αιώνα. Το ξαναζωντανεμά της οφείλεται σε ευλάβεια. Και σε μικροπατάες ή μύθους. Στα χρόνια της παιδικής μου νοσταλγίας, ήξερα μόνο τις πράξεις της ευλάβειας και των θαυμάτων. Ούτε ένα μέτρο πιο πέρα. Ούτε στη Ζάκρο. Ούτε στον Ξερόκαμπο. Ματιές, μόνο, στο βάθος του Λιβυκού πελάγους. Μόνο αυτό με μάγευε. Κάτι ξερονήσια, που φάνταζαν μακριά από την ακτή, δε φυλάκιζαν το βλέμμα μου, έστω και για κάποια δευτερόλεπτα.

Ευτυχώς που πρόλαβα. Με συμφοιτητές και συμφοιτητριάς μου, θέλαμε να ψάξουμε την πατρίδα μας. Γνωρίσαμε κάποιους ψαράδες στο «Γούδουρα». Μας πρότειναν να μας δείξουν το «νησί». Έτσι το έλεγαν. Κά-

ποιοι το είχαν βαφτίσει «Κουφονήσι». Στην καθημερινή λαλιά τους δεν είχε άλλο όνομα. Το «νησί». Το καλοκαίρι πολλοί ψαράδες έφερναν στο «νησί» τις οικογένειές τους. Σπίτι τους, οι σπηλιές. Φαί τους, ο κόπος της προηγούμενης βραδιάς. Ψάρια, μικρά και μεγάλα. Μας φιλοξένησαν. Οι σπηλιές είχαν χωριστεί απ' τους αιώνες σε πολλά δωμάτια. Γύρω από πρόχειρες, ζωντανές φωτιές, που κρατούσαν ώρες, τους γνωρίσαμε και μας γνώρισαν. Μας έβαζαν νομικά ερωτήματα κι εμείς βιαζόμασταν να απαντήσουμε. Μας διηγούντουσαν τις εκπληκτικές ιστορίες των ναυτικών και των νησιωτών. Μας μιλούσαν για «κουζουλούς» αρχαιολόγους, για πειρατές και φευγάτους καπετάνιους. Ακόμα και για πολέμους, πάνω σ' αυτό το νησί. Γι' αυτό το νησί! Δεν τους πολυπιστεύαμε. Τότε!

Οι παραλίες του νησιού, η μια πιο όμορφη από την άλλη. Το περπατήσαμε

όλο το νησί. Σχεδόν ματώσαμε. Δεν είδαμε παρά τα χαλάσματα μιας μικρής εκκλησιάς. Αργότερα, πολύ αργότερα, κάπου στο τέλος της δεκαετίας του '70 και στις αρχές της δεκαετίας του '80, μάθαμε για ερείπια ρωμαϊκής πόλης. Για πολλά τμήματα από μια μεγαλοπρεπή ρωμαϊκή έπαυλη. Με εκπληκτικά ψηφιδωτά. Με ζωντανά τα χρώματα. Ιδίως το κόκκινο. Για τεράστιες δεξαμενές επεξεργασίας της πορφύρας⁷. Για τα ερείπια ενός ρωμαϊκού ναού. Για ένα λίθινο θέατρο – ωδείο χιλίων θέσεων.

Ο Νίκος Παπαδάκης, ένας σπουδαίος αρχαιολόγος από τη Σητεία, χωρίς πολλές διαδικαστικές τυπικότητες, είχε προχωρήσει στις ανασκαφές. Με τα εκπληκτικά αυτά ευρήματα. Τα έφερε όλα στο φως. Κι αυτό το φως κι αυτή η αλμύρα, άρχισε από τότε να τα φθείρει. Αδιαφορία; Ανημπορία; Ο Νίκος προχώρησε, πάντως, τις γνώσεις μας σε βάθος. Βρήκε πολλές διαδρομές μεταξύ τους. Κομμάτια από τα πρακτικά διεθνών διαιτητικών δικαστηρίων της ρωμαϊκής εποχής βρίσκονται εντειχισμένα στο παρεκκλήσι της μονής Τοπλού. Άλλα κομμάτια, στο ναό της Λευκοφρυνηής Αρτέμιδος. Στη Μικρασιατική Μαγνησία⁸. Κι από κει, ταξίδεψαν στο μεγάλο Μουσείο της Περγάμου, στο Βερολίνο.

Αυτά, σαν τελειόφοιτοι φοιτητές της Νομικής, δεν τα ξέραμε. Είχαμε ολοκληρώσει τις πανεπιστημιακές γνώσεις μας στο δημόσιο διεθνές δίκαιο. Ο Κώστας Ευσταθιάδης, καθηγητής μας τότε, ένας παράξενος και ιδιότροπος άνθρωπος, δεν είχε καταφέρει να μας αποκαλύψει τα μυστικά αυτού του επιστημονικού κλάδου. Πολυταξιδεμένος ο ίδιος και σε κρατικές αποστολές, δε μας πλησίασε ποτέ. Με τα μαθήματά του μας «ξεναγούσε» στους διαδρόμους των Διεθνών Οργανισμών, μας ανέλυε τις

⁵ Έτσι αποκαλούσαμε, τότε, τον Άγιο Νικόλαο.

⁶ Η παραλία της Αγίας Φωτίας βρίσκεται 13 χιλ. από την πόλη της Ιεράπετρας, προς την Σητεία και μόλις 3 χιλ. από το χωριό Φέρμα.

⁷ Ι. Μ. Βαρβιτσιώτη, «Πολιτιστική Φωτογραφιμετρία», Εκδόσεις Μίλητος, Αθήνα, 2005, σελ. 126-129, T.A.B. Spratt, «Ταξίδια και Έρευνες στην Κρήτη του 1850», Μετάφραση: Μαρία Ψιλάκη, Τόμος Α', Εκδόσεις Καρμάνωρ 2007, σελ. 325-326

⁸ Ο.π. Παπαδάκη, σελ. 190, *Pasley travels in Crete*, London, 1938, τομ. 1, σελ. 290, Sheila L. Ager, «*Interstate Arbitrations in the Greek World, 337-90 B.C.*», University of California Press, 1996, Berkeley and Los Angeles, California, pages 431-446

διεθνείς συνθήκες, ακόμα και αυτές που είχαν παύσει να ισχύουν, αλλά ποτέ δε μας έδωσε όλο το φάσμα των διεθνών σχέσεων και των μεθόδων επίλυσης των διεθνών διαφορών. Και δεν αγαπούσε τις πολλές αναφορές στα ανθρώπινα δικαιώματα. Έτσι, ποτέ δεν κατανοήσαμε πώς λύνονται οι διεθνείς διαφορές. Μόνο με καταστρεπτικούς πολέμους και συνθήκες μετά από αυτούς. Αυτά μόνο μάθαμε. Σήμερα, φυσικά, οι νομικοί της γενιάς μου, ξέρουμε περισσότερα. Μας βοήθησαν νεότεροι επιστήμονες. Ορισμένοι πολύ πιο έντιμοι από εκείνον. Και ορισμένοι με τη λατρευτή ιδιότητα του σκαπανέα. Όπως ο Νίκος Παπαδάκης, που δεν είναι σήμερα ανάμεσά μας.

Τον 3ο αιώνα π.Χ., η Κρήτη κλυδωνιζόταν από σφοδρούς πολέμους μεταξύ των πόλεων της. Τους πολέμους αυτούς υποδαύλιζαν οι «μεγάλες δυνάμεις» της εποχής. Οι Μακεδόνες και οι ηγεμόνες της Αιγύπτου⁹.

Οι Πραίσιοι, οι Ιτάνιοι και οι Ιεραπύτνιοι διαφέντευαν τις γύρω περιοχές. Είχαν πάντα διαφορές για τα όρια δικαιοδοσίας τους. Συχνά ένοπλες και αιματηρές. Τότε το νησί ονομαζόταν «Λεύκη». Στη διαμάχη αυτή αναμείχθηκαν και οι Σηλιίτες με τους Σηταίτες. Στην αρχαία Πραισό έχει βρεθεί ψήφισμα του 3ου αι. π. Χ. Σ' αυτό καταγράφονται οι όροι συμφωνίας ανάμεσα στους Πραίσιους και το ναυτικό των Σηλιιτών και Σηταιτών. Οι Πραίσιοι ήθελαν το ναυτικό των άλλων δυο πόλεων, για να μπορούν ν' αντιμετωπίζουν το υπέρτερο ναυτικό των Ιτανίων¹⁰.

Η Ίτανος έμαθε για τη σύναψη της συμφωνίας. Μπροστά στην απειλή, ζήτησε βοήθεια από το βασιλιά της Αιγύπτου, Πτολεμαίο τον Β' τον Φιλάδελφο (309-246 π.Χ.). Ο τελευταίος, θεώρησε πολύτιμη την ευκαιρία, για να δημιουργήσει άλλη μία ναυτική βάση στο Αιγαίο. Την άρπαξε. Μέχρι και την εποχή του Πτολεμαίου του ΣΤ' του Φιλομήτορος (187-146 π.Χ.) υπήρχε στη «Λεύκη» και Πτολεμαϊκή φρουρά¹¹.

Η Ίτανος, γεωπολιτικά, ήταν το «μάτι» της Αιγύπτου στην ανατολική Μεσόγειο, μέχρι το θάνατο του Πτολεμαίου του ΣΤ' (146 π.Χ.). Ο διάδοχός του, ο Πτολεμαίος Ζ', απομάκρυνε τις αιγυπτιακές φρουρές από το Αιγαίο και φυσικά την Ίτανος. Το 140 π.Χ., η Ιεράπυτνα επιτέθηκε, κατέστρεψε και εποίκησε, στη συνέχεια, την Πραισό. Ο φόβος της Αιγύπτου είχε εξατμιστεί. Και με τη συμμαχία της ισχυρής Ρόδου, θεώρησε κατάλληλη την ευκαιρία να μεγαλώσει τα όριά της σε βάρος της Ίτανου.

Οι Ρωμαίοι, κηδεμόνες των Ελλήνων, προσπάθησαν να σταματήσουν τις εχθροπραξίες μεταξύ Ιτανίων και Ιεραπυτνίων. Αρχικά έστειλαν τον Servius Sulpricius, ύπατο κατά το 143 π.Χ., με καθήκοντα διαιτητή. Προηγουμένως, η Ιεράπυτνα είχε στείλει αναφορά για τις διεκδικήσεις της πάνω στη «Λεύκη» και το ιερό του Δικταίου Διός στην Ελεία χώρα. Η διαιτητική απόφαση του Sulpricius ήταν ευνοϊκή γι' αυτήν. Τότε οι Ιτάνιοι απέστειλαν διαμαρτυρία στη Ρωμαϊκή Σύγκλητο. Με τη σειρά της, η Σύγκλητος έστειλε δεύτερη πρεσβεία, με επικεφαλής τον Quintus Fabius, ύπατο το 145 π.Χ. ή τον Servilianus, ύπατο το 142 π.Χ.

Η δεύτερη αυτή πρεσβεία, γύρω στο 141 π.Χ., ζήτησε να μείνουν τα σύνορα όπως είχαν πριν από τον πόλεμο. Status quo ante bellum! Η απόφαση του Sulpricius ήταν πια άκυρη. Η δυσαρεστημένη Ιεράπυτνα προσέβαλε την απόφαση του Fabius στη Σύγκλητο¹².

Τότε αποφασίστηκε τρίτη πρεσβεία. Με επικεφαλής τον Leucius Calpurnius Piso. Αυτός όρισε τη Μαγνησία, στη Μικρά Ασία, ως τον τόπο διεξαγωγής της διαιτησίας. Και ζήτησε από τους κατοίκους της να εκλέξουν 18 συμπολίτες τους ως διαιτητές. Η αρχαία Μαγνησία διατηρούσε πατροπαράδοτους δεσμούς φιλίας με τις πόλεις της ανατολικής Κρή-

της. Οι διαιτητές όφειλαν να ερμηνεύσουν το status quo ante bellum του Fabius. Και η τρίτη απόφαση ήταν αρνητική για τους Ιεραπυτνίους¹³. Οι Μάγνητες πείστηκαν ότι η Ελεία χώρα με το ιερό του Δικταίου Διός και η «Λεύκη» ανήκαν στην Ίτανος. Από κληρονομιά! Φαίνεται πως η απόφαση αυτή δεν έδωσε τέλος στη διαμάχη¹⁴. Οι Ιεραπύτνιοι προσέφυγαν ξανά στη Ρωμαϊκή Σύγκλητο¹⁵. Όμως, δεν αναφέρονται πια μεγάλες ένοπλες συγκρούσεις.

Γιατί η «Λεύκη» αποτέλεσε το μήλο της έριδος για πολλούς αιώνες; Είχε πλεονεκτική στρατηγική θέση στα νώτα της Πραισού και της Ιεράπυτνας. Κάτι σαν προχωρημένο φυλάκιο. Και βέβαια, ήταν προσοδοφόρο οικονομικά νησί. Εξαιρετικός αλιευτικός σταθμός. Κυρίως όμως, ήταν το σπουδαιότερο, στην εποχή του, κέντρο επεξεργασίας πορφύρας¹⁶. Έμαθα πολλά. Πέρα απ' τα πανεπιστημιακά μου βιβλία. Μια πορεία ανάμεσα σε κείμενα και εμπειρίες.

• Πως οι Έλληνες, από παλιά, δεν μπορούσαμε να βρούμε εύκολα λύσεις στα διάφορα εσωτερικά μας προβλήματα. Προτιμούσαμε να «παίζουμε» με τους μεγάλους κάθε εποχής. Κι αυτοί, με τη σειρά τους, «παίζανε» μ' εμάς. Με μεγάλο κόστος. Η Αρχαία Ελλάδα, πριν υποταχθεί στους Ρωμαίους, είχε κατακερματισθεί.

• Πως η εικόνα του δικαίου αλλάζει ανάμεσα στα πανεπιστημιακά βιβλία και στην πραγματικότητα. Η αφηρητή της κατανόησης ξεκινά από κείνη. Η ζωή και η πείρα προσθέτει στοιχεία, αφαιρεί παραγράφους και δίνει ένα πρωτόγνωρο βάθος στις έννοιες, στις δομές και στην αποστολή του δικαίου.

• Πως οι διαφορές, από παλιά, λυνόντουσαν και με διαιτησίες. Συχνά. Και με διεθνείς διαιτησίες. Αν σκεφθούμε ότι διαιτησίες διευκόλυναν και την έξοδο από την «καυτή λάβα» σοβαρών αξιόποινων πράξεων, δεν ξέρω πόσο σοφότεροι και πολιτιστικά ανεβασμένοι είμαστε εμείς, που τόσο εύκολα προσφεύγουμε στις δικαστικές αίθουσες.

«Μόχλος», σημείο συνάντησης

Απ' τα πρώτα βήματά μου στον επαγγελματικό μου χώρο, έμαθα να ταξιδεύω. Σ' ολόκληρη την Ελλάδα. Και στην Κρήτη. Έμαθα μέρη που άκουγα και δεν είχα θαυμάσει από κοντά. Έμαθα τα Σφακιά και την Κίσσαμο. Έμαθα το Αμάρι και το Σπήλι. Έμαθα τα Μάταλα των «παιδιών των λουλουδιών» και τους Καλούς Λιμένες, που πάτησε ο Απόστολος Παύλος. Έμαθα σε βάθος τη Σητεία και το Παλιόκαστρο. Έμαθα να συναντώ ανθρώπους.

⁹ Ό.π. Παπαδάκη, σελ. 190

¹⁰ Νίκου Π. Παπαδάκη, «Αρχαιολογικά ευρήματα στο Κουφονήσι Σητείας», ΑΜΑΛΘΕΙΑ, Τριμηνιαίον Περιοδικόν της Ιστορικής – Λαογραφικής Εταιρείας Νομού Λασιθίου, Άγιος Νικόλαος, 1976, σελ. 190.

¹¹ Ό.π. Παπαδάκη, σελ. 191, Επιγραφή Τοπλού, Στ. 97

¹² Ό.π. Παπαδάκη, σελ. 192.

¹³ Ό.π. Τ.Α.Β. Spratt, σελ. 328

¹⁴ Ό.π. Παπαδάκη, σελ. 193.

¹⁵ Ν. Ι. Παπαδάκη, Η αρχαία ανατολική Κρήτη, σελ. 184-190

¹⁶ Νίκου Π. Παπαδάκη, «Αρχαιολογικά ευρήματα στο Κουφονήσι Σητείας», ΑΜΑΛΘΕΙΑ, Τριμηνιαίον Περιοδικόν της Ιστορικής – Λαογραφικής Εταιρείας Νομού Λασιθίου, Άγιος Νικόλαος, 1976, σελ. 194

Στο «Μόχλος» φτάσαμε με παρέες από Σητεία, Τουρλωτή και τον Άγιο. Ψαροχώρι, με ελάχιστους μόνιμους κατοίκους, πριν δέκα χρόνια. Η στατιστική του 2000 δε βρήκε κανέναν. Τρεις - τέσσερις ταβέρνες όλο το χωριό. Προτιμούσαμε τις δύο πρώτες. Τις πιο κοντινές στο απέναντι νησάκι, με το ίδιο όνομα.

Ο «Μόχλος» είναι ένα μικρό, γυμνό νησί. Εκατόν πενήντα μέτρα από την ξηρά. Και εννιά χιλιόμετρα από την Τουρλωτή. Στην εποχή του χαλκού, η επιφάνεια της θάλασσας ήταν πιο χαμηλά. Το νησάκι ενωνόταν με την ξηρά, μ' ένα στενό πορθμό. Σε κάθε πλευρά του είχε ένα λιμανάκι. Για να προφυλάσσονται τα πλοία, ανάλογα με τον άνεμο που φυσούσε.

Σήμερα, στο σημείο αυτό, το βάθος δεν ξεπερνά τα δυόμισι μέτρα. Στις αρχές του 20ού αιώνα, ανακαλύφθηκαν πολλοί μαζικοί τάφοι, κτισμένοι στη γη, σαν σπίτια. Χρονολογικά ανήκουν στη Μεσομινωική περίοδο. Κάπου ανάμεσα στο 2200 έως 2000 π.Χ. Τα ευρήματα είναι εντυπωσιακά. Σ' όλο το νησάκι είναι διάσπαρτα τα ερείπια οικισμών μεγάλων περιοδων της αρχαιότητας. Μεσομινωική. Υστερομινωική. Ρωμαϊκή. Βυζαντινή. Η αρχαιολογική σκαπάνη συνεχώς ανακαλύπτει. Τελευταίες ανασκαφές πλάτυναν και επιμήκυναν τα όρια της ιστορίας. Απ' τα παιδικά μας χρόνια ξέραμε ότι ο πιο αρχαίος οικισμός στο Λασιθί, ήταν τα Γουρνια. Ένας σημαντικός μινωικός οικισμός, πριν ή μετά την Παχειά Άμμο. Ανάλογα από τα πού και προς τα πού ταξιδεύεις. Η φιλοτιμία των αρχαιολόγων μας σπρώχνει τα όρια της ιστορίας όλο και προς τα πίσω.

Στο «Μόχλος» των συναντήσεών μας, έμαθα ακόμα πιο πολλούς ανθρώπους. Κι απ' άλλους τόπους. Ελλαδίτες. Και ξένους. Με διαφορετικές αναζητήσεις. Και με κοινές αγωνίες. Έμαθα πιο πολλά για τον άνθρωπο. Και για την πορεία του. Που έχει βάθος χρόνου. Η ιστορία δεν ξεκίνησε τον 8ο και 7ο π.Χ. αιώνα, όπως μας δίδασκε ο γερο-δάσκαλος στο δημοτικό. Τον Τρωικό Πόλεμο μας τον δίδασκε σαν μύθο. Η ιστορία πάει πίσω, παλιά. Πολύ παλιά. Και πιο μακριά. Είναι συναρπαστικό το κυνήγι της ιστορίας του ανθρώπου, μέσα στη Δημιουργία και την Κοσμογονία. Δεν ξεκίνησε μόνο με τους Έλληνες. Σίγουρα η ιστορική εμφάνιση των Ελλήνων άλλαξε πολλά. Είναι όμως μίξερ να μη σηκώνουμε τον ιστορικό ορίζοντα πιο ψηλά από την Ελλάδα. Και λάθος στάση. Δεν παίρνουμε τις σωστές αποφάσεις.

Στη «Σπιναλόγκα», το νησί των λεπρών

Τη «Σπιναλόγκα» την είχα πρωτοδεί, σαν παιδί, από μακριά. Δεν είχα τελειώσει καλά καλά το δημοτικό και κάποια ξαδέρφια μου «με πήγαν κούρσα» ως την Ελούντα. Μου την έδειξαν σα να 'δειχναν φυλακές. Εφτακόσια μέτρα απόσταση αφαιρούν από τη ματιά πολλές λεπτομέρειες. Και συμπληρώνουν άλλες, δικές μας. Ανάλογα με το φορτίο του μυαλού μας. Τότε δεν πήγαινε στην Ελούντα κανείς για επίσκεψη. Πρέπει να έμεναν ακόμη λεπροί. Είχα την εικόνα της βαριάς δερματικής ασθένειας, της έλλειψης οποιασδήποτε θεραπείας. Μόνο με «θαύματα» μπορούσαν να «ιαθούν». Και κυρίως, το δράμα μιας απέραντης κοινωνικής απομόνωσης συνανθρώπων μας, που οι ίδιοι δεν φταίγανε. Σαν γυρίσαμε στον «Άγιο», πήγαμε σε φαρμακείο και πλύναμε τα χέρια μας με οινόπνευμα.

Σήμερα, τη «Σπιναλόγκα» την ξέρουμε όλοι. Μαζί με την ιστορία και τους μύθους της. Οι Ενετοί την ονόμασαν «Μακρύ αγκάθι». Spina lunga. Η λεκτική παραφθορά της καθημερινής λαλιάς οδήγησε στη σημερινή της ονομασία. Τα ίχνη των Ενετών είναι βαριά. Κάποιοι από τους χαρτογράφους τους υποστήριξε πως η «Σπιναλόγκα» δεν ήταν πάντα νησί. Η φύση την είχε ενώσει με τη γειτονική χερσόνησο «Κολοκύθα». Το 1526 οι Ενετοί κατέστρεψαν μέρος της χερσονήσου και δημιούργησαν το νησί. Απ' την τοποθεσία του, το νησί είχε πλεονέκτημα. Φυσικό οχυρό στο λιμάνι της αρχαίας πόλης «Ολούς». Και αυτή και η γύρω περιοχή καταστράφηκαν και ερημώθηκαν τον 7ο αι. μ. Χ. από τους Αραβες. Μέχρι τον ερχομό των Ενετών. Και την Άλωση της Πόλης. Και την κατάληψη της Κύ-

πρου από τους Τούρκους.

Η «Σπιναλόγκα» έπεσε τελευταία στα χέρια των Τούρκων. Το 1715. Εξηνηταπέντε χρόνια μετά την κατάληψη της Κρήτης. Καταφύγιο των Χαϊνηδων. Κάθε επαναστάτη Κρητικού που δεν άντεχε τους σκοτωμούς, τις δολοφονίες, τους απαγχονισμούς, τις λεηλασίες, τους εξανδραποδισμούς. Το 1903 σημάδεψε οριστικά την ιστορία της «Σπιναλόγκας». Στις 7 Ιουνίου του 1903, στην «Επίσημη Εφημερίδα της Κρητικής Πολιτείας» δημοσιεύεται ο ν. 463/1903 «Περί εγκαταστάσεως των εν Κρήτη λεπρών»¹⁷. Ο νόμος υπογράφεται από την Πρίγκιπα Γεώργιο ως Υπάτο Αρμοστή στην Κρήτη και από τον Ιωάννη Τσουδερό, αρχηγό, τότε, της συντηρητικής παράταξης. Στο άρθρο μοναδικό, «Ορίζεται τόπος εγκαταστάσεως των λεπρών η νήσος Σπιναλόγκα ... η εγκατάστασις γεννήσεται εντός τριών μηνών από της ισχύος του παρόντος νόμου ... Εν Χαλέπα, τη 30η Μαΐου 1903.

Είχε προηγηθεί ζωηρή συζήτηση στην Κρητική Βουλή. Κυρίως για το πόσο θα κόστιζε η εγκατάσταση αυτή. Μέχρι τότε, οι λεπροί μένανε απομονωμένοι, έξω από τα όρια κάθε πόλης ή χωριού¹⁸. Στο Ηράκλειο, τους είχαν συγκεντρώσει στη «Μεσκηνιά». Τη σημερινή «Χρυσοπηγή», πάνω από τη συνοικία «Πόρος».

Η ανθρωπιστική διάσταση πολύ λίγο τους απασχόλησε. Ή μάλλον, κανέναν από τους βουλευτές της Κρητικής Πολιτείας. Σημείο, που διαφώνησαν, ήταν η επιλογή του τόπου συγκέντρωσης. Ορισμένοι από τους βουλευτές πρότειναν άλλα νησιά¹⁹.

Ο Ελευθέριος Βενιζέλος έδειξε ενδιαφέρον για την τύχη των λεπρών στη «Σπιναλόγκα». Αλληλογραφούσε με φίλους του, για την τύχη τους. Προέβαινε και σε προσωπικές δωρεές. Και παρακολουθούσε την εκτέλεση των έργων που είχε ζητήσει. Απ' ό,τι ξέρουμε, δεν υπήρξε από τη μεριά του, μια πλήρης πρόταση κατάργησης του νησιού, ως τόπου συγκέντρωσης των λεπρών.

Μέχρι το Σεπτέμβριο του 1957. Με το άρθρο 4 του ν.δ. 3766/1957 καταργήθηκε το «εν Σπιναλόγκα της Νήσου Κρήτης Νοσηλευτήριον Λεπρών "Άγιος Παντελεήμων" ... εκλιπόντος του σκοπού αυτού».

Μ' αυτή την ιστορία και με αυτό το νησί θέλω να κλείσω τη βιωματική πλοήγησή μου στα νησιά του Λασιθίου. Η έννοια του «προοδευτικού» αλλάζει. Μεταβάλλεται. Ό,τι ήταν προοδευτικό χτες, σήμερα δεν είναι. Μπορεί ν' αποδειχθεί και αντιδραστικό. Η εξέλιξη της επιστήμης και οι μεταβολές στους εσωτερικούς σχηματισμούς των κοινωνικών δυνάμεων μπορούν να καταστήσουν μια καινοτομία άλλοτε περιττή, άλλοτε απάνθρωπη. Δύσκολο είναι να απονείμεις επαίνους ή να καταγράψεις καταδίκες σε κάτι που το βλέπεις απομονωμένο από το περιβάλλον του, τους ανθρώπους, πρωταγωνιστές και μη, και τελικά τη συνολική ιστορία. Η κατάργηση των μεγάλων δήμων, σε μικρότερους και κοινότητες, από τον Ελευθέριο Βενιζέλο στη συνολική νεωτεριστική του προσπάθεια το 1912, ήταν εργαλείο για να «σπάσει» τους παλαιοκομματικούς δεσμούς που κυριαρχούσαν σε όλη τη χώρα. Το 1997, με τον «Καποδίστρια» οι μικροί δήμοι μεγάλωσαν και απορρόφησαν σχεδόν όλες τις κοινότητες. Εργαλείο, λοιπόν, και ο «Καποδίστριας» προς την αντίθετη, προφανώς, κατεύθυνση, για να καταστεί η τοπική αυτοδιοίκηση βιώσιμη. Με το ίδιο νομοθετικό διάταγμα και με το ίδιο άρθρο και με την ίδια παράγραφο, που καταργήθηκε η «Σπιναλόγκα» ως νοσηλευτήριο λεπρών «Άγιος Παντελεήμων», ιδρύθηκε «Νοσηλευτικό ίδρυμα νευροψυχικών ανιάτων ατόμων υπό την επωνυμία "Άγιος Παντελεήμων" ... δια την περίθαλψιν διανοητικώς και ψυχικώς ανωμάλων και καθυστερημένων μη ιασίων και μη κοινωνικώς βιωσίων ατόμων».

Τέτοιο ίδρυμα δεν φιλοξένησε πια η Σπιναλόγκα. Τους τελευταίους λεπρούς της, τους μετέφεραν στην Αγία Βαρβάρα Αττικής. Σήμερα το νησί του μαρτυρίου αποτελεί τον δεύτερο τόπο επισκεψιμότητας, μετά την Κνωσό.

¹⁷ Βλ. «Επίσημος Εφημερίς της Κρητικής Πολιτείας, Τεύχος Πρώτον», Χανιά, 7 Ιουνίου 1903

¹⁸ Ο.π. Τ.Α.Β. Spratt, σελ. 350 «Στην Κρήτη κάθε επαρχία διαθέτει χωριστό μέρος για τους λεπρούς της...»

¹⁹ Βλ. Πρακτικά Κρητικής Βουλής, Επίσημος Εφημερίς, Τεύχος Δ', Εστενογραφημένα Πρακτικά της Βουλής, Περίοδος Β', Συνεδρία ΚΣΤ', σελ. 309-312

Πότε θα κάνει ξαστεριά;

Από τον αρχιτέκτονα και ομότ. καθηγητή ΕΜΠ Δημήτρη Φιλίππιδη

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ

Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη (1938), δίπλωμα αρχιτέκτονα Ε.Μ. Πολυτεχνείου (1962). Διατριβή στο πανεπιστήμιο του Μίσιγκαν, ΗΠΑ (αναδημοσίευση 1973). Εργάστηκε στο γραφείο Δοξιάδη (Αθήνα και Αμερική 1964-70) και κατόπιν ατομικά και συλλογικά στην Ελλάδα, σε αρχιτεκτονικές και πολεοδομικές μελέτες έως το 1995. Δίδαξε πολεοδομία στη σχολή αρχιτεκτόνων του Ε.Μ. Πολυτεχνείου (1975-2005) και παράλληλα σε άλλα προγράμματα και επιμορφωτικά σεμινάρια (1979-1990) ενώ έχει λάβει μέρος σε συνέδρια και επιστημονικές συναντήσεις μέσα και έξω από την Ελλάδα.

Δημοσιευμένα βιβλία: Νεοελληνική Αρχιτεκτονική, Αρχιτεκτονική θεωρία και πράξη (1830-1980) σαν αντανάκλαση των ιδεολογικών επιλογών της νεοελληνικής κουλτούρας (1984), Για την ελληνική πόλη (1990). Ελληνική αρχιτεκτονική (1990). Μοντέρνα αρχιτεκτονική στην Ελλάδα (2001), Ανθολογία κειμένων ελληνικής Αρχιτεκτονικής (2006), Προάστια και εξοχές της Αθήνας του '30 (2006), Αρχιτεκτονικές Μεταμορφώσεις 2 τομ. (2006), Νεοκλαστικές πόλεις στην Ελλάδα, 1830-1920, (2007) Δημήτρης Πικιώνης. Οι ομιλίες του 65 (2009), Οικοδομικό τετράγωνο, Η παρουσία της ALPHA BANK στο κέντρο της Αθήνας (2009), Εφημέρη και αιώνια Αθήνα (2009).

Έχει επιμεληθεί διάφορες εκδόσεις και γράψει εισαγωγικά κείμενα, εκθέσεις και γράψει σενάρια, δημοσιεύσει άρθρα και κριτικές βιβλίων στον ελληνικό και ξένο τύπο. Συνεργάζεται με τα ετήσια περιοδικά αρχιτεκτονικά θέματα και θέματα χώρου-τεχνών από το 1972 ενώ κείμενα του για την αρχιτεκτονική δημοσιεύθηκαν στο περιοδικό Αντί (1989-2008).

Έχει νόημα να μιλάει κανείς σήμερα, στην εποχή της παγκοσμιοποίησης που δεν αφήνει τίποτα όρθιο, για κρητική αρχιτεκτονική; Ή έστω, να μιλάει για αρχιτεκτονική στην Κρήτη ή αρχιτεκτονική από Κρητικούς αρχιτέκτονες; Και για να πάμε λίγο μακρύτερα, για τι είδους αρχιτεκτονική πρέπει να χτίζεται στην Κρήτη;

Όλες αυτές οι συνταγές, αυτές οι ρετσέτες έχουν λίγο-πολύ δοκιμαστεί επίσημα ή ανεπίσημα, έχουν κυκλοφορήσει έστω σαν ιδέες ξεκρέμαστες χωρίς να οδηγούν κάπου. Το θέμα όμως παραμένει: υπάρχει κάτι, έστω ελάχιστο, μια υποψία, που να μας επιτρέπει τέτοιες σκέψεις;

Δεν ψάχνουμε για πολλά. Θα αρκούσε μια νύξη, κάτι που να ακούγεται πειστικό και να χαϊδεύει φιλάρεσκα τα αυτιά, να παίζει με εγωισμούς και πάντα πρόθυμους τοπικισμούς, κολακεύοντας κρυφές και όχι πάντα αθώες βλέψεις. Κάτι που να μπορούσε κανείς να του βάλει ταμπέλα, όπως είναι η κρητική λύρα, οι μαντινάδες, οι τσικουδιές. Έστω, με λίγο φολκλόρ για να γλυκάνει κάπως, τι θα πείραζε;

Μια αρχιτεκτονική φολκλόρ. Πιασάρικη, αναγνωρίσιμη. Να μην συγγέεται με άλλες όπως τα τυποποιημένα προϊόντα προελεύσεως. Αρχιτεκτονική προελεύσεως Κρήτης. Μπαμ, η σφραγίδα της εγγύησης. Για να μην μπορεί άλλος να μας κοπιάρει. Μόνο εμείς να έχουμε την αποκλειστικότητα: αρχιτεκτονική από την Κρήτη, για την Κρήτη, με την Κρήτη.

Ουτοπία; Νοσηρή φαντασία; Ακούγεται τραβηγμένο; Ας πούμε πως συμφωνούμε: ναι, αυτά είναι υπερβολές, δεν δουλεύουν στην εποχή μας. Είπαμε, παγκοσμιοποίηση. Και τι είναι άλλωστε η Κρήτη; Να μην τρελαθούμε κιόλας. Ένα νησί όλο κι όλο, άτσαλα κολλημένο στο κάτω μέρος της Ελλάδας. Επαρχία, με όλη τη συγκατάβαση που χωράει μια τέτοια λέξη.

Και η «περήφανη λεβεντογέννα»; Να το ξεχάσουμε κι αυτό όπως κι όλα τ' άλλα, αυτό θέλετε; Πως είναι αυτά μόνο για εσωτερική κατανάλωση, σαν τις υπόλοιπες κρητικές «γραφικότητες», «ιδιαιτερότητες» ή ό,τι άλλο – εκείνες που τόσο καλά ξέρουν να καλλιεργούν οι ντόπιοι βουλευτές και κομματάρχες; Τέλος πάντων, υπάρχει κάτι για να το πάρουμε στα σοβαρά;

Σκέφτομαι τη χτισμένη αρχιτεκτονική πάνω στην Κρήτη εδώ και αιώνες. Αδιαφορώ από πού και από ποιον προέρχεται. Όμως ΕΔΩ, στην Κρήτη, σε αυτό τον τόπο, σε αυτό το κομμάτι γης, το φυτεμένο μέσα στη θάλασσα απέναντι στους βοριάδες, με τα ψηλά βουνά, τα φαράγγια και τα λιόφυτα. Πόσοι πέρασαν μέσα στην Ιστορία ως πρόσφατα και τι άφησαν πίσω τους. Έχω περάσει ατέλειωτες ώρες μέσα σε μινωικές ανασκαφές, δίπλα σε βυζαντινές εκκλησίες, απέναντι σε βενετσιάνικες οχυρώσεις και σε τούρκικα τζαμιά προσπαθώντας να συλλάβω το τοπίο, να μαντέψω τον μυστικό διάλογο του κτίσματος με τον τόπο, με τα στοιχεία του, τις λεπτές αποχρώσεις και τις μεγάλες γραμμές του.

Φυσικά, με τους τρόπους που σήμερα τα διαβάζουμε όλα αυτά. Όπως έχουμε το δικαίωμα, για να μην πω την υποχρέωση να κάνουμε άλλωστε. Χωρίς ίχνος νοσταλγίας για το παρελθόν ή ερειπιολαγνείας. Ούτε πάλι μεμφιμοιρίας για τη σημερινή κατάσταση. Όχι άλλο τέτοια, όχι τέτοιες ευκολίες και υπεκφυγές. Με τον δύσκολο τρόπο, κι ας ματώνω, κι ας πληγιάζουν τα μάτια μου κι η ψυχή μου. Πάντα ελπίζοντας, ακόμα και στα πιο εφιαλτικά σκηνικά που έστησε η σύγχρονη «ανάπτυξη του βορεινού οδικού άξονα».

Κλείνω τα μάτια κι ακούω Νικόλαο Καζαντζάκη, τη βουή του. Ακούω πιο πίσω Βιτσέντζο Κορνάρου, Δομένικο Θεοτοκόπουλο. Ακούω τον λαμπερό Ελευθέριο Βενιζέλο. Όλοι τους αρχιτέκτονες με τον τρόπο του ο καθένας. Μόνο εδώ, λέω. Μόνο εδώ... Και χαμογελάω από μέσα μου κρυφά για τους αφελείς που νομίζουν πως η παγκοσμιοποίηση τους γλύτωσε από τα χρέη τους.

Η πρώτη μου φορά που πάτησα σε αυτή τη γη ήταν το 1966. Τότε ψώνισα ένα μικρό, τόσο μα χαϊράκι, το έχω ακόμα δίπλα μου. Στην κάμα του έχει χαραγμένο σχηματικά το περίγραμμα της Κρήτης και πλάι γράφει: «Αν ήστε λίγοι φύγετε αν ήστε δέκα ελάτε το κρητικό μαχαίρι μου κανένα δεν φοβάται». Μια τυποποιημένη φράση, το ξέρω. Αλλά πόσο μου αρέσει να τη διαβάζω καμιά φορά. Όλοι διψάμε για ένα μύθο. Ίσως οι αρχιτέκτονες περισσότερο από οποιονδήποτε άλλον. Ένα μύθο του τόπου που θα τους συντροφεύει στις μοναχικές ώρες της δουλειάς – ακόμα και τους πιο πωρωμένους, τους κυνικούς, τους παραιτημένους. Ιδίως αυτούς τους τελευταίους. Κι είναι πάνω από δέκα, είναι πολλοί. Να πω την αλήθεια, ώρες-ώρες νομίζω πως για αυτούς μιλάει το μαχαίρακι μου.

ΔΙΑΛΕΞΗ

Τα χρόνια του '60. Λίγο πριν, λίγο μετά

Του αρχιτέκτονα **Δημήτρη Αντωννάκη**

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ

Ο Δημήτρης Αντωννάκης γεννήθηκε στα Χανιά Κρήτης. Απόφοιτος της Σχολής Αρχιτεκτόνων του ΕΜΠ (1958) όπου και δίδαξε ως επιμελητής από το 1958 ως το 1992. Επισκέπτης καθηγητής στο Τμήμα αρχιτεκτόνων του Μ.Ι.Τ. (1994-1996 & 1998), στην αρχιτεκτονική σχολή του ΕΜΠ (1997-1998), στο τμήμα αρχιτεκτόνων του πανεπιστημίου της Πάτρας (1998-1999) και δίδαξε στο μεταπτυχιακό του ΕΜΠ (1998-2001).

Διετέλεσε πρόεδρος του Επιστημονικού Διδακτικού Προσωπικού του ΕΜΠ (1975-1977) και αντιπρόεδρος του Κεντρικού συμβουλίου του ΕΔΠ (1976-1977). Αντεπιστέλλον μέλος της Γαλλικής Ακαδημίας Αρχιτεκτονικής από το 1995. Καλλιτεχνικός διευθυντής του Κέντρου Αρχιτεκτονικής της Μεσογείου από το 1997. Επίτιμος διδάκτωρ του Α.Π.Θ. (2007)

Ο Δημήτρης και η Σουζάνα Αντωννάκη άρχισαν να συνεργάζονται από το 1959. Το 1965 ίδρυσαν το «Εργαστήριο 66» (Atelier 66) σε συνεργασία με συναδέλφους τους. Με τις ομάδες του Atelier 66 διακρίθηκαν σε πολλούς αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς. Έργα τους έχουν δημοσιευθεί σε καταλόγους εκθέσεων σε ελληνικά και ξένα περιοδικά, πολλά από τα οποία αφιέρωσαν μονογραφίες για το έργο τους και το 1981 παρουσιάστηκε η δουλειά τους στις εκδόσεις Rizzoli με την επιμέλεια του Kenneth Frampton. Το 2007, με την ευκαιρία της αναγόρευσής τους σε επίτιμους διδάκτορες, ο οίκος FUTURA εξέδωσε μια επιλογή από το έργο τους με σχόλια από εξέχοντες κριτικούς της αρχιτεκτονικής.

Έχουν δώσει διαλέξεις στην Ελλάδα, την Ευρώπη και την Αμερική, προσκεκλημένοι από τις εκεί αρχιτεκτονικές σχολές και από το Ινστιτούτο Γαλλικής Αρχιτεκτονικής (IFA) στο Παρίσι.

Έχουν συμμετάσχει σε πολυάριθμες ομαδικές εκθέσεις αρχιτεκτονικής και έχουν πραγματοποιήσει ατομικές εκθέσεις στην Ελλάδα, την Ευρώπη και την Αμερική. το 1991 εκπροσώπησαν την Ελλάδα μαζί με το Ν. Βαλσαμάκη και τον Α. Τομπάζη στη Μπιενάλε της Βενετίας.

Επιχειρώντας να προσεγγίσω το θέμα της σημερινής βραδιάς είχα την αίσθηση ότι έπρεπε να μπω σε μια διαδικασία σύνταξης ενός βιογραφικού σημειώματος. Συνειδητοποιούσα ότι σε αυτή την περίφημη δεκαετία πάρθηκαν αποφάσεις που σημάδεψαν με απόλυτο τρόπο τη ζωή μου και διαμόρφωσαν σε μεγάλο βαθμό τη συμπεριφορά μου.

Προσέξετε: 1958 απόφοιτος της σχολής αρχιτεκτόνων του ΕΜΠ., 1959 επιστρέφω ως άμισθος διδάσκων στην αρχιτεκτονική Σχολή, 1961 παντρεύομαι, 1963 και 64 γίνομαι πατέρας, 1963 ταμίας του Δ. Σ. του συλλόγου Αρχιτεκτόνων και έκτοτε μέλος επιτροπών για την καθιέρωση των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών, 1964 διορίζομαι επιμελητής στην Αρχιτεκτονική Σχολή, 1965 συμμετέχω στην ίδρυση του εργαστηρίου 66. Μετέχουμε σε αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς και αποσπούμε σ' αυτό το διάστημα δέκα διακρίσεις, και χτίζουμε. Χτίζουμε ασήμαντες επεκτάσεις, προσθήκες ορόφων διαμορφώσεις διαμερισμάτων αλλά και ένα Μουσείο και ένα μικρό οικισμό. Απορώ πως χώρεσαν όλα αυτά σε τόσο λίγα χρόνια...

Γιατί την εποχή αυτή, για την οποία συζητούμε σήμερα, μόλις είχα πάρει το πτυχίο μου από τη Σχολή Αρχιτεκτόνων του Ε.Μ.Π.

Οι δάσκαλοί μας, μέχρι τότε λαμπροί. Ο Πικιώνης, ο Μιχαήλ, ο Χατζηκυριάκος, ο Εγγονόπουλος, αλλά και ο Sprayer μαθητής του Mies van de Rohe. Κανείς από τους γύρω μας δεν αμφισβητούσε το κύρος τους, άσχετα αν συμφωνούσε ή διαφωνούσε μαζί τους.

Εγώ βρέθηκα τυχαίως να διδάσκω στο Πολυτεχνείο. Στην αρχή για 6 χρόνια, άμισθος επιμελητής (αυτό σήμερα αντιστοιχεί περίπου με τους περίφημους διδάσκοντες 407) και ύστερα ως επιμελητής στο μάθημα των αρχιτεκτονικών συνθέσεων.

Συμπλέοντας με το δυναμικό φοιτητικό κίνημα εκείνης της εποχής με απασχόλησε ιδιαίτερα από τα πρώτα χρόνια, η αναζήτηση μεθόδων συσχέτισης της αρχιτεκτονικής παιδείας με τα προβλήματα του τόπου, ιδέα που αποτέλεσε τον πυρήνα γύρω από τον οποίο επιχειρήσαμε να οργανωθούν τα μαθήματα.

.Στη κατεύθυνση αυτή η επιλογή των ετήσιων θεμάτων αλλά κυρίως η επιλογή της θεματολογίας των διπλωματικών εργασιών που συναποφάσιζα με τους φοιτητές, επιχειρούσαν να προσεγγίσουν υπάρχοντα ανοικτά θέματα της καθημερινής ζωής και της δημόσιας πραγματικότητας συσχετισμένα με τις διεθνείς αναζητήσεις εκείνης της εποχής. Η επικοινωνία μου με τους φοιτητές εξελίσσεται σε μια ουσιαστική συνεργασία και ανοίγει ένα δημιουργικό διάλογο μαζί τους.

Είναι αδύνατο να περιγράψω τι οφείλω σ' αυτά τα χρόνια της εκπαιδευτικής μου δραστηριότητας, στους συναδέλφους, και κυρίως στους σπουδαστές που ακούμπησαν επάνω μου τα πολυσήμαντα ερωτήματά τους και τις πολύτιμες ώρες των σπουδών τους. Θυμάμαι πολλούς απ' αυτούς με απέραντη εκτίμηση και ευγνωμοσύνη.

Ήταν τα χρόνια που υπηρετήσαμε στο στρατό, εργαζόμενοι παράλληλα σε διάφορα αρχιτεκτονικά γραφεία ή μετέχοντας σε αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς. Αυτό που οι περισσότεροι περιμέναμε, όταν τελειώναμε τις σπουδές μας, ήταν να δουλέψουμε. Και δουλειά τότε –υπήρχε-. Δουλειά για να αντιμετωπίσουμε τις υποχρεώσεις μας στην οικογένεια –γονείς, αδέρφια, συγγενείς. Οποιαδήποτε «δουλειά» όσο μικρή κι αν ήταν, έμοιαζε τότε σημαντικό «έργο» στα μάτια μας.

Υπήρχε άλλωστε και η γνωστή ρήση του le Corbusier: «Σε όλη την έκταση της χώρας δεν υπάρχει έργο που να έχουμε το δικαίωμα να χαρακτηρίζουμε αδιάφορο».

Η δημόσια διοίκηση –το γραφείο πολεοδομίας- και η ζωή στο γραφείο και στα γιαπιά μας έφεραν γρήγορα σ' επαφή με την οδυνηρή η Ελληνική πραγματικότητα

Η πρώτη, με την χωρίς νόημα γραφειοκρατία, που ενδιαφέρονταν μόνο για ποσοτικά στοιχεία μέσα από ένα αναχρονιστικό Γενικό Οικοδομικό κανονισμό, και τους εργολάβους με τις απαράδεκτες εμπορικές συναλλαγές και τις κάτω από το τραπέζι διευκολύνσεις.

Η άλλη το σχεδιαστήριό μας, οι πρώτοι «πελάτες» που ζητούσαν προσθήκες ή επεκτάσεις σε υπάρχουσες οικοδομές και τα γιαπιά με τους μαστόρους. Όλοι αυτοί, με τις παράξενες πολλές φορές απόψεις τους, με τ' αστεία τους, με τις «πατέντες» που σοφίζονταν για να επιλύσουν όσα παράξενα ζητούσαμε, και τέλος με τις ιστορίες και το χιούμορ τους εκπροσωπούσαν την ζωντανία μιας κοινότητας που κοίταζε βέβαια να βολευτεί, αλλά στο βάθος έκρυβε μια ακόρεστη επιθυμία για δικαιοσύνη και προκοπή..

Αυτές οι πηγές της καθημερινότητάς, μας προσγειώναν σε μια ελληνική πραγματικότητα που ήταν ξεκάθαρο ότι έπρεπε να βελτιωθεί και στην οποία αισθανόμαστε ότι οφείλαμε συμμετοχή... Κι ελπίζαμε.

Ήταν μια εποχή όπου ανάμεσα στις δυσκολίες προσαρμογής υπήρχε έντονα σε πολλούς από εμάς μια δέσμευση προσφοράς, δεμένη με τη δουλειά μας που την χαρακτήριζαν το πάθος, η πίστη και η ελπίδα για την επίλυση των προβλημάτων που είχε συσσωρεύσει ο εμφύλιος που θεωρητικά μόνο είχε μόλις τελειώσει πριν λίγα χρόνια. Μια αίσθηση υποχρέωσης απέναντι στους άλλους, ενός αιτήματος που προέρχονταν από πολλούς, το οποίο νοιώθαμε ότι έπρεπε να υπηρετήσουμε ενταγμένοι σε μια κοινή προσπάθεια. Αυτό το «κοινό» που υπήρχε γύρω μας παντού: στα φωτεινά μάτια των ανθρώπων και στην ελπίδα για κάτι που άρχιζε.

Στο πλαίσιο αυτό οι νέοι τότε αρχιτέκτονες αγάλιασαν το σύλλογο αρχιτεκτόνων Δ.Α.Σ. προσφέροντας ώρες δουλειάς σε επιτροπές για τα καυτά θέματα της επικαιρότητας. Αρχιτεκτονικοί διαγωνισμοί, αλλαγή οικοδομικού κανονισμού, παραστάσεις στα υπουργεία, Πέντε συνέδρια, ένα κάθε χρόνο στήθηκαν εκείνα τα χρόνια, με ομιλίες για την αρχιτεκτονική στα σχολεία, με εκθέσεις αρχιτεκτονικής.

Υπήρχε, όμως, και το γενικότερο πολιτικό κλίμα που κυριαρχούσε στη χώρα. Στις εκλογές του '58 η ΕΔΑ καθίσταται αξιωματική αντιπολίτευση. Ο τεκμηριωμένος λόγος του Ηλία Ηλιού στη Βουλή αφήνει σημάδια.

Εκείνη την ίδια εποχή ορισμένοι συμμαθητές μας αποκλείονται από αξιωματικοί και στέλνονται μπουλάρδες στη βόρειο Ελλάδα. Το κλίμα είναι βαρύ αλλά ένα αεράκι αισιοδοξίας το διαπερνά. Ύστερα βέβαια, ήρθαν αλλεπάλληλα δραματικά γεγονότα, οι δυσοίωνες εκλογές του '61, η δολοφονία του Λαμπράκη, και οι εκλογές του '63 και το '64, η αποστασία και τέλος η χούντα των γελοίων συνταγματάρχων.

Από το φως στο σκοτάδι. Μια εποχή που ξεκαθαρίζεις τους ανθρώπους γύρω σου. Αυτούς που συναλλάσσονται κι εκείνους που δεν... «Α, ρε Λαυρέντη...», σημειώνει ο ποιητής. Μεγάλη ιστορία που μας σημάδεψε όλους, άλλους λιγότερο, άλλους περισσότερο. Άλλους θετικά Άλλους αρνητικά. Το σύν και το πλήν τοποθετήστε το όπου εσείς νομίζετε...

Ας είναι...

Όσο για την Αρχιτεκτονική... Πήρε κι αυτή την κάτω βόλτα...

Στόχος μας από τα χρόνια των σπουδών μας ήταν μια σύγχρονη αρχιτεκτονική, που ν' αναπνέει από το πνεύμα της παράδοσης, δηλαδή ενός παρελθόντος που το αισθανόμαστε στο πετσί μας, γεμάτο πρόσφατες πληγές και που το συναντούσαμε μόλις βγαίναμε από την Αθήνα στα συχνά ταξίδια μας σε όλη την Ελλάδα, στα ημιερειπωμένα ή εγκαταλελειμμένα χωριά. Αυτή η σύνθετη παράδοση –με ό,τι μπορεί κανείς να εννοεί με αυτή τη λέξη- μας ενδιέφερε. Με τα μυστήριά της, με τις εντάσεις της που δονούν όλες τις γνωστές μας εκφάνσεις της. Με τη βίαιη δύναμη της και την οδυνηρή αίσθηση αυθεντικότητας που ακτινοβολούσε.

Γιατί εμείς τότε αναζητούσαμε μια αρχιτεκτονική σύγχρονη και αυθεντική, αγγυρωμένη στις πηγές της ανώνυμης αρχιτεκτονικής, χωρίς την πρόθεση να την αντιγράψουμε μιμούμενοι τις μορφές της. Το μάθημα του Παναγιώτη Μιχελή και του James Sprayer ισορροπούσε με το γοητευτικό παράδειγμα του Δημήτρη Πικιώνη.

Μελετούσαμε εκείνη την αρχιτεκτονική πράξη που συγκροτούσε η ίδια τη θεωρία της, -μιλώ για την ανώνυμη αρχιτεκτονική- έχοντας αποφύγει τον αντίθετο δρόμο όπου οι θεωρίες υπαγορεύουν την αρχιτεκτονική πράξη. Αυτό που σήμερα συμβαίνει συχνά, έχοντας φέρει σε αμηχανία την αρχιτεκτονική έκφραση που αναζητεί «νεωτερισμού» για να ξεφύγει από τ' αδιέξοδα που έχει περιέλθει...

Αλλά αυτή είναι μια άλλη ιστορία...

Σε ό,τι αφορά το επάγγελμα του αρχιτέκτονα υπήρχε μία βιοτεχνική παράδοση που την αξιοποιούσαν οι αρχιτέκτονες σε ιδιωτικά κτήρια, καθώς «τα κυβερνητικά προγράμματα είχαν παραχωρήσει τη θέση τους στις μικρές ιδιωτικές επιχειρήσεις τις οικοδομικές ευκαιρίες των στε-

γαστικών προγραμμάτων, δηλαδή την κατασκευή πολυκατοικιών με το σύστημα της αντιπαροχής, περιορίζοντας ασφυκτικά τις δυνατότητες του δημόσιου τομέα.

Εξαιρέσεις βέβαια πάντα υπάρχουν: πριν λίγα χρόνια στα τέλη της δεκαετίας του 50' ο Κωνσταντίνος Δεκαβάλλας, μόλις 32 χρονών τότε, είχε αναλάβει την αποκατάσταση των σεισμοπαθών στη Σαντορίνη. Έργο μοναδικό για την εποχή του και όχι μόνο. Κι ακόμα, αποτελούσαν εξαιρέσεις σε κάποιο βαθμό ο Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας και ο τουρισμός με το πρόγραμμα των Ξενία (1957-1967), όπου ο Άρης Κωνσταντινίδης» έχει περίπου για μια δεκαετία τη μοναδική ευκαιρία να εργαστεί με όλη την ελευθερία που επιθυμούσε», όπως αναφέρει ο Α. Τζώνης και ο L.Lefevre περιβαλλόμενος από μια μικρή ομάδα νεώτερων αρχιτεκτόνων.

Στο πλαίσιο των ιδιωτικών έργων εντάσσεται τότε και η δική μας δραστηριότητα με έργα ασήμαντου μεγέθους και σημασίας, κυρίως με προσθήκες σε υπάρχουσες κατασκευές. Αλλά εκείνη την εποχή ανθούσαν οι αρχιτεκτονικοί διαγωνισμοί του δημόσιου τομέα, οι οποίοι, ανεξάρτητα αν οδηγούσαν στην πραγματοποίηση των έργων, έδιναν τη δυνατότητα στους νέους αρχιτέκτονες να σχεδιάσουν και, καμιά φορά, να χτίσουν κτήρια δημόσια ιδιαίτερης σημασίας.

Κάποιες διακρίσεις σ' αυτούς τους διαγωνισμούς, που είχαμε την τύχη να μας απονεμηθούν, όπως ήταν ανάμεσα σε άλλες το Α΄ Βραβείο για το Μουσείο στη Χίο (που σχεδιάσαμε με την Ελένη Δεσούλλα, το οποίο χτίστηκε κιόλας, δημιούργησαν τις προϋποθέσεις για να μας ανατεθούν αργότερα, στα χρόνια της δικτατορίας, από ιδιωτικούς φορείς δύο ενδιαφέροντα έργα: το ξενοδοχείο Hydra Beach (1967-1968) και η πιο σημαντική ιδιωτική δουλειά για μας εκείνης της εποχής (1969), δύο πολυκατοικίες στο Δίστομο που μετατρέψαμε στον γνωστό μικρό εργατικό οικισμό.

Παρένθεση: Σήμερα, με ορισμένες παρουσιάσεις αστραφτερού αρχιτεκτονικού έργου, που πολλαπλασιάστηκαν τον τελευταίο καιρό, μένουμε άναυδοι μπροστά στα πελώρια projects που μας έρχονται από τους διάσημους αρχιτέκτονες της εποχής μας. Αναρωτιόμαστε αν το δικό μας επάγγελμα του αρχιτέκτονα –του αρχιτέκτονα που εργάζεται στην Ελλάδα εκτός από ελάχιστες εξαιρέσεις - έχει πραγματικά σχέση με αυτό που ασκούν ορισμένοι συνάδελφοι στη Δύση.

Κλείνει η παρένθεση.

Δεν ήταν έτσι τη δεκαετία του '60. Τα πρότυπα τότε ήταν προσεγγίσιμα. Ιδιαίτερα για εκείνους τους ταλαντούχους, «μοντέρνους» ή όχι, που έρεπαν σ' έναν σύγχρονο «μοντέρνο εκλεκτικισμό», όπως τουλάχιστον εγώ τον αντιλαμβάνομαι.

Θα έλεγα ότι δεν είμαι σύμφωνος με τις τελευταίες προτάσεις της ομιλίας του αγαπητού Τάκη. Δεν θεωρώ ότι η δεκαετία που σχολιάζουμε είχε σαν αποτέλεσμα απλά σπινθήρες αναλαμπής.

Πιστεύω ότι ήταν ένα κίνημα στερεωμένο σε μια γόνιμη διδασκαλία που αναφέρονταν σε αρχιτέκτονες αλλά και καθηγητές σημαντικούς που τους στηρίζαν, που δεν «βυθίστηκαν στο σκοτάδι», όπως είπε ο Τάκης, γιατί αρκετοί από αυτούς που το επιχείρησαν κράτησαν ζωντανό, εκείνη τη δύσκολη εποχή, αυτό το μικρό φως που είχε ήδη ανάψει στη δεκαετία του '60 για την οποία συζητάμε.

Μέσα στο αρνητικό κλίμα της δικτατορίας και μετά το μούδιασμα των πρώτων χρόνων όπου υπήρξε μια σιωπηρή κοινή απόφαση μεταξύ πολλών συναδέλφων, αποχής από κάθε δημόσια δραστηριότητα πολιτισμού. Όμως, πολλοί αρχιτέκτονες στηριζόμενοι στις ιδιωτικές αναθέσεις παρήγαγαν έργα που συνεχίζουν την παράδοση της δεκαετίας του '60.

Αντίθετα, θα έλεγα ότι η μεταδιδασκτορική εποχή άργησε πολύ να αξιολογήσει σωστά τη σημασία των έργων εκείνης της εποχής.

Ίσως αυτό να οφείλεται και στα αρνητικά στοιχεία που έφερε μαζί της η ολιγόχρονη επικράτηση του εύκολου και επιπόλαιου μεταμοντερνισμού και η ταυτόχρονη άδικη και χωρίς διαφοροποιήσεις καταδίκη του μοντερνισμού. Κι ακόμα για την Ελληνική πραγματικότητα η «εισβολή» μετά την μεταπολίτευση ενός πλήθους νέων αρχιτεκτόνων, που είχαν φοιτήσει σε σχολές του εξωτερικού με τελειώς διαφορετικές αντιλήψεις. Οι ποικίλες δυσκολίες προσαρμογής τους στη σκληρή Ελληνική πραγματικότητα είχε σαν αποτέλεσμα, πριν ακόμα αποδείξουν με έργα τη δική τους συμβολή στην Ελληνική Αρχιτεκτονική παραγωγή, να την αντιμετώπιζουν συχνά με μια αδικαιολόγητο υπεροψία. Από την άλλη όμως πλευρά οι θεωρητικές προσεγγίσεις πολλών από αυτούς, ενεργοποίησαν την αρχιτεκτονική κριτική σκέψη και συνέβαλαν εντέλει στη προβολή της Ελληνικής Αρχιτεκτονικής στο διεθνή χώρο.

Στα χρόνια της δικτατορίας ο Σύλλογος Αρχιτεκτόνων Δ.Α.Σ. διατηρεί με την δυναμική παρουσία του αυτή τη φλόγα που αναφέραμε προηγουμένως και που άναψε σιγά σιγά μετά τη λήξη του εμφυλίου από τις αρχές του '50 μέσα από δυσκολίες και αναστολές που σιγά σιγά ξεπεράστηκαν χωρίς να χαθούν ποτέ εντελώς. Αναστολές που υποχώρησαν στα χρόνια του '60 στο χώρο των αρχιτεκτόνων μπροστά στη δυναμική των νέων συναδέλφων που πλαισίωσαν τον ΣΑΔΑΣ.

Ο Σύλλογος Αρχιτεκτόνων τότε, παρ' όλες τις διώξεις, δεν αλώθηκε ποτέ από ανθρώπους της δικτατορίας, όπως έγινε με εγκάθετους συναδέλφους στο ΤΕΕ, και οι δραστηριότητές του, στις οποίες είμαστε πάντοτε παρόντες, λειτουργούσε ουσιαστικά με εκλεγμένους προέδρους την εποχή αυτή, σαν τον Αχιλλέα Σπανό, τον Μάνθο Δωρή, τον Μίμη Φατούρο με συναντήσεις, ομιλίες και τοποθετήσεις, που κρατούσαν ζωντανό το ενδιαφέρον των συναδέλφων και τόνωναν το ηθικό τους απέναντι στη βάνουση γελοιότητα της χούντας.

Δεν πρέπει δε να ξεχνάμε επίσης ότι από το '67 και παρ' όλη τη δικτατορία κυκλοφορούν τα «Αρχιτεκτονικά Θέματα» τα οποία καταγράφουν συστηματικά την αρχιτεκτονική πραγματικότητα, προβάλλοντας την άποψή τους.

Τώρα:

Σε ό,τι αφορά όσους τίμησαν τη Σουζάνα κι εμένα με τη συνεργασία τους στο Εργαστήριο 66, η δύσκολη αυτή εποχή της δικτατορίας ήταν μια εποχή εγρήγορσης με όλες τις κεραίες τεντωμένες για να συλλάβουμε οποιαδήποτε μηνύματα έφταναν, όχι μόνο για τις αρχιτεκτονικές εξελίξεις, αλλά και σε ό,τι αφορούσε τα ευρύτερα πολιτικά και πολιτισμικά κινήματα στον ευρωπαϊκό και στον διεθνή χώρο.

Καθώς όλα τα μέλη του εργαστηρίου ήταν πολιτικοποιημένα χωρίς κομματικές δεσμεύσεις, επιδιώκαμε συστηματικά οι προτάσεις μας να είναι συνεπείς με τις ιδεολογικές μας θέσεις, πράγμα που έπρεπε να γίνεται φανερό στα προγράμματα των έργων που αναλαμβάναμε και στην έκφρασή τους.

Έτσι π.χ. στο Hydra Beach διασπάσαμε τους όγκους του συγκροτήματος προσαρμόζοντας τους στο έδαφος, και προστατεύοντας την πυκνή βλάστηση της περιοχής, επιβάλλαμε τον διαμερή αερισμό των δωματίων, εγκαταστήσαμε ένα παιδικό σταθμό γεγονός απολύτως ασυνήθιστο εκείνη την εποχή και άλλες παραλλαγές στο πρόγραμμα του ΕΟΤ.

Ή στη περίπτωση του Διστόμου όπου σχεδιάσαμε τις τρεις πολυκατοικίες που μας ζήτησαν, για τους μηχανικούς, τους εργοδηγούς και τους εργάτες και παράλληλα σχεδιάσαμε την ανάμειξη των τύπων των κατοικιών τους στο γνωστό οικιστικό σύνολο. Αντιλαμβάνεστε ότι δεν ήταν εύκολο να επιβάλλουμε την άποψή μας χωρίς πολύ δουλειά και ρίσκο. Ακόμα και τώρα απορώ πως τους πείσαμε. Βέβαια και στη περίπτωση αυτή όπως και σε άλλες οι ουτοπικές προσεγγίσεις μας δεν ολοκληρώθηκαν όπως θα θέλαμε, αλλά η έρευνα και τα επιχειρήματα που συγκροτούσαν τις προτάσεις μας έστησαν σιγά - σιγά ένα θεωρητικό πλαίσιο που μας χρησίμευε για τα επόμενα έργα.

Εξ' άλλου πολλοί φίλες και φίλοι, μέλη του εργαστηρίου 66 συμμετείχαν ως διδάσκοντες στις

δύο αρχιτεκτονικές σχολές της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης δοκιμάζοντας τις αντοχές των προσεγγίσεών μας στα φοιτητικά σχεδιαστήρια. Και δεν είναι περίεργο ότι 6 από αυτά τα μέλη αφιερώθηκαν στη διδασκαλία της Αρχιτεκτονικής στις πανεπιστημιακές Σχολές της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης.

Ταυτόχρονα κάποιοι από εμάς μετέχοντας στις επιτροπές των συνδικαλιστικών φορέων, μετέφεραν συστηματικά στο εργαστήριο συμπληρωματικές εικόνες των καθημερινών ελληνικών προβλημάτων. Έτσι η συμμετοχή μας στους διαγωνισμούς έπαιρνε ένα μαχητικό χαρακτήρα που εκφράζονταν και στις δημοσιεύσεις που πραγματοποιούσαμε στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Σ' αυτό το διάστημα η Σουζάνα μετέφρασε το άκρως επαναστατικό «Entretien» του Le Corbusier κι εγώ το «Μικρό Σπίτι» του, καθώς και διάφορα άλλα κείμενα που χρησιμοποιήθηκαν στις εκδόσεις που πραγματοποιούσε τότε στο ΑΠΘ ο Δημήτρης Φατούρος για τους φοιτητές του.

Όλη αυτή η δραστηριότητα πολλαπλασιάζονταν καθώς με τα χρόνια ενσωματώνονταν στο εργαστήριο καινούργια άτομα κι από τις δύο σχολές, πάντα με τους ίδιους ισότιμους όρους συμμετοχής.

Βέβαια για να οργανωθούν και να υπάρξουν όλα αυτά είχε απαιτηθεί μια μεγάλη προσπάθεια εξισορρόπησης των αντιθέσεων που κάθε φορά προέκυπταν, για να αποφευχθούν οι αναπόφευκτες συγκρούσεις.

Το ύφος πάντως και ο χαρακτήρας του Εργαστηρίου 66 διαμορφώθηκε τελικά μέσα από τις εσωτερικές και τις εξωτερικές αντιστάσεις που συνάντησε στους δρόμους που αρκετά συνειδητά αποφάσισε να διανοίξει. Κι αυτοί οι δρόμοι μπορεί να συγκλίνουν στην Αρχιτεκτονική αλλά ήταν αρκετά διαφορετικοί μεταξύ τους, γεγονός που καθιστούσε πολλές φορές την συνεργασία κουραστική αλλά πάντα γόνιμη και ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα.

Δεν ξέρω αν σε παρόμοιες αποτιμήσεις έχουν ενδιαφέρον για όλους εσάς οι προσωπικές εμπειρίες και οι μαρτυρίες του καθενός από εμάς για την εξαγωγή γενικότερων συμπερασμάτων. Δεν ξέρω... Όμως, ίσως σήμερα εδώ ήταν το μόνο που μπορούσα να προσφέρω αναθυμούμενος ένα παρελθόν το οποίο - μη το ξεχνάτε- χρωματίζεται από την εποχή της νεότητάς μας, δηλαδή έτσι κι αλλιώς με λαμπερά και αισιόδοξα χρώματα.

Ξαναγυρίζοντας στα διαβάσματα εκείνης της εποχής βρήκα κάτι που είχε γράψει ο Μάρκος Αυρήλιος, γράφει λοιπόν: «Βλέπεις ένα κακό οιωνό πριν από τη μάχη, και τι μ' αυτό; Εσύ είσαι εδώ για να πολεμήσεις».

Δεν νομίζετε ότι είχε δίκιο;

Ή αλλιώς: μήπως πρέπει να το ξανασκεφτούμε;

Σπίτι από «μπετόν αρμέ», 1972

Γράφει η αναπλ. καθηγήτρια στο τμήμα Νεοελληνικής Φιλολογίας του Παν. Κρήτης **Αγγέλα Καστρινάκη**

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ

Καθηγήτρια στο τμήμα Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής στο πανεπιστήμιο Κρήτης και πεζογράφος. Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1961 και σπούδασε φιλολογία στο ΑΠΘ. Επιστημονικά έργα: Οι περιπέτειες της νεότητας, Η αντίθεση των γενεών στην ελληνική πεζογραφία (Διδακτορική διατριβή, 1995), Η φωνή του γενέθλιου τόπου (1997), Η λογοτεχνία στην παραγμένη δεκαετία 1940-1950 (2005). Τελευταίο της έργο «Αναζητώντας; το χρυσόμαλλο δέρας», επίμετρο στο Κοσμάς Πολίτης, Λεμονόδασος (Ελληνικά Γράμματα 2010). Έχει τιμηθεί με το βραβείο ειρήνης και φιλίας Αμπντί Ιπεκτσι, για μελέτες σχετικές με την εικόνα του Τούρκου σε ελληνικά μυθιστορήματα και με το κρατικό βραβείο δοκιμίου για τη λογοτεχνία στην παραγμένη δεκαετία 1940-1950. Έχει δημοσιεύσει επίσης τέσσερις συλλογές διηγημάτων (Φιλοξενούμενη, εκδρομές με φίλες, Τα όρια της ζεστασιάς, Εκδοχές της Πηνελόπης), ένα βιβλίο με αυτοβιογραφικά δοκίμια. (Η λογοτεχνία μια σκανταλιά, μια διαφυγή ελευθερίας) καθώς και το μυθιστόρημα Έρωτας στον καιρό της ειρωνείας (Ελληνικά Γράμματα 2008). Διηγήματά της έχουν μεταφραστεί σε διάφορες ευρωπαϊκές γλώσσες.

Το σπίτι μου είναι από μπετόν αρμέ. Μοντέρνο, όσο και το μίγμα που το κατοικεί. Στο ταβάνι έχουν αφήσει το αποτύπωμά τους οι σανίδες. Τα πρωινά της Κυριακής χαζεύω, ανάσκελα στο κρεβάτι, τις γραμμές και τους αρμούς: πού σταματά η μια σανίδα, πού ξεκινά η άλλη, αυτό το άγριο ανάγλυφο με τα εκατοντάδες διαδρομάκια. Όπως στα παιχνίδια με τις γραμμές, στα περιοδικά, όταν πρέπει να βρεις ποια ακριβώς διαδρομή θα ακολουθήσεις για να βγεις έξω από το χάος – αδύνατο να γίνει μοναχά με το μυαλό, θέλει μολύβι...

Σκάλες σιδερένιες για τον πάνω όροφο, η μία μάλιστα, της θείας, είναι και στρογγυλή! Το σπίτι έχει πολύ τζάμι και αρκετό σίδηρο. Ταιριάζουν, φαίνεται, με το μπετόν αρμέ. Χρησιμοποιείται και η «φορμάικα», αυτό το καινούργιο υλικό που καθαρίζει πολύ εύκολα. Το τραπέζι της κουζίνας με ένα πέρασμα γίνεται πάλι πεντακάθαρο. Η πόρτα του μπάνιου είναι πορτοκαλιά, η πόρτα του καθιστικού σκούρα μπλε. Δεν υπάρχουν κλειδιά, παρά μόνο κάτι κουμπάκια πάνω στα πόμολα. Η αλήθεια είναι πως χάλασαν αμέσως. Στην κουζίνα βρίσκεται και το μηχάνημα που λέγεται σκουπιδοφάγος, πολύ πρακτικό, αλλά κάνει, όταν μασάει, μάλλον απαισιο θόρυβο.

Το μίγμα των κατοίκων έχει μεγάλη πρωτοτυπία: δυο αδελφές με τους άντρες και τα παιδιά τους. Από μια άποψη είμαι πολύ περήφανη. Καμιά συμμαθήτρια ή συμμαθητής δεν μπορεί να απαντήσει, όπως εγώ, στην ερώτηση «έχεις αδέρφια;» με το «ναι, έχω έναν αδελφό κι έναν ξάδελφο». Ζούμε όλοι μαζί, ανάκατα, ή σχεδόν ανάκατα. Τρώμε σε μία κουζίνα, ο αδελφός με τον ξάδελφο μοιράζονται το ίδιο δωμάτιο. Έπειτα το σπίτι δεν μπορεί να θεωρηθεί «πατρικό» ίσως «μητρικό». Ιδιοκτησία γυναικών. Γελάω όταν με ρωτάνε για «το πατρικό μου». Άλλωστε ο πατέρας ο δικός μου, με το που μπήκαμε στο σπίτι, μάζεψε τα υπάρχοντά του (όσα είχε προλάβει να απλώσει) κι έφυγε. Και η θεία ζει επίσης με τον δεύτερο σύζυγο. Από πατέρες, με άλλα λόγια, έχουμε ξεμπλέξει.

Κάποτε ήρθε και κάθισε μαζί μας ο Φοίβος, ο ζωγράφος. Επειδή η μαμά, με την αναχώρηση του πατέρα, δεν επίπλωσε το «λίβινγκ ρουμ» κι επειδή ο ζωγράφος ήταν απένταρος, χωρίς σπίτι και χωρίς ατελιέ, του δώσαμε το δωμάτιο της γιαγιάς για να κοιμάται και το καθιστικό για να εργάζεται. Το μεγάλο δωμάτιο με τη τζαμαρία για ένα διάστημα ήταν γεμάτο εκατοντάδες χαρτιά ένα γύρω, με «σπουδές», και μεγάλα τελάρα. Αντί για μπογιές ο Φοίβος χρησιμοποιούσε σκέτο κάρβουνο, οπότε οι πίνακες ήταν μονάχα με αποχρώσεις του γκριζου. Αλλά είχαν ενδιαφέρον, είτε χωριά νησιών έφτιαχνε είτε πρόσωπα – οι μεγάλοι τους εκτιμούσαν ιδιαίτερα.

Το βράδυ συχνά οι μεγάλοι κάθονταν μετά από μας στην κουζίνα και τρωγόπιναν συζητώντας. Ο Φοίβος έφτιαχνε διάφορα περιεργα εδέσματα. Αυτό που προτιμούσα εγώ – γινόταν καμιά φορά την Κυριακή — ήταν η «βεκόπιτα», δηλαδή ένα είδος τάρτας με βύσσινο. Χι-χι, εύρισκα πολύ αστείο πως το λέγαμε βεκόπιτα επειδή γινόταν από κονσέρβα μάρκας «βέκο»!

Το μεσημέρι στο σπίτι δεν υπάρχουν μεγάλοι, ούτε φαγητά. Πεινάμε σαν διάβολοι και οι τρεις, όμως πρέπει να πάμε έως την πλατεία να αγοράσουμε πίτσα. Καλή είναι η πίτσα, αλλά από ένα σημείο και πέρα τη βαριέσαι. Καμιά φορά λύνουμε με διαφορετικό τρόπο το πρόβλημα: ρίχνουμε στην ψηστιέρα τρεις μπριζόλες, τις γυρνάμε και τις ξεκοκαλίζουμε με λίγο ψωμί. Το βράδυ... — καλά, το βράδυ το πολύ φαγητό βλάπτει: βράζουμε από ένα αυγό, πίνουμε και γάλα.

Η μαμά είναι πάντα πολύ κουρασμένη. Γυρίζει το απόγευμα απ' τη δουλειά, πέφτει για ύπνο, ξυπνά το βραδάκι, και τότε πρέπει κι αυτή λίγο να ζήσει ή να διαβάσει κανένα βιβλίο. Επίσης δεν έχει ιδέα από μαγειρέμα. Ένας μηχανικός δεν ασχολείται, φυσικά, με φαγιά. Κατά καιρούς στο σπίτι έρχεται να κατοικήσει και να δώσει ένα χεράκι κάποια «Αγγλίδα». Αλλά μετά από λίγο γίνεται φανερό ότι αρέσει και σε κείνη το ουίσκι και η καλή παρέα.

Περισσότερο κάθεται με τους μεγάλους παρά με εμάς. Τα βράδια, όταν λείπουν οι μεγάλοι, ο καημένος ο ξάδελφος που φοβάται πολύ στο σκοτάδι (και είναι πολύ το σκοτάδι γύρω απ' το σπίτι), νιώθει πιο άνετα, αφού κάποιος μας «φυλάει». Κατά τα άλλα, οι «Αγγλίδες» μαθαίνουν από μας ελληνικά, όχι το αντίθετο, κι αυτές ανταποδίδουν με μαθήματα μαγειρικής: έτσι κατακτάμε δυο καινούργιους τρόπους παρασκευής αυγού (το «πόουτσντ» και το «σκραμπλντ»).

Κάποτε όμως προκύπτει άντρας στο σπίτι. Τότε ο Φοίβος βρίσκει εντέλει κατοικία και ατελιέ, το καθιστικό επιπλώνεται – με κάτι θηριώδεις, άχαρους καναπέδες –, ενώ και το μεσημεριανό φαγητό διά μιας τακτοποιείται με μια πολύ καλή, ομολογουμένως, μαγείρισα. Αλλά εγώ παίρνω το μπουρνούζι μου, την οδοντόβουρτσά μου και τη σχολική τσάντα, και μετακομίζω στην Εύα. Όχι, δεν θα κάθω να ακούω μια αντρική φωνή πάνω απ' το κεφάλι μου να διατάζει. Και μια μητέρα, που είναι και η κυρία του σπιτιού (έστω του μισού), να υποχωρεί διαρκώς. Στην Εύα περνά κανείς πολύ καλύτερα. Το σπίτι της δεν είναι μοντέρνο, όμως το βράδυ εκεί τρώνε πατάτες τηγανιτές.

Ενέργεια για την Κρήτη

Του καθηγητή **Θαλή Μιχ. Παπάζογλου***

Από πρόσφατες δημόσιες τοποθετήσεις και δημοσιεύσεις του γράφοντος κατά το περασμένο διάστημα: Θέρους-Φθινόπωρου ([1], [2], [3], ημερήσιος τύπος) γίνεται φανερό ότι τα έξυπνα ηλεκτρικά οχήματα (ΕΗΛΟ), θα αντικαταστήσουν στο προσεχές μέλλον τα αυτοκίνητα με θερμικές μηχανές.

Προσθέτω την πραγματικά μεγάλη προβλεπόμενη μελλοντική συμβολή των ηλεκτρικών οχημάτων στη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, το 20% του συνόλου των οποίων σήμερα παγκοσμίως οφείλονται στις μεταφορές, αλλά και την προβλεπόμενη συνέργεια των ΕΗΛΟ με τα έξυπνα ηλεκτρικά δίκτυα (ΕΗΔΙ) του αμέσου μέλλοντος για τη βέλτιστη αξιοποίηση των ΑΠΕ και τη συνεπαγόμενη μείωση του κόστους της κιλοβατώρας αλλά και του χιλιόμετρου μεταφοράς.

Στη συνάντηση της 4ης ολομέλειας του Περιφερειακού Συμβουλίου Καινοτομίας Κρήτης (ΠΣΚΚ) της Τρίτης 31ης Ιανουαρίου, παρουσιάστηκε η ακόλουθη πρότασή μου: Ενός: Πιλοτικού Έργου Έξυπνων και Πράσινων Ηλεκτρικών Δικτύων και Μεταφορών στην Κρήτη (ΠΕΠΗΔΙΜΕΚ), με την ακόλουθη περιγραφή:

Το πιλοτικό έργο θα αφορά μια περιοχή, λ.χ. στη Σητεία, τροφοδοτούμενη από ένα μετασχηματιστή ισχύος ΜΤ προς ΧΤ. Θα αφορά τη μετατροπή του εν λόγω δικτύου σε έξυπνο μικροδίκτυο, καθώς και την προσθήκη επιλεγμένων εγκαταστάσεων τροφοδοσίας έξυπνων ηλεκτρικών αυτοκινήτων μέσα στο δίκτυο.

Τέλος, θα αφορά τη λειτουργία του εν λόγω δικτύου με στόχο τη συμβολή στη βελτιστοποίηση του δικτύου, δηλαδή, μεγιστοποίηση απορρόφησης ΑΠΕ, φθηνότερη κιλοβατώρα και φθηνότερο χιλιόμετρο μεταφοράς με τα ηλεκτρικά οχήματα, καθώς και την επιτήρηση της λειτουργίας και την καταγραφή των σχετικών τεχνικών συμπερασμάτων και οδηγιών για την προσεχή επέκταση των έργων αυτών στην υπόλοιπη Κρήτη.

Σε σχέση με το ποιος θα μπορούσε να ηγηθεί της προσπάθειας για ένα τέτοιο έργο, είναι γνωστές οι προτεραιότητες λ.χ. του Οργανισμού Ανάπτυξης Σητείας (ΟΑΣ) για την Προώθηση της Πράσινης Ανάπτυξης αλλά και του Πράσινου Τουρισμού, και επομένως ο ΟΑΣ θα μπορούσε να ηγηθεί στην υλοποίηση ενός τέτοιου Πιλοτικού Έργου.

Το έργο αυτό θα μπορούσε επίσης να ενταχθεί σε ένα γενικότερο πρόγραμμα ενίσχυσης της εξωστρέφειας της Κρήτης με διεθνή προβολή κάτω από τους στόχους:

1. **Green Electricity Power Systems (GEPOS), και**
2. **Green Electricity Touring in Crete (GET in Crete®)**
3. **Viomatic Education in Renewables' Applications in Crete (VERA in Crete®).**

Προβλέψεις υλοποίησης του έργου

Το έργο αυτό καταρχήν θα απαιτήσει μια συνεργασία μεταξύ του κύριου φορέα υλοποίησης (λ.χ. ΟΑΣ) και της ΔΕΗ. Η συνεργασία αυτή είναι απαραίτητο να γίνει σε επίπεδο εμπειρογνομόνων. Παράλληλα, ας σημειωθεί ότι, το προτεινόμενο έργο πρέπει να θεωρείται ως ώριμο για υλοποίηση. Επομένως, μετά τη σύναψη συμφωνίας μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων, μπορεί να πραγματοποιηθεί άμεσα η σχετική προμελέτη και ο προγραμματισμός του συνόλου των ενεργειών.

Πηγές Χρηματοδότησης

Ένα θέμα ιδιαίτερο ενδιαφέροντος για την Κρήτη είναι το ότι το 8ο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο-Έρευνας (FP 8) εστιάζεται, μεταξύ των άλλων, και στις Έξυπνες – Πράσινες Μεταφορές (Smart Green & Integrated Transports). Επομένως, θα πρέπει να επιδιωχθεί η αξιοποίηση του 8ου Ευρωπαϊκού Πλαισίου-Έρευνας για την υλοποίηση Πιλοτικών έργων στις Έξυπνες – Πράσινες Μεταφορές (ΕΠΜ) σε συνδυασμό με τα Έξυπνα Δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας.

Για να χρησιμοποιηθούν κοινοτικοί πόροι από το FP8 για το προτεινόμενο έργο θα πρέπει να αναζητηθούν επιπροσθέτως εταίροι από άλλες δυο τουλάχιστον Ευρωπαϊκές χώρες. Εξ άλλου, θα πρέπει να γίνει μια προσπάθεια για να εξασφαλιστούν τα μέγιστα δυνατά οφέλη για την Κρήτη κατά τη σύναψη συμφωνιών με ξένους ενδιαφερόμενους επενδυτές.

Οφέλη στο μέλλον

Με την προτεινόμενη εδώ εξέλιξη, οι Ηλεκτρικές Μεταφορές θα έχουν ιδανική συνέργεια με την Πράσινη Ανάπτυξη, τον Πράσινο Τουρισμό, και θα συμβάλλουν στην ουσιαστική αναβάθμιση του περιβάλλοντος και της ζωής στις πόλεις μας με τη μείωση των καυσαερίων και του θορύβου.

Αναφορές

- [1] Ομιλία καθηγητή Θαλή Μιχ. Παπάζογλου, ως μέλους του πενταμελούς ΠΑΝΕΛ με θέμα Καινοτομία και Κοινωνία, την Δευτέρα 3η Οκτωβρίου 2011 στο Πανεπιστήμιο Πατρών, στο Διεθνές Συνέδριο ITS-2011 (Intelligent Transportation Systems)
- [2] καθηγητή Θαλή Μιχ. Παπάζογλου, Ηλεκτρικές Μεταφορές, ΤΑΥ διμηνιαία έκδοση του Τεχνικού Επιμελητηρίου Τ.Α.Κ., Τεύχος 97, σελ. 33-34, Αύγουστος 2011
- [3] Θαλή Μιχ. Παπάζογλου, Ηλεκτρικές Μεταφορές, Ενημέρωση: τριμηνιαία ενημερωτική έκδοση του Τ.Ε.Ι. Κρήτης, Τεύχος 8ο, σελ. 97-98, Σεπτέμβριος 2011.

* Ο καθηγητής Θαλής Μιχ. Παπάζογλου είναι ο ιδρυτής του ετήσιου διεθνούς Συνεδρίου DEMSEE, και προεδρεύει της Διεθνούς Διοικούσας Επιτροπής του Συνεδρίου

ΤΑ «ΑΣΜΑΤΑ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΑ»

ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΠΕΤΡΑΚΗ

Μια νέα ποιητική συλλογή με τίτλο «ΑΣΜΑΤΑ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΑ» κυκλοφόρησε πρόσφατα από τις Εκδόσεις Γαβριηλίδης. Πρόκειται για 46 ποιητικές πρόζες του πρωτοεμφανιζόμενου ΓΙΑΝΝΗ ΠΕΤΡΑΚΗ.

Ο Γιάννης Πετράκης είναι πολιτικός μηχανικός και ζει και εργάζεται στη Σητεία.

Στις 29 του περασμένου Γενάρη οι Εκδόσεις Γαβριηλίδης οργάνωσαν παρουσίαση του βιβλίου στον ειδικό χώρο των κτιριακών τους εγκαταστάσεων στην Αθήνα. Την παρουσίαση έκαμε ο καθηγητής γλωσσολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών Χριστόφορος Χαραλαμπίδης, ο οποίος μίλησε με πολύ θετικά λόγια. Ιδιαίτερα υπογράμμισε την πρωτοτυπία των ποιημάτων, την εξαιρετική χρήση της γλώσσας και τη γλωσσοπλαστική ικανότητα του ποιητή, τον ρυθμό και την μουσικότητα των στίχων, την παιδεία, την ευαισθησία, την οξυδέρκεια και το χιούμορ του. Πρόκειται, είπε, για ποιήματα προσωπικής εμπειρίας και για φιλοσοφικά, πολιτικά και κοινωνικά ποιήματα υψηλής ποιότητας και πολλά υποσχόμενα.

Με συγκίνηση και με καίριο λόγο μίλησε επίσης η δημοσιογράφος Λίνα Αλεξίου και άλλοι συμμετέχοντες. Ο ποιητής διάβασε ποιήματα της συλλογής και ευχαρίστησε τους συντελεστές της έκδοσης και τους παρευρισκόμενους.

Η αίθουσα ήταν ασφυκτικά γεμάτη από ανθρώπους των γραμμάτων και φίλους του ποιητή. Ανάμεσά τους ο Νίκος Κωνσταντόπουλος και ο Δημήτρης Παπαδημούλης, ο ποιητής Τίτος Πατρίκιος, οι συγγραφείς Λαοκράτης Βάσσης, Γιώργος Μαρκάκης, Κωστής Χατζηφωτεινός και άλλοι.

Ακολούθησε συναυλία - φιλική προσφορά των Ross Daly, Βασίλη Σταυρακάκη, Κέλλυς Θωμά, Γιώργου Μανωλάκη και Στέλιου Πετράκη με τη φιλική συμμετοχή του Γιάννη Χαρούλη. Η όλη εκδήλωση ήταν εξαιρετικά επιτυχημένη.

Θετικά σχόλια για τα «ΑΣΜΑΤΑ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΑ» έχουν στείλει επίσης στον ποιητή οι κ.κ. Στέλιος Αλεξίου, Τίτος Πατρίκιος, Κυριάκος Χαραλαμπίδης, Δημήτρης Νόλλας, Σωτήρης Σαράκης, Ηλίας Κεφάλας, Χριστόφορος Λιοντάκης και άλλοι.

Σημειώνεται ότι στίχοι του Γιάννη Πετράκη έχουν μελοποιηθεί και περιλαμβάνονται σε CD του Στέλιου Πετράκη, του Βασίλη Σταυρακάκη, του Γιώργου Ξυλούρη και του Bijan Chemirani. Έχει γράψει επίσης ένα θεατρικό έργο - ζωντανός караγκιόζης - το «ΠΡΟΦΗΤΕΡΟΛ» που παίχτηκε με εξαιρετική επιτυχία το καλοκαίρι στη Μυρσίνη Σητείας και τον περασμένο Μάρτιο στη Σητεία, την Ιεράπετρα και τη Νεάπολη.

ΣΜΗΝΗ ΣΕΙΣΜΩΝ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

Από το **Βασίλη Σκαρβελάκη**, Πολιτικό Μηχανικό MSc

Το Ηράκλειο είχε ήδη σβήσει τα φώτα του, και οι περισσότεροι κάτοικοι είχαν αφεθεί στην αγκαλιά του Μορφέα. Ήταν ένα βράδυ του Ιανουαρίου. Ξαφνικά η πόλη άρχισε να ξυπνά, τα κτήρια άρχισαν να σειόνται και οι κάτοικοι έντρομοι δεν ήξεραν τι να κάνουν. Άλλοι βγήκαν στο δρόμο φοβούμενοι την καταστροφή του σπιτιού τους και άλλοι απλά περίμεναν να περάσει η δράση του για να μπορέσουν να ηρεμήσουν και να ξανακοιμηθούν. Η Κρήτη άλλωστε ζει συχνά τέτοιες καταστάσεις. Την επόμενη ημέρα ακόμα ένας σεισμός χτύπησε την πόλη. Πολλοί ανησύχησαν περισσότερο. Τι συμβαίνει; Γιατί έγιναν αυτοί οι σεισμοί τόσο κοντά;

Τα δελτία ειδήσεων, τοπικά και εθνικά όπως θα περίμενε κανείς ασχολήθηκαν με το θέμα. Οι επιστήμονες είχαν την απάντηση. «Ήταν απλά ένα σμήνος σεισμών τίποτα το ανησυχητικό» αυτή ήταν η απάντηση τόσο του Αστεροσκοπείου Αθηνών όσο και γνωστών σεισμολόγων όπως οι κύριοι Συνολάκης, Λέκκας, Παπαδόπουλος και Παπαζάχος.

Τι είναι όμως ένα σμήνος σεισμών; Ο πρώτος που προσπάθησε να απαντήσει σε αυτό το ερώτημα ήταν ο Ιάπωνας καθηγητής Δρ Καναμόρι. Το 1971 δημοσίευσε μια μελέτη με τίτλο «RELATION BETWEEN TECTONIC STRESS, GREAT EARTHQUAKE AND EARTHQUAKE SWARMS» που αφορούσε ένα τέτοιο φαινόμενο στην περιοχή της θάλασσας των Φιλιππίνων.

Ο Δρ Καναμόρι ισχυρίστηκε ότι το φαινόμενο που προκαλεί το σμήνος σεισμών είναι οι ανωμαλίες στη δομική ομοιογένεια των πλακών. Λαμβάνοντας υπόψη του ένα αρχείο διαθέσιμων σεισμών όπως αυτών του Κάντο το 1923, αυτόν του Μπόσο-Οκι το 1952-53 αλλά και άλλη σεισμική δραστηριότητα προηγούμενη και επόμενη, υπέθεσε ότι κάποιοι σεισμοί ήταν απλά αποτέλεσμα κάποιων άλλων. Οι τελευταίοι δε υποστήριξε ότι ήταν αποτέλεσμα της ανομοιογένειας των πλακών μετά από τη δημιουργία ενός κύριου σεισμού, όπως εξηγήθηκε παραπάνω. Την άποψη του αυτή την επιβεβαίωσε επιστημονικά στο εργαστήριο μέσω πειραματικής διάταξης. Η Έρευνα είναι προς όφελος της επιστήμης και της ανθρωπότητας διαθέσιμη στο διαδίκτυο.

Το ΤΕΕΤΑΚ και ο πρόεδρος του Κύριος Πέτρος Ινιωτάκης μετά τις εκλογές του 2010 και την εκλογή της νέας διοίκησης έθεσε ως μια από τις προτεραιότητες της την πολιτική που αφορά τον αντισεισμικό σχεδιασμό και την πολιτική προστασία. Γι' αυτό το σκοπό έχει ιδρυθεί και η Μόνιμη Επιτροπή Πολιτικής Προστασίας και Αντισεισμικού Σχεδιασμού. Στα πλαίσια αυτής της προσπάθειας το ΤΕΕΤΑΚ έχει υιοθετήσει και το παρατηρητήριο σεισμών του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου για να ενημερώνει τους συναδέλφους και ενδιαφερομένους για τη σεισμική δράση στην περιοχή μας. Αυτό μπορεί να γίνει προσβάσιμο είτε από την κεντρική σελίδα του ΤΕΕΤΑΚ (www.teetak.gr) είτε από τη σελίδα prteetak.weebly.com και διαλέγοντας της επιλογή «παρατηρητήριο σεισμών».

ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

Από τον Πολιτικό Μηχανικό
Κώστα Καζανάκη

Πλάστηκα
εν αγνοία μου
από υλικά
φιλικά
προς το περιβάλλον
σε χρόνο
μικρό
ανακυκλώσιμα.

Εις τα εξ ων συνετέθη
από άλλους
διαλύομαι.

Για να «αναπτυχθεί» η χώρα πρέπει να γίνει αποικία!

Προκαλούν θυσίες, ανεργία, μετανάστευση, διάλυση κάθε δομής και μαζί του κοινωνικού ιστού, προσβολή στην επιστημονική γνώση κι έρευνα και υπόσχονται ότι αυτός είναι ο δρόμος που θα φέρει την ανάπτυξη.

Αυτή η υπόσχεση δημιουργεί τα κοινωνικά ερείσματα που έχουν απομείνει για να στηρίζουν τις αθλιότητες που γίνονται εις βάρος μας. Αυτή η απάτη όχι μόνο δεν αποκαλύπτεται αλλά τροφοδοτείται από τη στάση του ΤΕΕ αλλά και άλλων φορέων των Μηχανικών, που συνεργάζονται πάγια με το βασικό «εκσυγχρονιστικό» κυβερνητικό σχέδιο που θα φέρει τη λύση μέσω της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων που έφτασαν πια να νομοθετούν μόνες τους! Κι όλα αυτά σε μια εποχή που μόνο μέλημα μας θα ήταν να μελετήσουμε την ανασυγκρότηση της χώρας μέσα από μια νέα διαδρομή, στον αντίποδα των όρων που μας έφεραν ως εδώ!

«ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΥΝ» ΜΕΓΕΘΥΝΣΗ ΤΩΝ ΗΔΗ ΜΕΓΑΛΩΝ

Η πάγια άσκηση πολιτικής προσέλευσης «μεγάλων επενδύσεων», απ' όλες τις μεταπολεμικές κυβερνήσεις, ως υποτιθέμενο μοναδικό μέσο για την ανάπτυξη της χώρας, εντάσσεται -εκτός άλλων- στη λογική που ταυτίζει δύο διαφορετικές έννοιες, την ανάπτυξη με τη μεγέθυνση. Η πολιτική αυτή, δεν μπαίνει καν στη διαδικασία της απόδειξης της ορθότητας της -και ειδικά στις συνθήκες της χώρας μας-, αλλά τίθεται ως μονόδρομος.

Η ίδια πολιτική οδηγεί «αυτονόητα» στη συγκέντρωση όλων των παραγωγικών δραστηριοτήτων και της παροχής υπηρεσιών, σε όλο και μεγαλύτερα σχήματα, που μονοπωλούν τον έλεγχο της αγοράς. Ειδικά σε περίοδο οικονομικής κρίσης, προετοιμάζονται οι όροι για «την επόμενη ημέρα», έτσι ώστε να εξασφαλιστεί ο έλεγχος νευραλγικών τομέων της οικονομίας, με οδηγό το δόγμα της «απελευθέρωσης των αγορών» και το ξεπούλημα όσο όσο, της δημόσιας περιουσίας..

Σήμερα, μέσω μνημονίων, οι εκβιασμοί οξύνονται στο έπακρο και όποιος τους αμφισβητεί βαφτίζεται όχι πια μόνο «εχθρός της ανάπτυξης», αλλά και θιασώτης της καταστροφής της χώρας!

ΚΥΒΕΡΝΟΥΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ 147 ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Ποιος κυβερνά τον κόσμο; Το κλασικό και σχεδόν γραφικό αυτό ερώτημα, που σε κάθε εποχή δέχεται διαφορετικές απαντήσεις, έχει την απάντησή του και στις μέρες μας: μόλις 147 επιχειρήσεις, τα τρία τέταρτα των οποίων ανήκουν στον χρηματοπιστωτικό τομέα, με πρώτη στον κόσμο τη βρετανική τράπεζα Μπάρκλεϊς! Μπορείτε να απαντήσετε και 737 επιχειρήσεις, καθώς οι 147 πρώτες ελέγχουν το 40% της παγκόσμιας οικονομίας, ενώ οι 737 (στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι 147) ελέγχουν το 80% της οικονομίας του πλανήτη!

Η αλληλοδιασύνδεση αυτών των πανίσχυρων επιχειρήσεων ενισχύεται ακόμη περισσότερο από δάνεια που χορηγούν η μία στην άλλη, από ασφάλιστρα κινδύνου (CDS) και από άλλα υψηλού κινδύνου χρη-

The Rescue Plan

ματοοικονομικά προϊόντα εντελώς αδιαφανή. Οι πάντες υπέθεταν ισχυρότατη συγκέντρωση ελέγχου, αλλά τέτοιο πράγμα, μερικές εκατοντάδες επιχειρήσεις αλληλοδιαπλεκόμενες να έχουν συμμετοχή σε εταιρείες που εκπροσωπούν το 80% της παγκόσμιας οικονομίας από πλευράς κύκλου εργασιών, κανένας δεν το φανταζόταν. Γι' αυτό και έχει προκαλέσει παγκόσμιο σάλο, αίσθηση και συζητήσεις, η πρωτοποριακή μελέτη τριών Ελβετών ερευνητών του Πολυτεχνείου της Ζυρίχης, που αποκάλυψε τα στοιχεία αυτά.

Ισχύς χωρίς οικονομικά ανταλλάγματα δεν σημαίνει τίποτα στην εποχή μας. Γι' αυτό και οι κολοσσιαίες επιχειρήσεις που προαναφέραμε δεν πληρώνουν ουσιαστικά φόρους. Όπως γράφουν οι «Τάιμς της Νέας Υόρκης», η Τζένεραλ Ελέκτρικ για παράδειγμα, με κέρδη μέσα στις ΗΠΑ το 2010 ύψους 5 δισεκατομμυρίων δολαρίων, όχι μόνο δεν πλήρωσε ούτε ένα δολάριο φόρο, αλλά πήρε κι από πάνω προνομιακές επιδοτήσεις τριών δισεκατομμυρίων δολαρίων! Σκανδαλώδες, αλλά συνηθισμένο πλέον. Αρκεί να φανταστεί κανείς ότι στις ΗΠΑ της δεκαετίας του 1950, το κράτος εισέπραττε από τις επιχειρήσεις το 30% των εσόδων του, ενώ το 2009 εισέπραξε μόλις το... 6,6%! Τώρα τα κράτη «γδέρνουν» φορολογικά τους πολίτες τους. Οι εταιρείες κάνουν πάρτι. [<http://www.ethnos.gr/article.asp?catid=22792&subid=2&pubid=63608035>]

ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΙ ΟΣΟΙ ΕΠΙΔΙΩΚΟΥΝ ΤΕΤΟΙΑ «ΑΝΑΠΤΥΞΗ»!

Αυτή την «ανάπτυξη» θέλουν να φέρουν στη χώρα όσοι πίνουν νερό στην υγεία του νεοφιλελευθερισμού, μια ανάπτυξη που υπόσχεται μετανάστευση, εργασιακό μεσαίωνα και -στην καλύτερη περίπτωση- (ψιλο)υπεργολαβίες.

Σερβίζουν την ουτοπία ότι μπορεί και πρέπει η χώρα μας, μέσα σ' αυτό το τοπίο να γίνει ανταγωνιστική!

Όσο δεν το αντιλαμβανόμαστε αυτό και δεν σχεδιάζουμε με όρους ανάπτυξης που αρμόζουν σε κυρίαρχη χώρα και όχι αποικία, θα είμαστε όλο και πιο χαμένοι ατομικά και συλλογικά.

Π@ΣΚ-Σ Μηχανικών

2013 Ο ΑΓΩΝΑΣ ΜΑΣ ΝΑ ΚΟΡΥΦΩΘΕΙ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΝΑ ΑΠΟΚΤΗΣΕΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΡΟΣΗΜΟ !

Για ν' αλλάξουμε τον κόσμο **ΠΡΈΠΤΕΙ** ν' αλλάξουμε πρώτα τον κόσμο μας

Το 2012 ήταν ένας ακόμη οδυνηρός χρόνος για την ελληνική κοινωνία και για του μηχανικούς. Οι εκφραστές του συστήματος της «αγοραίας» χυδαιότητας, κατάφεραν να προχωρήσουν σε περισσότερες επαχθείς ρυθμίσεις για όλους μας, επιτείνοντας τη διάλυση του κοινωνικού κράτους και της δημόσιας ασφάλισης, περιορίζοντας το δημόσιο χαρακτήρα στρατηγικών τομέων της παραγωγικής δομής του Τόπου, ενισχύοντας απροκάλυπτα τα προνόμια του διεθνούς και του ντόπιου κεφαλαίου και υλοποιώντας την πιο εκτεταμένη κατεδάφιση εργασιακών και ασφαλιστικών δικαιωμάτων που είχαν κατακτηθεί μεταπολεμικά με πολύχρονους πολιτικούς και κοινωνικούς αγώνες. Το δημόσιο χρέος παρά τις προβλέψεις διατηρείται αλώβητο και η τάση αύξησής του προδιαγράφει πια με μαθηματικό τρόπο τα χειρότερα σενάρια για την υπονόμευση της οικονομικής δομής και της κοινωνικής συνοχής της χώρας.

Οι προκλητικοί εκπρόσωποι ενός υπερεθνικού αντιδημοκρατικού σχηματισμού που έχει καταφέρει να επιβληθεί παντού, εκφράζοντας με τον πιο άπληστο και κυνικό τρόπο την κυριαρχία των τραπεζιτών και του χρηματοπιστωτικού κεφαλαίου, επιβάλλουν τις πιο ακραίες και καταστρεπτικές αποφάσεις για το μέλλον της πατρίδας μας, επιδεικνύοντας με συστηματικό τρόπο ποιες είναι οι επιλογές και οι προτεραιότητές τους, στο νέο καταμερισμό του διεθνούς συστήματος των αγορών και των νεοφιλεύθερων και μονότροπων πολιτικών του που τείνουν να παγιωθούν πια παντού.

Η εμφάνιση στην ελληνική πολιτική ζωή ενός ακραίου και βίαιου σχηματισμού, της «Χρυσής αυγής», που εκφράζει με αντιδημοκρατικό τρόπο τις νεοαριστοκρατικές και φασιστικές συμμορίες αλλά και την αδιέξοδη κοινωνική και πολιτική οργή μιας σημαντικής μερίδας των ψηφοφόρων που δεν έχουν αναγκαστικά σχέση με τις ιδέες και τις πρακτικές της, αποτελεί το θλιβερό αποτέλεσμα της φανατικής εφαρμογής των πολιτικών των ταλιμπάν της αγοράς και κυρίως των ανεγκέφαλων ηγεσιών της Ευρώπης, που προφανώς δεν έχουν κατανοήσει πως η εκκόλαψη του αυγού του φιδιού, δεν είναι θέμα μόνο της δικής μας πολιτικής συνθήκης αλλά θέτει σε κίνδυνο συνολικά το ίδιο το ατελές και ευάλωτο εξ αιτίας της ολιγωρίας τους, ευρωπαϊκό οικοδόμημα.

Είναι σαφές πως μέχρι τώρα έχουν εφαρμοστεί μόνο ταμειακά μέτρα οριζόντιων περικοπών και μειώσεων μισθών και συντάξεων που έχουν δημιουργήσει ένα ασφυκτικό περιβάλλον απειλώντας με ακαριαίο θάνατο κάθε ζωτική δυνατότητα που διαθέτει ο Τόπος. Η προκλητική απουσία θεσμικών και διαχειριστικών αλλαγών που θα έπειθαν για την αλλαγή νοοτροπίας και τους απαραίτητους μετασχηματισμούς που έχουμε ανάγκη ως χώρα, δεν αποτέλεσαν ποτέ μέχρι τώρα πειστικά ζητήματα για τους αναποτελεσματικούς και βεβαιωμένα ανεπαρκείς εκπροσώπους του κεντρικού και του τοπικού πολιτικού μας συστήματος ούτε βέβαια περισσότερο για τους εκπροσώπους των δανειστών μας την περίφημη Τρόικα, που το μόνο που την ενδιαφέρει είναι η τακτοποίηση και η είσπραξη των τόκων και των κάθε λογής επενδυτικών ρίσκων των αγορών που με άπληστο -και πέρα από κάθε δημοκρατική ρύθμιση τρόπο - έχουν καταφέρει να επιβληθούν παντού.

Δεν τους ενδιαφέρει η καταπολέμηση της φτώχειας στον πλανήτη ούτε ο περιορισμός της δυστυχίας και των ανθρωπίνων μετακινήσεων που έχουν προκαλέσει κάνοντας τυχοδιωκτικούς πολέμους όπου υπάρχουν πλουτοπαραγωγικές πηγές, γιατί στην περίπτωση αυτή θα είχαν αποδεχτεί ήδη από το 1992 την περίφημη πρόταση Τόμπιν για την επιβολή ειδικού φόρου στις κάθε είδους συναλλαγές της διεθνούς χρηματιστικής δραστηριότητας.

Δεν τους ενδιαφέρει η κοινωνική συνοχή και οι ομαλές δημοκρατικές εξελίξεις και πολύ περισσότερο βέβαια δεν τους καίγεται καρφί για τον κοινωνικό χαρακτήρα του κράτους, γιατί βέβαια στην περίπτωση αυτή θα όφειλαν να ενδιαφέρονται για πολιτικές αδιανομής του πλούτου και τόνωσης των επενδύσεων και της παραγωγικής και κοινωνικής ανάπτυξης που θα συνέβαλε στη διαμόρφωση ενός ισόρροπου διεθνούς και εθνικού περιβάλλοντος που θα είχε στο κέντρο των σχεδιασμών του τη σωστή διαχείριση των ανθρωπίνων πόρων.

Δεν τους ενδιαφέρουν οι μεταρρυθμίσεις και οι δομικές αλλαγές που χρειάζονται στους θεσμικούς και τους επιχειρησιακούς μηχανισμούς ενός υδροκέφαλου και αναποτελεσματικού κράτους, που κατασπατάλα τους δημόσιους πόρους για να αναπαράγει με όλους τους τρόπους την επικράτηση και την παρουσία του διεφθαρμένου και αναποτελεσματικού πολιτικού συστήματος και των πιο παρασιτικών μηχανισμών που το στηρίζαν και εξακολουθούν να το συντηρούν σε όλα τα πεδία της πολιτικής, της παραγωγικής και της κοινωνικής ιεραρχίας.

Δεν τους ενδιαφέρει το φυσικό και το ανθρωπογενές περιβάλλον, ο Πολιτισμός, η τοπική κληρονομιά και οι αξίες της παράδοσης, τα μνημεία και η Μνήμη του Τόπου μας, η παραγωγική δομή και η αειφορική αντιμετώπιση των πολύτιμων κοινών πόρων, η κοινωνική ευρωστία και οι ανθρωπίνι δεσμοί, αλλά η ευημερία των κερδών των λίγων, τα στοιχεία των πορτοκαλί σελίδων των εφημερίδων και η μεγαλύτερη και ολοένα αυξανόμενη μεγέθυνση και συσσώρευση στα λίγα χέρια των προνομιούχων εκπροσώπων ενός συστήματος που έχει καταφέρει να συγκεντρώσει στα χέρια του 15% το 85% του συνολικού πλούτου του πλανήτη.

Δεν τους ενδιαφέρουν οι επιστημονικές κοινότητες του τόπου μας και η μέχρι τώρα συμβολή τους στην ανάπτυξη της παραγωγικής και κοινωνικής του συνθήκης. Οι Έλληνες μηχανικοί, ο πιο πολυπληθής και δραστήριος επαγγελματικά και κοινωνικά επιστημονικός χώρος, αποτελούν πια εμπόδιο στα σχέδια της κυρίαρχης υπερεθνικής ελίτ και των ντόπιων εκφραστών της, καθώς εκπροσωπούν ένα ζωντανό και διεκδικητικό τμήμα της ελληνικής

EIKONA TOY BANKSY

κοινωνίας, που έχει αποδείξει πως μπορεί να συμβάλλει αποφασιστικά στην οργάνωση και την ολοκλήρωση όλων των δράσεων που έχει πραγματικά ανάγκη ο Τόπος. Παράλληλα υπήρξαν πάντα η πιο συγκροτημένη και ενεργή ομάδα πίεσης, που μπορεί να θέτει με συστηματικό τρόπο ζητήματα και να επεξεργάζεται λύσεις με συλλογικό και άρτιο τρόπο, θέτοντας προτεραιότητες και στρατηγικές προτάσεις που έχει ανάγκη η χώρα.

Με τις ρυθμίσεις που έχουν επιβληθεί σήμερα στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, οι Μηχανικοί ουσιαστικά επιχειρείται να συντριβούν και να αποτελέσουν το νέο επιστημονικό προλεταριάτο που θα βιώσει με όλους τους τρόπους την απαξίωση, την ανεργία και την υποαπασχόληση και κυρίως θα υποχρεωθούν να αναζητήσουν τύχη με μια νέα μεταναστευτική έξοδο, σε χώρες ενός εκτεταμένου ανταγωνιστικού περιβάλλοντος που θα μετατρέψει τις περισσότερες χώρες και αρκετές ευρωπαϊκές χώρες του μεσογειακού νότου σε προορισμούς φτηνής εργατικής δύναμης, μέλη ενός διαρκώς διευρυνόμενου και εξαθλιούμενου καθημερινά τρίτου Κόσμου.

Στα σχέδια τους εμείς σήμερα, ΜΑΖΙ με όλη την ελληνική κοινωνία που αφυπνίζεται και κινητοποιείται έχουμε μόνο μια απάντηση:

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ & ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ, ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ & ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

Να αναζητήσουμε ένα άλλο -ριζικά διαφορετικό- πολιτικό και κοινωνικό «παράδειγμα» που θα έχει στο κέντρο του τον άνθρωπο και τη διαχείριση των κοινών μας πόρων προς όφελος της μεγάλης κοινωνικής πλειοψηφίας και όχι του κεφαλαίου και των αγορών!

Καταδικάζουν τη νεολαία σε μια ζωή – κόλαση

Στη σκλαβιά οδηγεί τη νέα γενιά το μαύρο μέτωπο κυβέρνησης - πλουτοκρατίας - τρόικας. Η κυβέρνηση παραδίδει κυριολεκτικά βορά στο κεφάλαιο τους νέους, καταργώντας κάθε έννοια κλαδικής Συλλογικής Σύμβασης, κάθε έννοια συλλογικής προστασίας του νέου. Κυβέρνηση και μεγαλοεργοδοσία θέλουν οι νέοι να μπαίνουν στην παραγωγή με 430 ευρώ - στην καλύτερη περίπτωση - αφού η μείωση των μισθών στους νέους ξεκινά από 32% για όσους αμείβονται με την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας και ξεπερνά το 50% όταν αμείβονται με κλαδικές Συμβάσεις. Ουσιαστικά πρόκειται για σχέδια που οδηγούν τους νέους να δουλεύουν για ένα κομμάτι ψωμί, δίχως δικαιώματα, δίχως ζωή.

Το μαύρο μέτωπο «χαρίζει» απλόχερα στη νέα γενιά των εργαζομένων φτώχεια και εξαθλίωση. **Τη στιγμή που οι ανάγκες αλλά και οι δυνατότητες για μόρφωση, Υγεία, για να μπορέσουν να δημιουργήσουν τη δική τους οικογένεια και να ζήσουν με αξιοπρέπεια, για δημιουργική ψυχαγωγία, γίνονται όλο και μεγαλύτερες.**

Καταδικάζονται σε μια διαρκή αναζήτηση εργασίας, στη δουλειά απ' το πρωί μέχρι το βράδυ για ένα κομμάτι ψωμί, που δε θα καλύπτει ούτε καν τις στοιχειώδεις ανάγκες τους - πόσο μάλλον να αποκτήσουν ένα κεραμίδι πάνω απ' το κεφάλι τους, να κάνουν οικογένεια, να αθληθούν.

Είναι εγκληματικές οι ευθύνες όλων των δυνάμεων του ευρωμονόδρομου, αλλά και των δυνάμεων του εργοδοτικού - κυβερνητικού συνδικαλισμού, όλων όσων εδώ και χρόνια με τους «διαλόγους» και τη στήριξη - προστασία της «ανταγωνιστικότητας» καταδικάζουν τις επόμενες γενιές εργαζομένων σε μια εφιαλτική ζωή: Να τους τρώει απ' το πρωί ως το βράδυ το άγχος για το αν θα ανανεωθεί η σύμβασή τους, για το πόσα θα βρεθούν να χρωστούν στο τέλος κάθε μήνα. Να μαθαίνουν ότι περιμένουν παιδί κι αντί για χαρά να νιώθουν τρομακτική αγωνία για το πού θα βρουν τα λεφτά ακόμα και για στοιχειώδη πράγματα, τις εξετάσεις, τη γέννα, τα ρούχα, τα είδη φροντίδας του μωρού. Τους καταδικάζουν στην αγωνία για το αν θα «αξιολογηθούν» θετικά από τον εργοδότη ώστε να μην απολυθούν. Σε αμέτρητους κινδύνους για τη σωματική και ψυχική τους υγεία μιας και θα αυξάνονται οι τόποι δουλειάς - Νταχάου αλλά και η εμπορευματοποίηση Υγείας - Πρόνοιας.

Σε μια καθημερινότητα χωρίς ελεύθερο χρόνο.

Θέλουν τους νέους όχι μόνο να μην ονειρεύονται και να μη διεκδικούν μια ζωή με δικαιώματα, όπως μπορεί να προσφέρουν ειδικά σήμερα η ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων, η τεχνολογική και η επιστημονική πρόοδος, αλλά να συνηθίζουν, να αποδέχονται, να γίνονται και οι ίδιοι κήρυκες μιας ζωής μίζερης, γεμάτης στέρησης και βάσανα.

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ «ΤΑΥ»

Μέσα από το περιοδικό «ταυ» είναι δυνατό να διαφημιστείτε.
Το κόστος των καταχωρίσεων αναλύεται παρακάτω.

ΘΕΣΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ

ΚΟΣΤΟΣ (€)

Το εξώφυλλο είναι για χρήση από το ΤΕΕ/ΤΑΚ και έχει τον αριθμό σελίδας Νο 2

Οπισθόφυλλο	380
1η εσωτερική σελίδα (σελίδα Νο 3)	290
3η εσωτερική σελίδα (σελίδα Νο 5)	290
2ο εξώφυλλο (σελίδα Νο 2)	255
3ο εξώφυλλο (σελίδα Νο 6)	265
2η εσωτερική σελίδα (σελίδα Νο 4)	265
Δεξιά εσωτερική σελίδα (οποιαδήποτε δεξιά εσωτερική εκτός από τις χαρακτηρισμένες όπως παραπάνω)	205
Αριστερή εσωτερική σελίδα (οποιαδήποτε αριστερή εσωτερική εκτός από τις χαρακτηρισμένες όπως παραπάνω)	175
Δεξιά εσωτερική μισή σελίδα (εκτός από τις χαρακτηρισμένες παραπάνω)	120
Αριστερή εσωτερική μισή σελίδα (εκτός από τις χαρακτηρισμένες παραπάνω)	120

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Έκπτωση 10% για έξι (6) συνεχόμενες διαφημίσεις
2. Έκπτωση 20% για διαφημιστικά γραφεία
3. Στις παραπάνω τιμές προστίθεται ο Φ.Π.Α.
4. Οι διαφημίσεις κάθε τεύχους προπληρώνονται πριν την έκδοση του περιοδικού στα γραφεία του ΤΕΕ/ΤΑΚ
5. Όλες οι διαφημίσεις είναι έγχρωμες

